PAZAR 12 EYLÜL 1937

TANEVİ
Istanbul Ankara Caddesi
TELEFON : 24318, 24319, 24310
TELGRAF : TAN, ISTANBUL
ÜÇUNCU YIL — No. 862
5 KURUŞ

TAN

BAŞMUHARRİRİ: AHMET EMİN YALMAN

Yeni Çocuk Ansiklopedisi

103 Cilt Kuponu — 30 kupona mukabil bir cilt (300) kuruştur.

Cüz Kuponu 253 — 10 kupona mukabil bir cüz 7½ kuruştur.

Akdeniz Devletleri Anlaşıyorlar

KONTROL SALIYA BASLIYOR

Anlaşmanın Yarın imzası Muhtemel

Bir Haftalık Tarih

Ahmet Emin YALMAN

Akdeniz korsanlığı, barış ve emniyet arıyan memleketleri o kadar sarstı ki, milletlerarası işlerde hiç görülmemiş bir süratle harekete geçildi.

Muhtelif memleketlerin haricî siyasetini temsil eden mesul devlet adamları, Milletler Cemiyeti toplantısında hazır bulunmak üzere zaten yola çıkmış bulunuyorlardı. Akdeniz konferansının davetinden hemen sonra İsviçrede, küçücük Nyon kasabasında toplanıldı.

Bir taraftan da korsanlığa karşı alınacak tedbirlere ait bir proje de hazırlanmıştı. Konferans, derhal açık bir toplantı yaptı. Nutuklar söylendi. Sonra gizli müzakerelere girişildi. Projenin tetkikine de bir komite memur edildi.

Akdenizde tehlikeli bir lisan var. İnsanlık için pek büyük olan dert, mesul aramak bakımından değil, çare aramak bakımından ileri sürülmüştür.

B. Litvinof heyecanlı sözler söyledi. Bir taraftan Akdeniz korsanlığının hâsıl ettiği haklı galeyana, diğer taraftan Rusyada hüküm süren şiddetli heyecana göre böyle bir lisan beklemek zarureti vardı. Bununla beraber B. Litvinof, konferansta cephe birliğine yardım etmek üzere bir fedakârlık yaptı: Korsanlığı hangi memleketin denizaltı gemilerinin yaptığı herkesçe bilindiğini söylemekle beraber ortaya bir isim atmadı...

Akdenizde devriyeler

Konferansın hazırladığı projeye göre Akdenizin başlıca deniz yolları üstünde devriyeler gezecek, Garbî Akdenizde İngiliz, Fransız; Şarkî Akdenizde Türk, Rus, Yunan donanmaları muayyen karakol vazifesi görmek ve seyrüsefer emniyetini korumak işini üzerlerine alacaklar. Korsan denizaltı gemileri, insanlığın müşterek düşmanı tanmacak ve bu düşmanın zararının önüne geçilecek...

Akdeniz konferansının ilk uyandırdığı hava, çok müsait bir havadır. İngiltere de suya sabuna dokunmamak, mesele çıkarmamak fikrini en ziyade şiddetle müdafaa eden Daily Express gazetesi bile telâştan vazgeçiyor ve şöyle diyor: "Korsanlığa karşı müşterek bir cephe kurulması sayesinde Akdenizde harp tehlikesinin önüne geçilmiştir.,,

Almanya ve İtalya

Almanya ile İtalya bu konferansa iştirak etselerdi ve dünyada gizli korsanlık gibi bir âfete karşı müşterek bir cephe bulunduğu tezahür ettirilebilse idi elbette çok iyi olurdu.

Ne çare ki, bu yolda müşterek bir cephe yoktur. Bunu Ademi Müdahale Komitesinde gördük. Almanya ve İtalyanın konferansa karışması ihtimalinde de takip edecekleri gaye, tıpkı Ademi Müdahale Komitesinde olduğu gibi, işleri uzatmaktan ve konferansı akamete uğratmaktan ibaret kalacaktı.

Bu herkesçe bilinmekle beraber, konferans, Almanya ve İtalyaya karşı nazik ve dürüst bir şekilde hare-

(Arkası 3 üncüde)

Italya İştirak Ederse, Adriyatiğin Kontrolü Kendisine Verilecek, Ingiltere Ile Fransa Akdenizde 60 Destroyer Bulunduracaklar

Akdeniz konferansına Türkiye ve Sovyetler Birliği namına iştirak eden Doktor Aras ve B. Litvinof

Cenevre, 11 (TAN) — Nyon'da toplanan Akdeniz konferansı bugün de çalışmalarına devam etti ve tam bir neticeye vardı. Alınan haberlere göre, İngiltere ile Fransa, en büyük yükü almak ve karakol devriyelerinin tanzimini deruhte etmek üzere anlaşma hâsıl olmuştur. İngiltere ile Fransa Akdenizde elli, altmış destro-

(Arkası 10 uncuda)

Anlaşma Haberi Memnuniyet Uyandırdı

Ankara, 11 (TAN muhabirinden) — Nyon konferansında esas itibarile anlaşmıya varıldığı haberi burada memnuniyet uyandırmıştır.

Gece Ankara Palasta bulunan Başvekilimiz İnönü ile diğer vekiller, Hariciye Vekâleti vekili Siyasî Müsteşar B. Numan Rifat Menemencioğlu konferansın bu ilk muvaffakıyetli eserini takdirle karşılamışlardır.

Başvekilimiz, Nyon'da bulunan Hariciye Vekili Doktor B. Tevfik Rüştü Arasla telefonla bizzat görüşmüş, konferansın mesaisi hakkında mütemmim izahat almıştır.

Terfi eden Orta tedrisat Muallimleri

Orta tedrisat muallimleri arasında yapılan tayin, terfi ve nakillere ait liste Maarif Vekâletinden Maarif Müdürlüklerine bildirilmiştir.

Ankara muhabirimizin gönderdiği liste beşinci sayfamızdadır.

Başvekil Seyahatini Tehir Etti

Ankara, 11 (Tan Muhabirinden)— Başvekilimiz Ismet Inönü, Çankırı, Karabük, Kastamonu seyahatini bir müddet için tehir etmiştir. Bugünlerde Istanbula dönmesi ihtimali vardır.

Tayyare Piyangosu

Tayyare piyangosunun çekilmesine dün başlandı. 50 bin liralık büyük ikramiye bugüne kaldı.

Dünkü keşidede kazanan numaraların tam listesi (4) üncü sayfamızdadır.

Atatürkü Dinlerken:

Vatan ve Hürriyet

YAZAN: Âfet

Türk Tarih Kurumu Asbaşkanı

Atatürk, Şamda Vatan ve Hürriyet Partisini kurduğu zaman

Osmanlı imparatorluğu devrinde Beşinci Ordunun merkezi Şamdı. Oraya Askerî Akademisinden yüzbaşı çıkmış iki adam sürülmüştü: Biri Mustafa Kemal, diğeri Müfit (1).... Bunlar Şamda 29 uncu ve 30 uncu Süvari Alaylarında stajiyer idiler. O devirde her sene Havranda binbir mesele icat olunurdu. 1905 te Havran meselesi "Emvali Mağsube" (2) adiyle ortaya atılmıştı. Oraya bir ordu gidecekti. Hakikatte böyle bir mesele var mıydı, yok muydu, bunun izahını ve muhakemesini şimdilik bırakalım.

Müfidin Mustafa Kemale müracaati

Şamın iki odalı, basit bir evinde oturan Mustafa Kemale, çok sevdiği kahraman arkadaşı Müfit müracaat ediyor:

— Haberin var mı, gidiyorlar?

Mustafa Kemal soruyor:

— Kim? Nereye?

— Bizim staj yapmakta olduğumuz alaylar..

— Nasıl olur? Benim bundan haberim yok, ve bu olamaz..

— Gidiyorlar, hem bu akşam..

Iki arkadaş atlarına biniyorlar, evvelâ Mustafa Kemalin staj yaptığı 30 uncu süvari alayı kumandanının yanına gidiyorlar. Mustafa Kemal alay kumandanına soruyor:

(Arkası 8 incide)

Harp Gene Şiddetlendi

Çin Kuvvetleri, Yarma Hareketini Onlüyorlar

Japon Taarruzuna Karşı Şiddetli Mukavemet Başladı, Birçok Kasabalar Alevler İçinde..

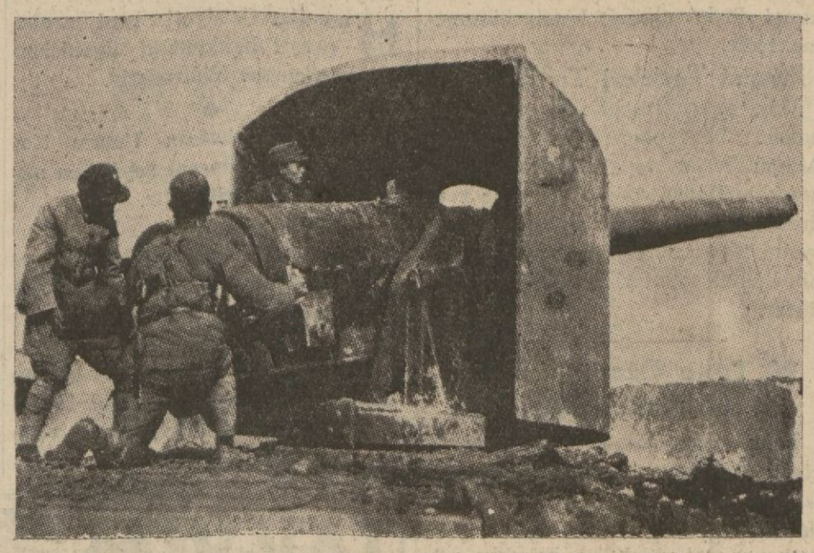

Wousoung kalesini, Japon gemilerine karşı amudane müdafaa eden Çin topçuları

Nevyork, 11 (TAN) — Uzak Şarkta harp şiddetli bir surette devam etmektedir. Japonlar mezbuhane bir gayretle Çinlilerin Şanghaydaki hatlarını yarmak için uğraşmaktadırlar. Çinliler ise şiddetli mukavemet göstermekte devam ediyorlar. Japonlar, dün saat 14 te mühim bir sevkulceyşî mevki olan Yue Poutchen'i işgal ettiklerini ve Wousoung şehrine, Çinlilerin mevzilerine 400 metreye kadar ilerlediklerini bildirmişlerdir.

Şanghaydan gelen bir habere göre, Poosham'dan Linho yakınında bir noktaya kadar giden bin millik (?) bir cephe üzerinde şiddetli bir muharebe devam etmektedir. Bir çok kasabalar alevler içindedir. Wousoung sahillerinde topçu düellosu vuku buluyor. Japonlar Pootung üstünde uçmuşlarsa da Çinlilerin bambo bahçeleri altındaki top mevzilerini keşfe muvaffak olamamışlardır.

(Çin — Japon harbine ait diğer haberler üçüncü sayfamızdadır.)

"Ordu Deâvî Dairesi,,

Subayların Yegâne Dava Mercii Olacak

Millî Müdafaa Vekâleti Tarafından Hazırlanan Kanun Projesi, Bu Devrede Kamutaya Veriliyor

Ankara, (Tan muhabirinden) — Millî Müdafaa Vekâleti, Genelkurmaya bağlı bir "Ordu Deavî Dairesi,, kurmıya karar vermiş, bu maksatla da bir kanun projesi hazırlamıştır. Ordu deavî dairesi, göreceği vazife itibarile Devlet Şûrasının benzeri bir teşkilât olacaktır.

Subaylarla askerî makamlar hakkında askerî makamlar ve mafevkler tarafından verilen kararlara yapılacak itirazlar bu dairede tetkik olunacaktır. Bu maksatla 934 te Zat İşleri Tetkik Mercii unvanlı bir makam kurulmuş ve bu vazife ona verilmişti.

(Arkası 10 uncuda)

TAN'ın Manevra Albümü

Trakya büyük manevralarına karşı halkımızın gösterdiği alâkaya cevap vermek ihtiyacile, TAN bu manevraya ait iki renkli zengin bir albüm hazırlamıştır. Bu albüm manevranın muhtelif safhalarını gösteren fotoğrafilerle doludur. Ayrıca manevraları izah eden bir yazı da vardır.

Manevra hatıralarını zengin bir albüm halinde saklamak istiyen askerlerimize ve okuyucularımıza bundan birer tane edinmelerini tavsiye ederiz.

Fiyatı Türkiyenin her yerinde 17½ kuruştur.

Başpehlivanlık Kimde?

Tekirdağlı Ile Mülâyim Bugün Karşılaşıyorlar

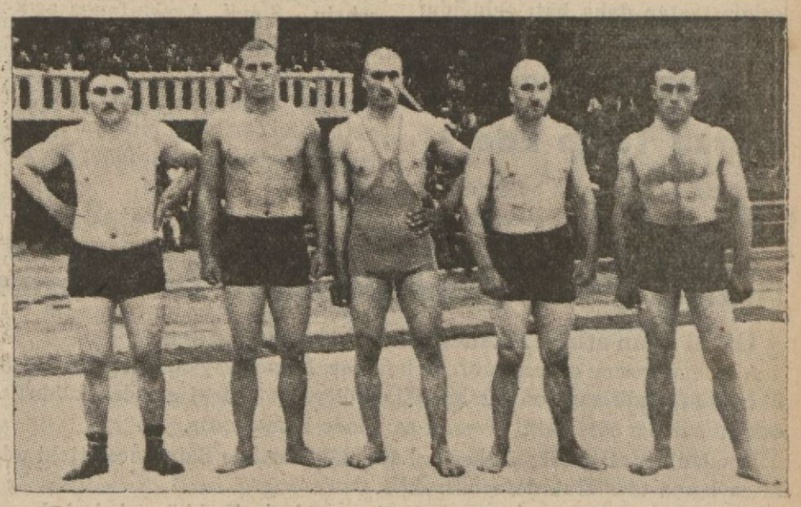

Dünkü müsabakalara giren pehlivanlarımız

(Yazısı spor sayfamızdadır)

Yıldızdan San Remoya

IKINCI KISIM — No. 38

HAİNLERİN ÂKIBETİ

Vapur, Yükünü Alıralmaz Limandan Hareket Etti

Yazan: S. S.

— Buyurun Paşa Hazretleri.

— Estağfurullah efendim. Zatıâliniz, buyurun şeyh efendi hazretleri..

— Binsenize Beyefendi Hazretleri.

— Aman Efendim.. Zatıâliniz binmeden ne haddime hocafendi hazretleri..

Yine, pehlivan Kadrinin gür sesi yükselmişti:

— Ulan!.. Burada da mı biribirimize kaşkariko yapıyoruz... Daha hâlâ mı, beylik, paşalık?.. İşte hepimiz, ayni lâğama akan muzahrafata döndük. Hadi çabuk hangi gerize döküleceksek, dökülelim... Vallahi, Conkikirikler kızmıya başladılar. Şimdi ense köklerimize tüfek dipçiklerini dayıyacaklar.

Diye söylenmişti.

Hakikaten İngilizler de sinirlenmişlerdi. Hattâ, kamyondan kamyona koşarak (yâranı muhteremesini) arıyan bazılarına, sert bir lisan ile ihtarda bulunmak mecburiyetini hissetmişlerdi.

— Tamam mı?.

— Tamam...

— Haydi!.. Arrş...

Önde bir zırhlı otomobil.. Arkada, yirmi muhafız bulunan bir askerî kamyon.. daha arkada, artık (vatan) la alâkalarını büsbütün kesmek üzere olan iha - net kafilesi.. ve sonra, yine muhafızlar...

Alay, böylece caddeye çıktıktan sonra, Gaznane yokuşundan inerek, Topane Talimmeydanına girmiş, tam, şimdiki (Denizyolları İdaresi) nin bulunduğu yerde.. Ve İngiliz bandıralı (Viktorya) vapuru - nun önünde tavakkuf etmişti.

Parmaklığın dışına bir hayli işsiz güçsüz meraklı birikmişti. Bunlar; tanıdıklarını birer birer parmaklarile göstererek gülüşmekte - lerdi. Hareket, anî olduğu için, hiç kimsenin ailesi gelememişti.

Ve şimdi, bütün bu paşalar, bey ler, efendiler, ağalar; yine biribirlerini ağırlıyarak kamyonlardan atlamışlar.. Zembilleri sırtlarında, bohçaları koltuklarında; Viktorya vapurunun merdivenini tırmanmıya başlamışlardı.

Hiçbirinin gözleri, nemli değil... Hiçbirinin çehresinde, ıztırap alâmeti belirmemişti. Acaba, şu anda arkalarında bıraktıkları masum yavrular.. zavallı kadınlar.. kendilerini sinesinden fırlatan vatanın ayrılık hicranı.. Dört buçuk senedir düşmanlara çiğnettikleri bu güzel İstanbul.. Bu saf ve berrak sema.. Bu tatlı lâcivert deniz.. semaya irtisam eden o koca camiler.. şarkın en hülyalı bir köşesini teşkil eden Üsküdar.. Bunlar, bütün bu sevgili ve mukaddes varlıklardan ayrılmak.. bu adamları hiç mi müteessir etmemişti?..

Etmemişti... çünkü, vapurun güvertesine ayak basar basmaz, bunlardan birçokları:

— Ooooh!!.. Çok şükür.. Elhamdülillah.. Artık; selâmet.

Demişlerdi. Ve.. böylece de, kalplerinin taştan daha katı olduğunu göstermişlerdi.

(Hainleri, Daima Korku Takip Eder)

Viktorya vapuru, bu süflî hamulesini alır almaz, derhal hareket etmişti. Hareket ederken de, mühim bir arbede başgöstermişti.

Vapur, epeyce kalabalıktı, Maltaya gidecek birçok zabitlerle bunların aileleri vardı.. Bu zabitler, vapurun birinci sınıf kamaralarına yerleşmişler; ikinci sınıf kamaralarına da hizmetçilerini, ço - cuklarının dadılarını, emirber neferlerini yerleştirmişlerdi. Onun için ancak birkaç boş kamara kal - mıştı. Bu kamaralar da, vapurun komiseri tarafından bu sefil kafilenin kalbur üzerine gelenlerine da ğıtılmıştı. Otekiler, kâmilen güver tede kalmışlardı.

Derhal, bir gürültü başlamıştı:

— E.. Biz nerede yatacağız? .

— Yapılan bu iş, adalete muva - fık mı?..

— Onlarınki can da, bizimki pat lıcan mı?..

Tabiidir ki, vapur zabitan ve efradı bu sözlere ehemmiyet vermi - yorlar; hattâ başlarını çevirip bu adamların yüzlerine bakmıya bile lüzum görmüyorlardı.

Içlerinden biri, bağırmıştı:.

— Sakın bizleri, ambara büyur etmesinler.

Artık Pehlivan Kadri, dayana - mamıştı. Söylenmiye başlamıştı:

— Ulan, ambara değil.. Apdesaneye buyur etseler, hakları var. Hele şöyle bir ibret gözü ile hali - mize baksana... Içimizde insana benziyen.. bir mahlûk var mı?.. hepimiz, Edirnekapısında zengin cenazesi bekliyen mezarlık dilencilerine benziyoruz. Hangi budala vardır ki, bize kamara açsın da oturtsun...

Bazıları, pehlivan Kadriye hak veriyorlardı. Bazıları da;

— Aman Kadri ağabey.. biraz yavaş söylesen.. yârüağyara karşı....

Diye, onu susturmak istiyorlar - dı.

Fakat, artık pehlivan Kadri, coşmuştu Bir türlü susmak istemiyordu:

— Hocam, hangi yarüağyar.. etrafımızda, bir alay hıyaroğlu hı - yar var... Baksana, bizim ağalara.. Birinci kamaranın kadife döşeme - lerine yan geldiler. "Bunca zamandır hepimiz bir lâğımda kaynaştık. Anca beraber, kanca beraber...,, demediler... Eğer onlar, kendilerine gösterilen kamaraları reddedipte, "arkadaşlardan ayrılmayız..,, deselerdi; vapurcular belki bize de ehemmiyet verirler.. üç defa döndükten sonra kuyruğumuzu kıvırıp yatacak birer yer gösterirlerdi. Fakat bizim arkadaşlarda, ne - rede o saygı?..

Açıkta kalanlardan bir (Postnişin efendi hazretleri) hem kendine, hem pehlivan Kadriye teselli ver - mek istemişti:

— Sabret, Kadri Bey. Meşhur kelâmdır. Bu da geçer, yahuuu! de mişler.

Pehlivan Kadri büsbütün parlamıştı:

— Geçer amma, deler de geçer, şehrin... Şimdi, Ayastafanos açıklarını geçip te hava karardı mı, görürüm, seni... Alimallah, o elindeki tesbihle on bin (yâ sabur) çeksen.. yetmiş iki tarikatin pîrinden imdat istesen dişlerinin çatırdısını durduramazsın.

(Arkası var)

Nazmi Ziyanın Arkadaşlarına ve Talebelerine

Güzel San'atlar Akademisi Direktörlüğünden :

Akademi resim şubesi profesörlerinden Nazmi Ziyanın cenazesi 12-9-937 pazar günü saat on bir buçukta Süleymaniyedeki evinden kaldırılacak ve namazı öğle vakti Bayazıt camiinde kılmacaktır.

Bundan sonra cenaze Sirkeci ve Kadıköy tarikile Sahrayıceditteki aile mezarlığına taşınarak defnedilecektir.

Köprüden 12,40 ve 13,15 de kalkan vapurlarla Kadıköy iskelesinde cenaze merasimine yetişilebilir. (6126)

Başvekilin Son Ege Tetkikleri

Başvekil Ismet Inönü, son Ege seyahati sırasında Manisaya da uğradı ve tetkikler yaptı. Aşağıdaki resimler, bu ziyaret intibalarını tespit ediyor:

İnönü, Manisa Valisinden izahat alıyor

Başvekil, Halkevini ziyareti sırasında

Manisa Valisi Lûtfi Kırdar, köylü vaziyetini anlatıyor

Trabzon Limanı İçin Yeni Inşaat

Trabzon Liman idaresinin İktısat Vekâletine devri için yapılacak son tasfiye içtimaında bulunmak üzere, bugün Trabzona bir heyet gidecektir. Bu heyet, İstanbul Liman idaresinin işletme, hukuk, muhasebe ve kontrol servislerine mensup memurlardan mürekkeptir.

Trabzonda limanın bir krokisi hazırlanacak, İktısat Vekâletine devri 1 teşrinievvelde merasimle kutlanacak tır. Merasimde Iktısat Vekâleti liman işletmesi direktörü B. Raufî ile İktısat Vekâleti Müsteşarı da bulunacaklardır.

Yeni İstanbul limanı

Yeni İstanbul limanının Eminönü - Sarayburnu ve Galata - Fındıklı arasında kurulması katî şekilde kararlaşmış, hazırlıklara da başlanılmıştır. Yeni şehir plânının tatbikine geçildikten sonra Yenikapıda da ayrı bir liman kurulacaktır. Bu limanın inşası Prostun tasvibile alâkadar makamlar tarafından kabul edilmiştir.

Yolcu Salonu İçin Malzeme Geldi

Asrî bir yolcu salonu haline getirilecek olan Sirkecideki eski gümrük binası için ısmarlanan malzeme, gelmiştir. Binadaki büyük orta salonun tavanı camdan olacak ve camın içine Türkiye haritası yapılacaktır. Bu haritada ihracat maddeleri, ihraç iskeleleri gösterilecektir. Ayrıca salona iki metre yükseklikte bronzdan Atatürk büstü konulacaktır.

12 Yerinden Yaralı Cesed

Cinayeti İşliyen Çoban Tutuldu

Sürüden Koyun Çalarken Yetişip Bıçakla Öldürmüş

Zincirlikuyu civarında on iki yerinden yaralanmak suretile öldürülen adamın hüviyeti tesbit edilmiştir. Maktul; Arapkirin Eski Arapkir köyünden İbrahim oğlu Hüseyindir.

Müddeiumumilik, cinayet hakkındaki tahkikatına dün de devam etmiş ve katili meydana çıkarmıştır. Suçlu, Levend çiftliğinde Sotirinin yanında çobanlık eden Mustafa oğlu İbrahimdir.

Sarıyer jandarma komutanlığının yaptığı tahkikata göre, Hüseyin, koyun çalmak yüzünden öldürülmüştür. Jandarma, son zamanlarda bu civarda birçok koyun ve keçinin çalındığını, Çoban İbrahimin de bu hırsızlıklara fazla içerlediğini tesbit etmiş ve kendisini zan altına almıştır.

Dün, Emniyet Direktörlüğüne getirilen suçlu çoban, yapılan soruşturmalarda hiçbir şeyden haberi olmadığını iddia etmiş, fakat elbiselerini değiştirmiş olması, belinde henüz kurumamış bir kuşak bulunması, bütün şüpheleri kendisi üzerinde toplamıştır. Hakikaten, ıslak kuşak meydana çıkınca, suçlu, her şeyi olduğu gibi anlatmış, katili elbiselerinin de bulunduğu yeri tarif etmiştir. Nihayet, Sarıyer kaymakamı Kemaleddin, müddeiumumî muavini Ata ve jandarma bölük komutanı yüzbaşı Hamdi, İbrahimin Ortaköyde Çırçırda Şira sokağındaki evine giderek arama yapmışlar, katilin katil çamaşır ve elbiselerini bulmuşlardır.

Büyükbaba neler söylüyor?

Dün, tabibi adil tarafından muayene edildikten sonra Mecidiyeköyü camiine kaldırılarak teşhir edilen cesedi, Sıddık adında biri tanımıştır. Sıddığın verdiği malûmat üzerine Kocamustafapaşadaki büyük babası Eyüp çağırılmış, ceset kendisine gösterilmiştir.

Büyükbaba, torununu ölü görünce hiç şaşmamış ve:

"— Bu hâdise, demiştir, çoktan olmalıydı. Burada rahat durmadı. Köylüler arasında para topladık. Köyüne göndermek istedik. Gitti, 9 ay evvel yine geldi. Eve almadım. Arasıra evime gelir, öteyi beriyi karıştırır, Eline geçen şeyi götürüp satardı. İşte sonu: Su testisi su yolunda kırılır.,,

Koyunu çalarken yetişip yaralamış

Katil de işlediği cinayet etrafında şunları söylemiştir:

"— Hüseyin, gündüzdenberi sürüyü gözetliyordu. Maksadını anladım. Ben de onu gözetlemiye başladım. Hava kararıyordu. Sürüye sokuldu. Bir kurt gibi koyunlardan birini kaptı. Kaçıyordu, bıçağımı çektim, arkasından koştum, yetiştim. yaralamıştım. Koyunu bıraktı. Kaçmıya başladı.. Yirmi adım daha ilerledi, düştü. Ben de bıçağımı birkaç yerine daha sapladım. Sonra onu orada bırakarak sürüyü mandıraya getirdim. Teyzemin evine giderek elbiselerimi değiştirdim. Dönüşte de yakalandım.,,

Berlindeki Heyetimiz

Azalardan Bir Kısmı Döndüler, Anlaşmanın Neşri Bekleniyor

Türk — Alman ticaret ve kliring anlaşması müzakerelerinde bulunan heyetimiz azasından iç ticaret umum müdürü B. Mümtazla raportör B. Cabir, dün şehrimize dönmüşlerdir.

Müsteşar B. Faik Kurdoğlu, ofis başkanı Burhan Zihni ve arkadaşları, bazı tetkikler yapmak üzere Almanyada kalmışlardır.

Heyet, Ankaraya döndükten sonra, Anlaşmıya ait nizamname ve izahname, bütün alâkadarlara bildirilecektir. Yeni anlaşmada kabul edilen Tripartit sisteminin ileride meydana gelecek blokajların ödenmesinde yardımı olacağı tahmin edilmektedir. Tripartit'e girecek üçüncü memleketin hangi devlet olacağı henüz bilinmemektedir.

İhracat Tacirleri Toplandılar

Dün, şehrimizdeki ihracatçılardan bazıları, bir toplantı yaparak Türk - Alman ticaret ve kliring anlaşmasının kabulünden sonra hâsıl olan yeni ihracat vaziyeti üzerinde görüşmüşlerdir. Tacirler, yeni anlaşma metninin ilânını sabırsızlıkla beklemekte - dirler.

20 Tane Otomatik Çöp Arabası Alındı

Belediye 20 tane asrî ve otomatik çöp arabası satın almıştır. Bu arabalar yakında şehrin muhtelif yerlerinde kullanılacaktır. Eğer, bunlar, daha ucuza mal edilebilirse belediye, şehrin muhtelif yerlerinde yaptırmayı düşündüğü çöp sandıklarından vazgeçecektir.

Çarşambada Açılacak Yeni Çocuk Bahçesi

Belediye Çarşambada bir çocuk bahçesi tesis etmiye karar vermiştir. Vali ve Belediye reisi Muhittin Üstündağ ile fen işleri müdürü Hüsnü, dün Çarşambaya giderek tetkiklerde bulunmuşlardır. Bu bahçe 15 inci ilk okul bahçesi genişletilerek mektebin yanında kurulacaktır.

Marmarada Bir Motör Battı

Dün, Marmara açıklarında bir motörün batmasiyle neticelenen bir deniz kazası olmuştur.

Limana gelen malûmata göre, Saadet ve Yıldırım adlı iki motör, Silivri civarında Ambarlı denilen mevki önünde birdenbire karşılaşmışlar, manevra hatası yüzünden çarpışmışlardır. Çarpışma sonunda Saadet motörü batmış, mürettebatı güçlükle kurtarılmıştır. Silivri liman reisliği hâdisenin tahkikine el koymuştur.

BİRKAÇ SATIRLA

İlk beynelmilel değirmenciler kongresi, 12 Birinciteşrinde Pariste toplanacaktır. Kongreye Türk değirmencileri de iştirak edecektir.

●

Hamallar Cemiyeti, yeni araba tipleri hakkındaki dileklerini Ticaret Odasına bildirmiştir.

●

Gümrük Muhafaza Umum Komutanı General Seyfi dün akşam Ankaraya gitmiştir.

●

Strathmore adlı bir Ingiliz gemisi, bugün limanımıza bin seyyah getirecektir.

●

Belediye Yerebatan Sarayının satın alınması hakkındaki tetkiklerini bitirmiş ve sarayın satın alınmasına karar verilmiştir.

Sanatkâr Nazmi Ziya Öldü

Merhumun kendi eliyle yaptığı portresi

Güzel Sanatler Akademisi resim profesörlerinden B. Nazmi Ziya, evvelki gece çok kısa süren bir kriz sonunda vefat etmiştir. Bu ölüm, sanatkârlar ve Akademi mensupları arasında büyük bir teessür uyandırmıştır.

Nazmi Ziya, 1882 de İstanbulda doğmuştur. İlk resim derslerini husuî surette ressam Rıza (bey) den almış, Mülkiyeyi bitirdikten sonra 1902 de Sanayii Nefise mektebine girmiştir. 1908 de mektepten mezun olarak Parise giden merhum, 1917 den 1921 e ve 1923 ten 1927 ye kadar iki defa Sanayii Nefise mektebi müdürlüğünde bulunmuştur. Nazmi Ziya, yirmi dört gün evvel 35 senedenberi yapmakta olduğu eserleri bir araya toplıyarak Akademide bir sergi hazırlamıştı. O, eserlerinde güneşin, güneşli toprağın ve güneşli denizlerin ressamı olduğunu anlatmıştır.

Bu acı kayıptan dolayı Akademi ailesine derin taziyetlerimizi bildiririz.

Maarif Vekâleti 150 lira gönderdi

Cenaze, bugün merhumun evinden kaldırılacaktır. Maarif Vekâleti, teçhiz ve tekfin masrafı olarak Güzel Sanatler Akademisi Direktörlüğüne yüz elli lira göndermiştir. Akademi tarafından ayrıca bir program hazırlanmıştır.

Boğazdaki Kaza Neden Olmuş?

Evvelki gece, Anadoluhisarı önünde bir yalının rıhtım duvarına çarparak baş tarafından yaralanan Şirketi Hayriyenin 53 numaralı vapuru, dün öğleden sonra bir fen heyeti tarafından muayene edilmiş, şirketin Hasköydeki tamir atölyesine gönderilmiştir. Fen heyeti, hâdisenin cereyan ettiği Direkli yalı ile Marki Necibin yalısı arasında keşif yapmış ve raporunu hazırlamıştır.

Vapurun dümeninde iddia edildiği gibi bir ârıza görülmemiştir.

Alâkadarların verdikleri malûmata göre, kaza, Kanlıca civarında daima mevcut olan anafor suların geminin arka tarafına şiddetli bir tazyik yapması yüzünden olmuştur. Bu tazyik, vapuru, birdenbire sahile sürüklemiş ve çıkıntı vaziyetinde bulunan Marki Necibin yalı duvarına bindirmiştir.

Kaza hakkında deniz ticaret müdürlüğü de tahkikat yapmaktadır.

TAKVİM ve HAVA

Yurtta Bugünkü Hava

Yeşilköy Meteoroloji istasyonundan aldığımız malûmata göre, bugün havanın Trakya, Kocaeli ve Ege de kısmen, orta Anadolu ile Karadeniz kıyılarında fazla bulutlu ve mevziî yağışlı olması, rüzgârların umumiyetle cenup istikametinden orta kuvvette esmesi muhtemeldir.

DÜNKÜ HAVA

Dün hava akşama kadar bulutlu geçmiş, barometre 759 milimetre, hararet en çok 29, en az 20 santigrat olarak kaydedilmiştir. Rüzgârlar, cenubugarbî istikametinden saniyede 8 metre süratle esmiştir.

12 Eylül 937 PAZAR

9 uncu ay Gün: 30	Hızır: 130
Recep: 5	Ağustos: 30
Arabî 1356	Rumî 1353
Güneş: 5,37 — Öğle:	12,10
İkindi: 15,45 — Akşam:	18,25
Yatsı: 20,01 — İmsâk:	3,55

SON HABERLER

İki Taraf ta Mezbuhane Dövüşüyorlar

Japon Gemilerile Çin Bataryaları Arasında Düello

Çinde Harp Vaziyeti

Şanghay taarruzu:

Japonların evvelki gün Şanghayın Şimalinde Wousoung'ta başlamış oldukları ikinci taarruz netice vermeden dün de şiddetle devam etmiştir. Japonlar, mütemadiyen takviye kıtaatı ve ağır toplar taşımaktadırlar.

Poosham hattında da harp bütün şiddetile devam etmektedir. Pootung şehrinin Japonlar tarafından alındığı haberi teeyyüt etmemektedir.

Şimal cephelerinde:

Şimalde, Çinlilerin gönderdiği takviye kıtaatı yerlerine varmıştır. Buna mukabil Japon orduları takviyesiz ve yorgun bir halde dirler. Bu mıntakada da harbin Çinliler lehine döneceği beklenebilir.

Cephelerde Henüz Hiçbir Değişiklik Yok, Japonlar Arasında Kolera Çıkmıya Başladı

Londra, 11 (TAN) — Uzak Şark harbi bütün şiddetile devam etmekte ve iki taraf ta mezbuhane dövüşmektedirler. Pootung'da Japon harp gemileri ile Çin sahil bataryaları arasındaki harp bütün gün ve gece devam etmiş, fakat iki taraf ta bir netice elde edememiştir. Geceleyin Çin tayyareleri Japon gemileri üzerinde üçmuş ve bombalar atmış, Japon gemileri tayyare toplarile mukabelede bulunmuşlardır.

Iki tarafın da bir netice alamadığı anlaşılmaktadır. Dün iki tarafın da vaziyetinde hiçbir değişiklik kaydolunmamıştır.

Poşanda Japonlar arasında 80 kolera vakası çıkmış ve yirmi kişi ölmüştür.

60 bin kişili ktakviye

Şimalî Çinde Chansi'nin şimalinden gelmekte bulunan Kızıl Çin Ordusundan 60 bin kişi, Pekin — Suiyuan demiryolu boyunca Japonların yapmakta oldukları ileriharekâtına artık mukavemet edemiyen Chansi'deki orduları takviye etmek üzere Suiyuan'a doğru ilerlemektedirler. Kızılların pişdarlarının şimdiden Suiyuan'ın cenubuna vasıl olmuş oldukları söylenmektedir.

Çinli müslümanlar isyan mı etmişler?

Tokyo, 11 (A.A.) — Mukdenden bildirildiğine göre Sinkiang'ın cenubunda tehaşşüt etmiş olan 25 bin Çinli Müslüman, komünist fırkasının tesiri ile isyan etmişler ve Kasugor'u işgal eylemişlerdir. Bunlar Uruchi istikametinde bir taarruz icrası maksadile simale doğru ilerlemektedirler.

Sovyetler ve Japon gemileri

Tokyo, 11 (A.A.) — Leoul'den bildirildiğine göre, Sovyetlerin karakol gemileri, yeniden üç Japon balıkçı gemisini zaptetmişlerdir. Bu gemilerden bir tanesi Sovyet sahiline on beş mil mesafede bulunuyordu.

Japon tebliği

Tokyo, 11 (A.A.) — (Tebliğ) — Şimalî Çinde Tiyençin — Nankin demiryolu üzerinde Houang-ho nehrinin sularının kabarması yüzünden hâsıl olan ve askerî harekâtı son derece müşkülleştiren tuğyanlara rağmen Japon kıtaatı, Çin mevzilerine taarruz etmişler ve 9 eylülde saat 11 de Tiyençinin 60 kilometre cenubugarbisinde kâin Machang ve Liuhetien şehirlerini işgale muvaffak olmuşlardır.

9 Eylül günü Japon filosu, Japon tayyarelerinin iştirakile Svatov ve Amoy limanlarını müessir surette bombardıman etmiştir.

Şanghay cephesindeki Japon kıtaatı Başkumandanı General Matsui

Arap Kongresi Ruhanî Reislerden Yardım İstiyor

Kudüs, 11 (A.A.) — Şamdan bildirildiğine göre, Bludeni'de toplanan Arap kongresi, komisyonları tarafından kararlaştırılan teklifleri ittifakla tasvip ederek dün kapanmıştır.

Kongre, Filistindeki mukaddes mahkamların Yahudilerin tehdidi altında bulunması tehlikesi üzerine papanın ve Avrupanın diğer ruhanî şeflerinin nazarı dikkatini celbetmiye karar vermiştir.

Kongre, ayni zamanda, Arap devlet reislerine de birer telgraf göndererek müzaheretlerinden dolayı kendilerine teşekkür etmiş ve Arap davası yolunda gayretlerine devamlarını istemiştir.

İbnissuut Harekete Geçti

Adanada intişar eden Türksözü gazetesinin Şamdan haber aldığına göre, Hicaz ve Necit kralı İbnissuut, Londradaki mümessili Hafız Vehbiyi Cenevreye göndermeye karar vermiştir. İbnissuut, Filistinin taksimini ve Emir Abdullahın buraya hükümdar yapılmasını protesto edecektir.

Tuncelinde İnşa ve Kültür Faaliyetleri

Ankara, 11 (Tan Muhabirinden) — Merkeze gelen malûmata göre, Tunceli ve Elâziz vilâyetlerinde inşaat çok ilerlemiştir. Evvelce ihale edilen Pertek — Hozat — Pülür yolunun taahhütten daha kısa bir zamanda bitirileceği anlaşılmaktadır. Bu yol üzerinde iki köprü yapılmaktadır. Bunlardan [illegible] köprüsünün ayakları bitirilmiş ve 53 metrelik Süngeç köprüsü işlemiye açılmıştır.

Ayrıca Mamekiye kadar olan yolun toprak tesviyesi bitirilmiştir. Bu suretle Hozat, Mamekiye bağlanmıştır. Bu muvasale yolu üzerinde ayni isimde ve Türüşmek'te birer beton köprü daha kurulmaktadır.

Tuncelinin umumî emniyetini temin edecek olan asker ve jandarma kuvvetleri için kışlalarla hükûmet konakları inşaat faaliyeti de ilerlemiştir. Ovacıkta askerî kışlanın ve hükûmet binasının esaslı kısımları ikmal edilmiştir. Pülür, Mameki, Nazimiye, ve Sin'deki kışlalarla Amutka, Karaoğlan ve Kabut jandarma karakolları bitirilmek üzeredir.

Tuncelinde kültür faaliyeti de ilerlemektedir. Bugüne kadar 12 muhtelif köyde yatı mektepleri kurulmuştur. Bu mektepler, bir ay sonra faaliyete geçeceklerdir. Bu suretle Tunceli, inşası bitmiş veya bugünlerde bitecek olan 50 den fazla modern bina kazanacaktır.

Kaybolan Tayyare Hâlâ Aranıyor

Moskova, 11 (TAN) — Levanefski ve arkadaşlarını aramakta olan Sovyet heyetleri faaliyetlerine devam etmektedirler. N 209 tayyaresinden ve içindekilerden hâlâ ümit kesilmiş değildir. Çünkü 5 tayyareci muhtemel bir kazaya hazırlıklı yola çıkmışlardı.

Şvelef idaresindeki taharrî heyeti, dün tayyare ile Desir burnundan hareket ederek, François Joseph arazisinde yere inmiştir.

İngiliz Genel Kurmay Başkanı Alman Manevralarında

Londra, 11 (A.A.) — Presassociation'un bildirdiğine göre, İngiltere genelkurmay başkanı mareşal Sir Deverelle, önümüzdeki hafta içinde Alman manevralarında hazır bulunacak tır.

De Valera Pariste

Paris, 11 (A.A.) — Irlanda Başvekili de Valera Parise gelmiştir.

Bir Âsi Limanında Dört Esrarengiz Denizaltı Görüldü

Dün Haber Verdiğimiz Kartagena'daki Tahtelbahirin İki Olduğu ve Birinin Batırıldığı Anlaşılıyor

Londra, 11 (TAN) — Dün, General De Llano'nun, âsiler elinde dört tahtelbahir bulunduğundan bahsettiğini haber vermiştik. Bunu teyit eden diğer bir habere göre, âsilerin elindeki Huelva limanına girmiş olan Campdenhill adlı bir İngiliz gemisinin üçüncü kaptanı, bugün Daily Herald gazetesi muhabirine şu sözleri söylemiştir:

"Ispanyanın Cenubundaki Huelva limanına 19 Temmuzda girdik. Birkaç gün sonra dört denizaltı gördük. Bunların üzerinde şu işaretler vardı: U 23, U 24, U 35 ve U 36 bu denizaltıların tekrar hareket ettiklerini gördüm. İşaretleri gri bir boya ile kapatılmıştı. Ve köşkleri üzerinde yazılı olan harfler yerine kaldırılması çok kolay olan siyah kumaştan harfler konulmuştu.,,

Batan tahtelbahir

Londra, 11 (TAN) — Ispanyol hükûmetinin elinde bulunan Kartagena limanı açıklarında görünen esrarengiz bir tahtelbahirin topa tutulduğunu ve batırıldığını, dün haber vermiştik. Bu gün verilen malûmata göre tahtelbahirin suya dalmasından bir müddet sonra deniz üzerinde birçok benzin ve yağ tabakaları görülmüş, ve bundan tahtelbahirin muhakkak surette batmış olduğu anlaşılmıştır.

Âsiler bir İngiliz gemisini yakaladılar

Bugün Kartagenadan verilen malûmata göre limanda görülen esrarengiz tahtelbahirler bir değil, iki idi. Ve bunların biril batmıştır.

Reuter'in Palma di Majorkadan aldığı haberlere göre asilerin Kanarias kruvazörü cezayir açıklarında bir İngiliz petrol gemisini zaptetmiş ve bu gemi Ceutaya götürülmüştür. Geminin Ispanya hükûmeti limanlarından birine petrol götürmekte olduğu anlaşılmaktadır.

Tayyare bombardımanı

Asilerin iki tayyaresi dün saat 19 da Portbou'yu şiddetle bombardıman etmişlerdir. Telefatın çok olduğu haber verilmektedir,

Mültecileri taşıyan vapurlar

Şimalî Ispanyadan mülteciler taşıyan birkaç vapurun Gaskonya körfezinde kazaya uğramış oldukları bildiriliyorsa da bu haber henüz teeyyüt etmemiştir.

Ispanya Maarif Nazırı Hendana, bugün hükûmet namına beyanatta bulunarak hükûmetin, Milletler Cemiyetine başvurarak, Ispanya harbine müdahalesi yüzünden İtalya hakkında zecrî tedbirler tatbikini istiyeceğini söylemiştir.

Hollanda Tahtına Bir Vâris

Hollanda Kraliçesinin damadı Prens Bernhard

Prenses Juliana

La Haye, 11 (TAN) — Hollanda Kraliçesinin kızı Prenses Juliana yılbaşında, Hollanda tahtına bir varis dünyaya getirecektir. Evvelki gün, hanedan doktorlarından ikisinin resmen ilân edilen bir kömüniki ile bu haber, Hollanda halkına tebşir edilmiştir.

Ayrıca, Prenses ve zevci halka bir rica mektubu neşrederek kıymetli hediyeler istemediklerini, milletin sevincinin kendileri için en büyük hediye olduğunu ilân etmişlerdir.

Akdeniz Konferansının Mesaisi

YAZAN: ÖMER RIZA DOĞRUL

Akdeniz konferansının dünkü toplantısı mühim vaziyetlere şahit oldu. Konferansın riyasetine ittifak ile seçilen Fransa Dışbakanı M. Delbos söylediği nutukta vaziyeti mükemmel bir surette tahlil ederek Akdenizin çok tehlikeli günler yaşadığını ve bu tehlikeyi mutlaka bertaraf etmek lâzım geldiğini anlatmış, daha sonra Sovyet Rusya murahhası M. Litvinof beyanatta bulunarak mühim bir nokta üzerinde durmuştur. Bu nokta konferansın muvaffakıyetsizliğe uğraması takdirinde Sovyet Birliğinin doğrudan doğruya faaliyete geçerek haklarını temin edeceğini söylemesidir. Sovyet Hariciye Bakanı söylediği nutukta, Sovyet Rusyanın Italyaya gönderdiği son notalarda sarih bir surette mesuliyet yüklememekle beraber sarahate yakın bir ima ile Sovyet Rusyanın kanaatini ifade etmiş ve korsanlık hâdiselerinden Italyayı mesul tutmak lâzım geldiğini anlatmıştır.

Nyon konferansının gaye ve maksadı, korsanlık hâdiselerine mâni olacak ameli tedbirleri almak olduğuna göre burada Akdeniz meselesinin mevzuu bahsolmasına yahut korsanlık hâdiselerinin mesullerini tayin edecek tahkikatın açılmasına imkân yoktu. Bay Litvinofun da Rusyanın notalarında ilzam olunan sarahati imaya çevirmesi bu yüzdendi.

Konferansın mesaisine dair neşrolunan tebliğ ve verilen malûmat, herşeyden evvel Italya ile Almanyanın her inkişaftan haberdar edileceğini, ve bu devletlerin de verilecek kararları tatbika iştirak etmeleri için mesai sarfolunacağını anlatıyor.

Bundan maksat Nyon konferansının muvaffakıyetsizliğine karşı gelmek ve müsbet bir neticeye varma imkânlarını çoğaltmaktır.

Çünkü Italya gibi Akdenizde mühim bir coğrafi vaziyet sahibi olan bir devletin, Akdeniz emniyeti ile alâkadar olmaması ve ameli tedbirlere iştirak etmemesi, hiç şüphe yok ki tedbirleri aksatır, belki de bu tedbirlerin makûs bir netice vermesine saik olur. Çünkü alman tedbirlerden maksat emniyeti sağlamlamaktır. Halbuki makûs bir netice ise emniyeti emniyetsizliğe çevirir. Ve tehlikeyi büyütür.

Bu bakımdan konferans dün mesaisine çok iyi başlamış ve Akdenizde emniyet mıntakaları vücude getirmek yolunda adımlar atmıştır.

Konferansın hedefi sulhün takviyesi ve tehlikenin bertaraf edilmesi olduğuna göre bu yolda yürürken bu hedefleri aksatacak hâdise ve hareketlerden çekinmenin çok doğru olacağı şüphe götürmez. Belki bu çekinme konferansa iştirak etmiyen devletlerin de neticeyi kabul etmelerine saik olur ve bu suretle korsanlık hâdiseleri ve tehlikeleri de tamamiyle bertaraf edilir.

Bununla beraber Italya ile Almanyanın konferansa iştirak etmemeleri yüzünden konferansın kararlarına karşı alacakları vaziyetin mühim olduğu muhakkaktır. Çünkü konferansın kararlarını suya düşürmek için vuku bulacak her hareket, veya ihdas edilecek vaziyet, çok tehlikeli neticeler verir. Fakat konferansın korsanlığı ortadan kaldırmak için vereceği kararların bu şekilde bir mukabele göreceğine ihtimal verileceği sıra henüz hulûl etmemiştir. Belki de bu sıra hiç hulûl etmiyecektir.

Görülüyor ki vaziyet henüz bedbinliğe müsait değildir. Bilâkis her kesin harpten çekindiği bu sırada bir harbin çıkması ihtimali her vakitten daha zayıf görünmektedir.

Italya ile Sovyet Birliği arasındaki hâd ihtilâf bile, tehlikeli sayılamaz. Çünkü coğrafya, bu iki memleketi, tehlikeli ve umumi sulhü ihlâl edici bir vaziyeti ihdastan alıkoymaktadır.

(BAŞMAKALEDEN MABAAT)

Bir Haftalık Tarih

(Başı 1 inci de)

ket ediyor. İlk nutuklarda bu iki devletin konferans davetini kabul etmemesinden dolayı teessür gösterildiği gibi, konferansın kararlarının bu devletlere bildirilmesine de karar verilmiştir.

Barış cephesinde müspet ve müvazeneli bir gidişle güzel bir tesanüt kurulurken, Berlin — Roma mihveri üzerinde yakınlık tezahürleri yapılmıştır. Bu iki devlet, konferans teşebbüsüne karşı şiddetli bir hücum vaziyetini müdafaa ediyorlar.

Almanya ile Japonya arasında komünizme karşı kurulan cepheye İtalyanın da iltihaka hazırlanması, gerek Sovyetlere ve gerek barış cephesine karşı bir meydan okuma hareketidir.

B. Mussolininin yakında Berline yapacağı seyahat te bu yolda bir tezahür olacaktır. Bunu en nümayişli bir şekilde hazırlamak için elden gelen her şey yapılmaktadır.

İlk ateş tecrübesi

Diğer taraftan Uzak Şarktaki hâdiseler gittikçe mühim bir şekil alıyor. Milletler Cemiyetinden ayrılan devletlerden ikisi Avrupada İspanya dahilî harbi adı altında müzmin bir harp vaziyeti devam ettirirken, bu zümreden olan Japonya, Uzak Şarkta doğrudan doğruya harbe tutuşmuş bulunuyor.

Bu ateş tecrübesi, barış aleyhtarlarının ümidine uygun çıkmamıştır. Çin, ilk hamlede kimsenin beklemediği yolda bir mukavemet göstermiştir. Bu başlangıçtan netice hakkında hükümler çıkarmak elbette yanlıştır. Japon ordusu seferberliğini bitirdikten ve büyük ölçüde olarak cephe üzerinde toplandıktan sonra hiç şüphesiz Japonların askerî muvaffakıyetlerini duyacağız. Çinliler de bu noktada kendi kendilerini aldatmıyorlar.

Çin mukavemeti

Fakat Çinde askerî muvaffakıyetin mânası nedir? İktısadî dertlerine seri çareler arıyan Japonya, 1931 de, Mançuride olduğu gibi, bu defa bir iki sert nümayişle Çinlileri yıldıramamış ve kolay muvaffakıyetler elde edememiştir. Aksine olarak ciddî bir askerî mukavemetle karşılaşmıştır. Bunun neticesi şudur: Japonyanın denizaşırı büyük bir harbi ve bunun yıkıcı masraflarını göze alması icap edecektir.

Çin zaptedilmekle bitmez. Çinlileri öldürmekle tüketme ihtimali yoktur. Çinde harbi sanat haline koyan, ilk ihtilâl günlerinden, yani 26 senedenberi devamlı surette döğüşen insanlar vardır, dört senedenberi de muntazam bir ordu ve modern malzeme peyda olmuştur. Hududun diğer tarafında hudutsuz ihtiyat malzemesi bulunduğunu hesaba katmak lâzımdır.

Bu şartlar karşısında, Japonların bütün askerî muvaffakıyetleri, Çin ejderini uyandırmaktan ve Çinde şuurlu ve canlı bir millî birlik kurmaktan başka netice veremiyecektir. Japonya, bunu yaparken de kendi askerî kudretinin ve haricî itibarının bir kısmını kaybedecek, berbat iktisadî vaziyeti, büsbütün içinden çıkılmaz bir hal alacaktır.

Tecavüz harbi işinin nazarî surette zannedildiği gibi, kârlı bir iş olmadığını böyle bir tecrübeden geçmekte olmasını barış cephesi lehine bir kâr diye kaydetmek caizdir.

Ahmet Emin YALMAN

Macaristan ve Küçük Antant

Budapeşte, 11 (A.A.) — Kabine toplanarak hariciye nazırı Kanyanın beynelmilel vaziyet hakkındaki izahatını dinlemiştir.

Siyasî mahafilde beyan olunduğuna göre, Kanya, Cenevrede Macaristanın Küçük Antant devletleriyle münasebetleri meselesini müzakere edecektir. Küçük Antant her şeyden evvel akalliyetler meselesini esas itibarile halletmedikçe Macaristan ile bu memleketler arasında hiçbir teşriki mesaiye imkân görülmemektedir.

Limited şirketlerin sermayesi

Ankara, 11 (TAN) — Devlet Şûrası, limitet şirketlerin sermayelerini azaltma kararını vermeden önce İktısat Vekâletinden müsaade almalarını kararlaştırmıştır.

Mahkemelerde

Dilencilik Suçluları

"Biz, Hazır Yiyoruz, Dilenmedik„ Diyorlar

Tahtakaledeki İnlerde Oturduklarını Söyliyen Suçlular Mahkûm Oldular

Sultanahmet Sulh Birinci Ceza Mahkemesi, dün üç dilendiricilik davasına baktı. Bunlardan ikisi çok garipti.

Evvelâ, polis, hâkimin önüne 23 yaşında pejmürde kıyafetli parlak ve zeki gözlü bir bayan getirdi. Suçlu iki adlı idi: Bazan "Sima„ bazan da "Şaziye„ adını kullandığını söylüyordu. Tahtakalede Kürt Mehmedin arsasındaki inlerde oturduğunu anlattı.

Hâkim sordu:

— Bayan bak sen gençsin, polis seni dilenirken yakalamış. Şuna, buna el açmak, dilenmek ayıp değil mi? Niçin bir iş yapmıyorsun?

Şaziye, dilencilik yapmadığını söyledi ve sonra da ilâve etti:

— Hem ben evli bir kadınım bay hâkim. Benim aslan gibi bir kocam da var. O kazanır ben yerim.

Hâkim Reşit sualini tekrarladı:

— Nikâh kâğıdınız nerede?

— Öyle evli değiliz. Imam nikâhı, işte... beraber yaşıyoruz.

Şaziye, dinleyiciler arasında birini işaret etti:

— İşte inanmazsanız kocam da burada... sorabilirsiniz. Dedi.

Bu zat, kafasını sallıyarak Şaziyeyi tasdik ediyordu.

Hâkim şahitleri de dinledikten sonra kararını bildirdi:

— Kızım dilencilik yaptığım sabit oldu. Seni boğazı tokluğuna 7 gün belediyede âmme hizmetlerinde çalışmıya mahkûm ettim. Haydi bir daha dilenme.

Dilencilik suçlusu bir genç kız

Polis, bundan sonra mahkemeye yine pejmürde kıyafeli genç bir kız daha getirdi. Bu da dilencilik suçlusu idi. Hâkim Reşidin ilk suallerini şöyle karşıladı:

— Adım Fatma, on altı yaşındayım. Istanbulluyum. Tahtakalede Kürt Mehmedin arsasında otururum.

Iddiaya göre Fatma sokaklarda dilenirken yakalanmıştır. Hâkim sordu:

— Kızım niçin dileniyorsun, sen dilenciliğin memnu olduğunu bilmiyor musun?

Fatma bu suale cevap verdi:

— Vallah dilenmedim bay hâkim. Hem ben evliyim. Kocam benim ihtiyacımı temin ediyor. Niçin dileneyim. Hazır yiyorum.

— Hâkim kocasını sordu. Fatma dinleyiciler arasında gözünü gezdirdi ve:

— İşte.. Dedi.

Fatma da bir muhakeme evvel Şaziyenin gösterdiği iri yarı adamı gosteriyordu. Hâkim Reşit sordu:

— Kızım o adam evlidir. Senden evvel gelen bir suçlu onun karısıdır. Insanın iki karısı olur mu?

— Evet bay hâkim, bu adam Şaziyenin de benim de kocamdır. Biz ortağız. Beraber bir arsada otururuz.

Hâkim bundan sonra Fatmadan nikâh kâğıdını istedi. O da Şaziye gibi:

— Mahalle nikâhı ile evliyiz, beraber yaşıyoruz, dedi.

Hâkim müddeiumumîlik vasıtasile tabibiadillere Fatmanın yaşının tespit ettirilmesine karar verdi ve muhakemeyi talik etti.

Bu da başka bir suçlu

Polis mahkemeye bundan sonra Mapavrili Ilyas oğlu Mustafa adlı bir dilencilik suçlusu daha verdi. Salona çıplak ayaklı, kambur bir adam getirildi. Mustafa kendisini şöyle müdafaa etti:

— Bay hâkim ben hastanede ameliyat oldum. Halsizim. Köprünün bir kenarmda dinleniyordum. Polis beni dileniyor sandı. Yakaladı.

Bundan sonra beline sarılmış bir ipi göstererek:

— Bay hâkim hayatımı kazanmak için bu halimde hamallık yapıyor, bir lokma ekmek çıkarıyorum. Ben dilenmem. Hem bizim Mapavriden dilenci çıkmaz, dedi.

Hâkim suçu sabit gördü ve Mustafaya:

— Seni belediyeye gönderiyorum. Orada sana iş verecekler. Bir hafta çalışacaksın. Senin boğazına da bakarlar. Dedi. Mustafa karardan sonra hâkimin huzurundan çekilirken:

— Allah razı olsun bay hâkim. Zaten ben de hamalım. Belediyenin vere ceği şeyleri şu ipimle taşırım. Diyordu.

Kadını Çiğniyen Şoför 1 Sene Hapse Mahûm Oldu

Ahmet oğlu Hasan isminde bir şoför beş gün evvel Samatyadan geçerken yolda bir gazöz arabasına çarpmış, yaya kaldırımma çıkarak Gülsüm adlı bir âma kadını çiğniyerek öldürmüştü. Asliye Dördüncü Ceza Mahkemesi, dün bu davayı neticelendirmiş, şoföre bir sene hapis cezası vermiştir. Hasan, derhal tevkif edilmiştir.

KUMAR OYNARKEN

Petrak ve Osman isminde iki kişi, Beyoğlunda Asmalı Mesçitte Rahminin kahvesinde kumar oynarlarken cürmü meşhut halinde yakalanmışlardır.

Metresini Yaralıyan Boyacı Yakalandı

Küçükpazarda oturan seyyar boyacı Yunus kıskançlık yüzünden çıkan kavga neticesinde metresi Selimeyi bıçakla üç yerinden ağır surette yaralıyarak kaçmıştı. Yunus dün akşam yakalanmıştır. Haseki hastanesine kaldırılan Selimenin yarası ağırdır.

Ağır Yaralandı

Ismail oğlu Celâl isminde bir garson, evvelki akşam bisikletle Büyükdereye giderken Mecidiye köyünde 42 inci ilkmektep karşısındaki hendeğe yuvarlanmıştır. Celâl, bu sırada bir ağaca çarpmış, başından ve yüzünden ağır surette yaralanmıştır.

Bir Gecede 68 Tavuk Çalmış

Suçlu, Bir Sene Hapse Mahkûm Oldu

Asliye dördüncü ceza mahkemesi dün bir tavuk hırsızlığı davasını neticelendirmiştir. Iddia ve dava hayli karışıktır. Polis suçlu bölmesine sabıkalılardan Ragıp adlı bir genç getirmiştir ve davacısı da Feriköyün de Cümhuriyet mahallesinde oturan Ahmettir. Ahmet, şikâyetini anlatırken; "Ah Bay reis en cins tavuklarım gitti„ diye söze başlamış ve şunları söylemiştir:

— Evet Bay hâkim, bu adam bu gece benim tam 68 tavuğumu çaldı. Bir tilki gibi kümesten taşıdı. Kendisini nasıl yakaladığımı anlatayım:

Ragıp sabaha yakın tavuklar uyandıktan sonra bizim bahçeye girmiş. Bir balık ağının ucuna mısır takarak kümese atmış. Tavuklar yutunca ses çıkaramamışlar, bunları birer birer çekmiş ve boğazlarını sıkarak çuvalına doldurmuş. Işte bu usulle 68 tavuğu çuval çuval taşımış. En sona horoz kalmış. Hayvan kümeste yalnız kalınca bağırmaya ve çırpınmaya başladı. Ben sabah sabah bu hayvana ne oldu, diye kafamı pencereden çıkarınca bu adamı kümesin başında gördüm. Yanında bir de çuval vardı. Görüldüğünü anlayınca çuvalı sırtına vurup kaçmaya başladı. Ben de gecelikle peşine takıldım. Şu sokak, bu sokak derken epeyce uzun süren bir kovalamacadan sonra bunu bir arsada yakaladım. Ragıp daha evvel çuvalı bir köşeye atmıştı. Ben tavuklarımın çalındığını bilmiyordum. Bir de baktım tarlanın köşesinde bir çuval kendi kendine oynuyor. Bu sırada polis ve komşular da yetişmişti. Şu çuval neye oynuyor diye yanına gittim. Açınca ne göreyim, benim tavukları boğmuş çuvala doldurmuş. Acele ile birkaç tanesini iyi boğamadığı için hayvanlar dirilmişler, havasızlıktan çuval içinde çırpınıyorlardı.„

Mahkeme şahitleri dinledikten sonra suçu sabit görmüş, Ragıba bir sene hapis cezası vererek derhal tevkif etmiştir. Yalnız tavukların kıymeti az olduğu için cezanın üç ayını indirmiş, sabıkalı olduğu için de üç ay daha ilâve etmiştir.

İstifa Kabul Edildi

Istanbul müddeiumumî muavinlerinden Matbuat bürosu şefi Bayan Meliha Kemal bir ay evvel istifa etmişti. Vekâlet istifasını kabul ettiği için vazifesinden ayrılmıştır.

SÜMER Sineması

Yarın akşam: yeni SINEMA MEVSIMINI

EBEDÎ SENFONİ

Şarkılı ve musikili filmile açıyor.

Baş rollerde: FERNAND GRAVEY

JACQUELINE FRANCELL ve ALERM

Ilâveten: EKLER JURNAL son dünya havadisleri ve ayrıca ilmî bir film

"PEKİN„

Bugün **SAKARYA** Sinemasında

Görülmiye lâyık hissî filmlerin en güzeli

GÜNAH ÇOCUGU

Oynıyanlar: FRANÇOISE ROSAY — HELLA MULLER — FELIX AUDART. Ilâveten: En yeni PARAMOUNT JURNAL dünya havadisleri.

GITTA ALPAR'ın Ilâhi ve altın sesi — JULES BERRY'nin emsalsiz zarafeti

Bütün İstanbul halkını

SARAY Sinemasına

koşturuyor ve büyük bir aşk ve casusluk filmi olan

Casus Aşkı

Hareketli ve kuvvetli Fransız filmini candan alkışlıyor

Ilâveten: Büyük TRAKYA MANEVRALARI ve FOX JURNAL

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Tayyare Piyangosu

Dün Kazananların Sıraya Konmuş Listesi

Tayyare piyangosunun çekilmesine dün başlanmıştır. 50 bin liralık büyük ikramiye bugüne kalmıştır. Dünkü keşidede kazanan numaraları sıraya konulmuş olarak aşağıda bulacaksınız:

12.000 Lira kazanan No.
17406

10.000 Lira kazanan No.
29062

3.000 Lira kazanan No.
31598

1.000 Lira kazanan No. lar
32794 39411

500 Lira kazananlar

655 763 2642 3640 7312 14982 15289 21295 23636 26757 27346 28639 29706 36514 38406 39438 39743

200 Lira kazananlar

1274 6870 7042 7371 8194 9772 10777 10915 11988 13585 17935 20818 23604 23631 24197 25228 25488 25588 25882 26299 28890 29515 31563 34656 35653 35683 35918 36535 36837 38365 39519

100 Lira kazananlar

317 387 482 559 694 1221 2219 4265 4473 4779 5032 6732 6912 8041 8685 9495 10936 15134 15325 17166 17351 17917 17948 18444 19344 19345 20945 22934 24747 25563 27651 29626 30428 30466 30698 31412 31486 31856 32824 33166 33504 34074 34362 34898 36045 37525 37672 37724 39583 39856

50 Lira kazananlar

299 333 562 762 872 1113 1997 2214 2264 2589 2853 3141 3853 3868 3878 4613 4915 4944 5979 6082 6257 6631 6788 7213 7551 7665 8003 8068 8086 8228 8418 8849 8596 8850 8857 8998 9011 9630 9949 10313 10409 10803 10031 11306 11585 11645, 11787 12011 12409 12652 12670 12833 13047 13068 13071 13352 13385 13583 13605 13831 13848 14261 14328 14644 14713 15105 15183 15586 15727 15803 15827 15882 15073 16862 16926 17027 17043 17081 17165 17383 17950 17982 18059 18379 18398 18479 18549 19128 19221 19334 19865 19880 19931 19990 20171 20190 20250 20352 20427 21054 21110 21183 21389 21412 21560 22003 22111 22338 22475 22638 22691 22696 23011 23163 23461 23524 23527 23618 23797 23994 24137 24277 24658 24793 25041 25307 35325 25354 25491 25494 25800 26218 26371 26567 26917 26970 27471 27737 28046 28289 28353 28363 28629 28637 28694 28777 29177 29495 29504 29519 29669 29675 32006 32015 32106 32493 32511 32599 32682 33255 33337 33357 33483 33521 33917 33973 34214 34272 34424 34499 34518 35288 35295 35708 35881 36261 36443 36536 36920 37152 37280 37472 38146 38357 38546 38964 39205 39393 39590 39677

30 Lira kazananlar

55 199 229 362 499 1063 1314 1874 2035 2150 2159 2226 2319 2323 3154 3192 3271 3289 3314 3351 3608 3612 3889 3945 3967 4063 4149 4333 4373 5432 4596 4601 4663 5056 5070 5389 5570 5913 5978 6116 6206 6395 6488 6490 6558 6598 6650 6853 6986 7038 7054 7095 7149 7169 7274 7297 7316 7421 7465 7716 8085 8436 8560 8767 8778 8892 8966 9154 9180 9268 9281 9316 9552 9619 9715 9881 10278 10299 10320 10374 10323 10576 10602 10667 10676 10731 10944 11179 11225 11251 11267 11360 11474 11722 11734 11747 11893 12295 12304 12374 12426 12456 12515 12523 13108 13127 13443 13826 14380 14517 14583 14750 15828 14989 15249 15399 15446 16041 16188 16266 16363 16537 16575 16600 16734 16956 17299 17344 17413 17479 17583 17727 17789 18138 18181 18315 18473 18775 18014 19058 19100 19159 19164 19324 19428 19618 20447 20120 26648 21156 21178 21339 21760 21808 21833 21943 21951 21963 21986 22081 22260 22353 23137 23204 23358 23428 23909 24187 34319 24652 24807 24814 24886 24969 24994 25256 25319 25484 25660 25671 25717 25729 25859 25920 26142 26276 26316 26557 26021 26729 27174 27266 27927 28049 28324 28393 28439 28449 28568 28897 28996 29047 29048 29591 29630 29887 29918 30005 30036 30184 30389 30493 30526 30563 30823 30875 30886 30935 30948 30949 30950 31214 31356 31430 31538 31819 31821 32151 32182 32256 32331 32389 32455 32478 32806 30906 32997 33083 33507 33662 33678 33686 33990 34046 34056 34154 34179 34258 34278 34593 34929 35014 35033 35047 35111 35324 35411 35616 36625 36707 36824 36875 36880 37016 37072 37051 37580 37653 37685 37860 37945 37984 38235 38335 38462 38562 28580 38602 38763 39161 39217 29301 39421 39467 39623 39802 39881 39930 39933

Parlâmentolar Konferansında Görüşülen İşler

Eylülün birinde Pariste toplanan Parlâmentolar Birliği 33 üncü konferansında mebus B. Hasan Sakanın reisliği altındaki Türk heyeti, ruznamedeki muhtelif meseleler üzerine izahat vermiş, B. Hasan Saka kongre reis vekilliğine seçilmiştir. Konferansta bilhassa, Türkiyenin Montrö mukavelenamesi ve Hatay uzlaşması ile elde ettiği zaferler teparuz ettirilmiştir. Raporun münakaşasına B. Hasan Saka da iştirak etmiş, beynelmilel siyasî ve iktısadî vaziyet hakkındaki noktai nazarımızı anlatmıştır. Geçen pazar günü Fransız Reisicümhuru bütün delegasyon şeflerini kabul etmiş, bu arada B. Hasan Saka ile uzun müddet görüşmüştür.

Dün Geceki Otomobil Kazası

Dün gece, şoför Hasanın idaresindeki 2396 numaralı otomobil, Bayezide doğru giderken Türbede Şenbahçenin önünde caddenin bir tarafından öbür tarafına geçmek istiyen 50-55 yaşlarında bir sarhoşa çarpmıştır. Adının Hasan olduğu anlaşılan bu adam, çarpma sonunda yere yuvarlanmış ve başından ağır surette yaralanmıştır.

Şoför Hasan yakalanmıştır .

Yataklı Vagonlar Umum Müdürü Geldi

Beynelmilel yataklı vagonlar kumpanyası umum müdürü B. Lot dün sabahki ekspresle Paristen şehrimize gelmiştir.

B. Lot Nafıa Vekâletile bazı temaslarda bulunmak üzere dün akşamki trenle de Ankaraya gitmiştir.

Yeni Köprünün Dubaları Balatta Hazırlanıyor

Gazi köprüsünün dubaları Balat atölyesinde monte edilmiye başlanılmıştır. Diğer taraftan köprünün üst demir kısmının da montajı yapılabilmesi için Unkapanında demir iskeleler kurulmaktadır .

Radyo

Günün programı — Istanbul

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13. Beyoğlu Halkevi gösterit kolu tarafından bir temsil, 14 Son.

Akşam Neşriyatı

Saat 16 Taksim stadından naklen: Eminönü Halkevinin tertip ettiği Türkiye serbest güreş şampiyonluğu, 18,30 Plâkla dans musikisi, 19,00 Konferans: Selim Sırrı Tarcan (Polonyada millî musiki nasıl doğdu?), 20 Hikmet ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20,45 Bayan Muzaffer ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları (saat ayarı), 21,15 Orkestra, 22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları, 23 Son.

●

Günün Program Özü

SENFONILER

23 Peşte: Senfonik konseri (Saes solâ, Thomas, Libelius, Çaykovski, Lehar).

HAFIF KONSERLER

7,10 Berlin kısa dalgası: Pazar konseri. 8,15: Devamı. 9,20 Paris kısa dalgası: Plâk musikisi, 9,45 Keza. 10,30: Keza. 11,50: Keza. 13: Konser nakli. 13 Berlin kısa dalgası: Eğlenceli musikii. 13,10 Bükreş konser. (14,20: Devamı). 14,15 Paris kısa dalgası: Konser. 15: Keza 15,15 Bükreş: Halk musikisi (15 55: Devamı). 15,35 Roma kısa dalgası: Karışık konser. 17 Berlin kısa dalgası: Mizahî neşriyat. 18,45: Berlin kısa dalgası: Alman halk marşları. 19,12 Bükreş: Eğlenceli parçalar ve Romen musikisi. 19,20 Peşte: Şarkılı Çigan musikisi. 19,30: Berlin kısa dalgası: Alman marşları. 20,20: Varşova: Leh akşamı. 20,50 Bükreş: Koro konseri. 21,15 Berlin kısa dalgası: Musiki ve şiir. 21:40 Prag kısa dalgası: Askerî konser. 22,25 Prag kısa dalgası: Halk musikisi (Beynelmilel) 23,05 Prag kısa dalgası: Eğlenceli program.

OPERALAR, OPERETLER

18,15 Milâno, Florans: Kalman'ın "Çardaş" opereti. 22 Milâno Florans: Verdi'nin "Don Carlos" operası.

ODA MUSIKISI

17,30 Berlin kısa dalgası: Havdn ve Grieg den yayın Kuartet. 21 Varşova: Kuartet konseri.

RESITALLER

18 Peşte: Saksofon konseri (Fanteziler). 20,05 Prag kısa dalgası: Eski Çek şarkıları. 23 Varşova: Şarkı resitali (Bas - baritonses le).

MUHTELIF

23,55 Bükreş: Atletik oyunların oyunların sonuncu gününe ait neticeler (fransızca ve almanca).

Karı Kocayı Parçalamışlar

Edirne, 11 (TAN) — Güzelcebaha mahallesinde oturan saka Ali ile karısı, balta ile kafaları parçalanmış vaziyette bulunmuşlardır. Ihtiyar karı kocanın para hırsile öldürüldüğü anlaşılmıştır. Zabıta katili arastırmaktadır.

Teşekkür

Sevgili validemizin irtihali münasebetile gerek cenazesinde hazır bulunmak ve gerek bizzat veya telgraf yahut mektupla bizleri taziye etmek suretile büyük kederimize iştirak buyuran dostlarımıza ve ehibbamıza ayrı ayrı teşekküre sonsuz teessürümüz mâni olduğundan kendilerine karşı duyduğumuz minnet hislerinin bu suretle iblâğına müsaadelerini dileriz.

Oğlu: Fuat Simavi, kızı Fatma Fahrünnisa, damadı: Rauf Ahmet

Ertuğrul Sadi Tek Salı (SUADIYE) Yarın gece (BEBEK BAHÇESİNDE) plâjında

BUGÜN **İPEK** SINEMASINDA

ŞANLI ORDUMUZUN TRAKYA MANEVRALARI

Türkçe Sözlü ve Sesli 1000 Metrelik Büyük Film ve

BEYAZ KADIN TİCARETİ

Avrupa ve Amerika arasında genç kızları tuzağa düşürmek için çalışan çetelerle hükûmetlerin, polisin mütehiş mücadeleleri — Hakiki hâdiseler — Cemiyeti Akvamın takdir ve taltif ettiği büyük bir film — Herkesin görmesi lâzım gelen Fransızca sözlü bir şaheser.

Başrollerde : KATE dö NAGY - JEAN PIERRE AUMONT

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

TAN
Gündelik Gazete
BAŞMUHARRIRI
Ahmet Emin YALMAN
TAN'ın hedefi: Haberde, fikirde, her şeyde temiz, dürüst, samimî olmak, kariin gazetesi olmıya çalışmaktır.

GÜNÜN MESELELERİ

Zaaf Siyaseti Kuvvet Siyaseti

Demokrat devletlerin şimdiye kadar takip ettikleri zaaf siyaseti, nihayet korkulan tehlikeyi doğurmak üzere bulunuyor.

Diktatörlük memleketleri Habeşistanı işgal ettiler. Demokrat memleketler önüne geçemediler.

Diktatörlük memleketleri Ispanyadaki isyanı körüklediler. Demokrat memleketler ses çıkaramadılar.

Diktatörlük memleketleri Ispanyaya resmen asker gönderdiler. Demokrat memleketler bir ademi müdahale komitesi vücude getirerek bunu önlemiye çalıştılar, muvaffak olamadılar.

Şimdi yine diktatörlük devletleri Akdenizin emniyet ve asayişini tehlikeye sokan bir vaziyet ihdas ettiler.

Demokrat memleketler şimdi de Akdeniz konferansını toplıyarak bu tehlikeyi bertaraf etmiye çalışıyorlar.

Görülüyor ki bir tarafta mütearrız halinde bulunan bir kuvvet siyaseti, bu siyaset karşısında mütemadiyen geriliyen bir zaaf siyaseti vardır.

Birinci kısım adım adım harbe doğru gidiyor. Dünyayı ateşe boğmak istiyor. Öteki tarafın zaafından, tereddüdünden, aczinden istifade ederek mütemadiyen yer kazanıyor.

Bu aciz ve kuvvet siyasetlerinin çarpışmasına Uzak Şarkta da şahit oluyoruz. Orada da faşist bir devlet, demokrat devletlerin aciz siyasetlerinden istifade ederek yeni fütuhata girişmiş bulunuyor. Bir taraftan Çin denizlerini, diğer devletlerin ticaret gemileri için geçilmez bir yol haline getiriyor.

İngiltere ve Amerika, sadece Japonyayı ikazla iktifa ediyorlar.

Bu iki siyasetin çarpışması ortada iki siyasi blokun vücut bulmasına hizmet etmiştir.

Almanya ile Italya artık tamamen anlaşmış ve birleşmiş gibidirler. Mussolini 26 Eylülde Berline giderek bu anlaşmıya siyasi ve askeri bir ittifak şekli verecektir.

Almanya ile Japonya arasında mevcut ittifaka Italya da girecektir.

Bu üç faşist devletin karşısında da bütün diğer sulh ve demokrasi taraftarları mevki almışlardır.

Bloklar ve cepheler bu suretle tayyün edince artık tereddüt ve aciz siyasetine bir nihayet vermek zamanı gelmiş demektir. Ingiltere artık siyasetini tayin için lâzım olan esaslara sahiptir. Kiminle ve neye karşı yürümek lâzım geldiğini tayin için uzun düşünmiye ihtiyacı kalmamıştır. Diktatörlük devletlerinin tecavüzî vaziyeti, bu siyasetin tebellürüne hizmet etmiştir. Ingiltereyi daha bir müddet için zaaf ve tereddüt siyasetinde devama sevkedecek yegâne âmil, henüz silâhlanmasını bitirmiş olmamasıdır.

Ingiltere bir buçuk senedenberi günde 1,600,000 Ingiliz lirası sarfederek silâhlanmaktadır. Daha bir senelik bir hazırlık devresine ihtiyacı vardır. Ingiltere gelecek sene artık başka türlü konuşacaktır. Ingilterenin siyasetini tayin etmesi, bütün sulh ve demokrasi taraftarı devletlerin de siyasetlerinde tereddüdün izalesine yardım edecektir.

Fakat dünyanın gidişi daha bir sene beklemiye mütehammil değildir. Bunu herkesten iyi bilen diktatörlük devletleri o vakte kadar ne yapmak lâzımsa yapacak, emrivakilere devam edecek, ve hazırlıklarını tamamlamıya çalışacaklardır. O vakte kadar belki Ispanya tamamen onların eline geçmiş olacaktır. Akdenizde hâkimiyetlerini kuvvetlendirecek tedbirler alacaklardır. Uzak Şarkta Çini istilâ edecek ve Uzak Şarkta Ingiliz ve Amerikan emperyalizmine darbeler indireceklerdir.

Bugün demokrat devletlere düşen vazife bu emrivakilerin önüne geçmiye çalışmaktan ibarettir.

Konferansların, komitelerin, diplomatik kararların bu maksadı temine kâfi olmadığı da tecrübe ile sabit olmuştur.

O halde ne olacak? İşte şimdi bütün dünyanın halle çalıştığı sual budur.

Türk musikisi garip bir istihale geçiriyor. Bir taraftan frenk havalarını taklit veya tercüme ederek yeni şarkılar yapılıyor. Bir taraftan Türk musikisini bırakarak yerine Garp musikisinin kabulünden bahsediyorlar. Türk musikisi inkişafına devam edemez bir hale gelmiş, hattâ bazı tereddi eserleri göstermiye başlamıştır. Bu bakımdan musiki bahsi günün meselelerinden biri olmuştur.

Musikimizi öldürenler, bugünkü hale getirenler kimlerdir?

Anlatan: Mazhar Müfit

Geçen gün tesadüf önümüze, musiki sahasında, üstat sayılan Denizli Saylavı Mazhar Müfidi çıkardı. Mazhar Müfit, geniş bir vukuf, ve derin bir heyecanla bize Türk musikisi etrafında bir saat süren bir müsahabe yaptı. O kadar yeni, o kadar esaslı fikirlerle karşılaştık ki, bunları okuyuculara bildirmek arzusundan kendimizi alamadık. Mazhar Müfide bu hasbihali gazeteye nakletmemize müsaade etmesini rica ettik. İşte aşağıdaki yazı bu hasbihalden doğmuştur.

•

Niçin alaturka?

Çünkü müzik te, her sanat şubesi gibi, doğduğu muhitin damgasını taşır. Müzik te, coğrafî millî şartlardan müteessir olur. Bunun için alafranga müzik yok, millî müzik vardır. Herhangi bir parçayı çalınız. Ben size bu musikinin hangi millete ait olduğunu söyliyebilirim. Alman müziği, başka, Rus müziği başka, Italyan müziği başkadır. Her birinde millî karakterin ve millî ruhun bir ifadesi vardır.

Alaturka dediğimiz müzik te Türk muhitinden, Türkiye şeraitinden doğan ve Türkün millî ruhunu ifade eden bir müziktir. Alafranga müzik ismi altında herhangi bir müziği alıp bu muhite aşılıyamayız.

Bazıları alaturkanın Bizans müziği olduğunu zannederler.

1927 de Londrada âlemşümul Istanbul patrikanesinin başmugannisi olduğunu söyliyen bir papaz neşrettiği bir kitapta meselâ dügâh, yegâh, uşak gibi makamlara Rumca edatı tarif olan tu kelimesini ilâve ederek tusegâh, tuyegâh isimlerini vermiş, ve bu suretle bu musikinin Bizans musikisi olduğunu iddiaya kalkmıştır.

Bizim musikinin tarihini bilmiyenler de maatteessüf bu papazın tezini takviye ediyorlar. Bizim musikinin Bizans musikisi olmadığını anlamak istiyenler vaktiyle (Şehbal) i çıkaran musikişinas Sadettin Beyin zannıma göre Izmirde verdiği ve yine zannıma göre Vakitte çıkan musiki hakkındaki konferanslarını okusunlar.

Ne hacet Fransız musikişinaslarının Türk musikisi hakkında neşrettiği eserler de musikimizin Bizans musikisi olmadığını uzun uzadıya ispat etmiştir.

Bu hususta tereddütlerini izale etmek istiyenlere Ankara Musiki Mektebi Muallimlerinden ve Fransada musiki tahsil eden Kösemihal Zade Ragıp Beye müracaati tavsiye ederim.

Benim kanaatimce, bugünkü Türk musikisi ne Bizans müziğidir, ne de saray musikisidir. Türk musikisi eski Türk medeniyetlerinden kalma bir eserdir. Zaman ile inkişafını yapmış, bugünkü mütekâmil halini bulmuştur. Bizim musikinin millî karakteri ifadedeki kuvvetini şundan anlayımız ki, vaktiyle Osmanlı camiasında yalnız musiki bir birlik vücude getirmiştir. Rumlar, Ermeniler ve Yahudiler yalnız musiki sahasında müşterek eserler vücude getirmişler, ve dâhiler yetiştirmişlerdir.

Değerli bir musiki mütehassısı olan Denizli Saylavı B. Mazhar Müfit

Millî havalar

Bazıları yalnız millî havaları Türk musikisinden addeder, bugünkü mütekâmil musikiyi müteredddi bir eser sanırlar. Bu telâkki de yanlıştır.

Millî havalar, halkın ruhundan çıkmıştır, şüphe yok. Millî havaları hepimiz zevk alarak dinliyoruz. Çünkü bunlar basittir, herkes anlıyabilir. Anladığımız için de zevkle dinliyoruz. Fakat hakikat şudur ki, bugünkü Türk musikisi çok mütekâmildir, anlıyabilmek için sanate de vukuf şarttır. Klâsik Türk musikisini bir çoklarının anlıyamaması, sanate vukufları olmayışmdandır. Tıpkı alafranga musikiye vâkıf olmıyan bir adamın Beethoven'i anlıyamaması gibi. Bizim musiki terbiyemiz noksandır. Çünkü bu terbiyeyi verecek müesseselerimiz yoktur. Yoksa kabahat Türk musikisinde değildir.

Niçin alaturka musikiyi beğenmiyoruz?

İşte yukardaki mütalea kısmen bu suale de cevap verir.

Bize Türk musikisi hakkında iyi bir fikir edinmek ve Türk musikisini anlamak istiyen bir genç müracaat etse, bu adama Türk müziğini nerde dinletebiliriz? Onu götürebileceğimiz yer ya bir meyhane veya bir gazinodur. Yahut amatörlerin evlerde tertip ettikleri konserlerdir. Ne o, ne de bu, Türk musikisi hakkında iyi bir fikir vermiye kâfi değildir. Türk musikisi maalesef, onu bir ticaret vasıtası yapanların elinde, meyhaneye düşmüştür. Her milletin meyhane müziği vardır. Hele Fransada meyhane müziği, tahammül edilemiyecek kadar bayağı birşeydir. Fakat hiçbir millette meyhane müziği o milletin millî müziğini göstermez. Biz Türk musikisini ekseriyetle meyhanelerde dinlediğimiz için beğenmiyoruz.

Yoksa Türk musikisi teori ve teknik bakımmdan hiçbir zaman Garp musikisinden geri değildir, Bizde sesler, bilhassa yarım sesler o kadar fazladır ki, herhangi bir ecnebi bu havaları piyano ile çalmakta güçlük çeker. Çünkü bizim sesleri piyanoya sığdırmak mümkün değildir.

Geçenlerde Şark musikisine meftun bir ecnebi dostumla Münir Nurettinin verdiği bir konsere gitmiştik, Münir Nurettinin okuduğu klâsik parçalara hayran oldu. Ayni ecnebi dostumla diğer bir bahçede Safiyeyi dinlemiye gittik, bilmem neden Safiye sahneye çıkar çıkmaz bu kabîl ciddî eserler yerine, bir iki güzel millî havadan başka, söylenmesi, dinlenmesi, çalınması çok yazık olan bir takım meyhane şarkıları söylemiye başlayınca, ecnebi arkadaş dinlemiye tahammül edemedi. Bahçeyi terke mecbur olduk. Halbuki Safiye de, Münir Nurettim gibi, ilk şarkılarını hiç olmazsa ağır aksak şarkılardan seçse ne iyi olur! Ondan sonra curcuna havalarına dönmekte mahzur yoktur.

Türk musikisini öldürenler, ve onu bugünkü acınacak hale düşürenler:

1 — Anlıyan anlamıyan herkesin bu işe karışıp musikiyi altüst edenlerdir.

2 — Bunu bir ticaret vasıtası yapanlardır.

3 — Plâktan veya ağızdan iki şarkı öğrenerek sahneye çıkanlar, biraz keman biraz cümbüş öğrenip ortaya atılanlardır.

Türk musikisinin ıslahı lâzımdır

Türk musikisinde noksan olan metot ve mezürdür. Türk musikisi notaya konmadıkça mezür meselesi halledilemez. Fakat şimdi nota başlamıştır. Bu itibarla mezür meselesi de hal yoluna girmiştir.

Fakat metot meselesi henüz halledilmemiştir. Yalnız doktor Sabihi isminde bir zat bunu tespite çalışmıştır. Onun bu hususta neşrettiği ve benim henüz birinci cildini gördüğüm eser iyi bir fikir vermiye kâfidir.

Fakat Türk muskisinin ıslahı bu kadarla bitmez. Bu iş amatör işi değildir, mütehassıs işidir, musiki sahasında ne yalnız Şark, ne de yalnız Garp musikisini bilenler Türk musikisini ıslaha teşebbüs edemezler. Bu işte salâhiyettar sayılanlar hem Şark hem de Garp müziğine tamamen ve bihakkın vâkıf olanlardır. Bu kabîl salâhiyettar kimselerden mürekkep bir heyet vücude getirmelidir. Bunlar Türk musikisinin metot ve tekniği üzerinde tetkikat yaparak gidilecek yolu tespit etmelidir.

Yoksa bugünkü haliyle Türk musikisi acınacak bir haldedir. Çünkü musikimiz tamamen onu bir ticeret vasıtası yapanların elinde kalmıştır. Halbuki her sahada hamle yapanlar, yenilikler yaratanlar, inkılâba önayak olanlar mütehassıslar ve bazan da amatörlerdir. Sanat için sanat aşkı ile çalışanlardır. Sanatı bir ticaret vasıtası yapanlar mevcudu yemekle iktifa eder, ona yeni birşey ilâve edemezler.

Bugünlük tavsiyelerim

Bu oluncıya kadar bugünlük yapılmasını dilediğim şeyler şunlardır:

1 — Bestesi tamamen Garp musikisine ait olan herhangi bir hava küftesini Türkçeye çevirerek mühtediye ismini verdiğim garibeler yapmaktan çekinmelidir.

2 — Okuyucular, halkın arzusuna uymak bahanesiyle, yalnız curcuna ve meyhane havaları söylemekle iktifa etmemeli, klâsik ve ağır aksak şarkılar da söylemelidirler.

Bunlar halkın kendilerinden sanat eseri beklemedeğini zannederek kıymetli eserler çalmaktan çekiniyorlar. Bayağı ve adî şarkılara kuvvet veriyorlar. Bugün Türk musikisine en büyük zararı yapanlar bunlardır. Çünkü halkın arzusunu bilmiyorlar. Ben birçok yerlerde gençlerin klâsik ve ciddî sanat eserlerini huşu ile ve vecit ile dinlediklerini, curcuna havalar karşısında lâkayt kaldıklarını gördüm. Tecrübe ve müşahedem halkın her yer de iyi ve ciddî eser aradığı merkezindedir. Halkın bu arzu ve ihtiyacına cevap vermek bugün Türk musikisi ile meşgul olanlara düşen bir borçtur.

3 — Plâktan ve ağızdan bir iki şarkı öğrenenleri sahneye çıkarmamalıdır. Türk musikisini halk önünde çalacak ve söyliyecek olanlar salâhiyettar bir heyet tarafından seçilmelidirler.

Orta Tedrisat Muallimleri Arasında

Son Yapılan Tayin ve Terfiler

Ankara, 11 (TAN Muhabiri bildiriyor) — Terfian ve naklen yeni vazifelere tayin olunan orta tedrisat muallimlerinin tam ve doğru listesini yazıyorum.

Gelibolu ortamektebi fen bilgisi ve bioloji muallimi Hilmi Gültekin Bursa ortamektebi fen bilgisi ve bioloji muallimliğine, Izmir Karataş ortamektebi fen bilgisi ve bioloji yardımcı muallimi Necdet ayni ortamektebin stajiyerliğine, Kadıköy ikinci ortamektebi fen bilgisi muallimi Halime Erenköy kız lisesi tabiiye muallimliğine ve müdür muavinliğine, Kadıköy ikinci ortamektebi resim muallimi Sa im Sait Üsküdar birinci ortamektebi resim muallimliğine, Kadıköy üçüncü ortamektebi resim muallimi Müveddet Kadıköy ikinci ortamektebi resim muallimliğine, eski muallimlerden Mahmut Yazıcı bu sene açılan Arapkir ortamektebi resim muallimliğine, Kumkapı ortamektebi Ingilizce yardımcı muallimi Münire ayni mektebin stajiyerliğine, Kırklareli ortamektebi Türkçe muallimi Remzi Kasımpaşa ortamektebi Türkçe muallimliğine, Nişantaşı kız ortamektebi muallimlerinden Kâtime Istanbul kız lisesi Türkçe muallimliğine, Nişantaşı kız ortamektebi tarih coğrafya yardımcı muallimi Nebahet ayni mektebin stajiyerliğine, Osmaniye ortamektebi Türkçe muallimi Hilmi Güngör Üsküdar üçüncü ortamektebi Türkçe muallimliğine, Samsun ortamektebi riyaziye muallimi Rüştü Isparta ortamektep riyaziye muallimliğine, hukuk fakültesi mezunlarından Necmettin Eskişehir lisesi tarih coğrafya stajiyerliğine, Ankara kız lisesi eski muallimlerinden Saime ayni lisenin Fransızca muallimliğine, Adana maarif müdürü Yunus Kâzım Istanbul kız lisesi Türkçe ve felsefe muallimliğine, Istanbul erkek lisesi fen bilgisi yardımcı muallimi Hatice Cümhuriyet kız ortamektebi stajiyerliğine, Erenköy kız lisesi Almanca muallimi Leylâ Ermine Ankara Gazi lisesi Almanca muallimliğine, Kars lisesi tarih coğrafya muallimi Ismail Yâver Samsun lisesi tarih coğrafya muallimliğine, Kars lisesi kimya muallimi Celâl Sıvas lisesine, Kayseri lisesi tarih muallimi Sıdıka Adana kız lisesi tarih muallimliğine, Kütahya lisesi Ingilizce muallimi Enver Halil Eskişehir lisesi Ingilizce muallimliğine, Kütahya lisesi resim muallimi Hayrettin Uşak lisesi resim muallimliğine, Malatya lisesi riyaziye muallimi Ibrahim Izmir Karşıyaka ortamektebi riyaziye muallimliğine, Yozgat lisesi riyaziye stajiyeri Ihsan Eskişehir lisesi riyaziye muallimliğine, Adapazarı ortamektebi tarih coğrafya yardımcı muallimi Seniha Lâtife Adapazarı ortamektebi stajiyerliğine, Adapazarı ortamektebi riyaziye muallimi Yusuf Ziya Kayseri lisesi riyaziye muallim

(Arkası 7 incide)

SPOR

Başpehlivanlık Müsabakaları

Tekirdağlı Ile Mülâyim Bugün Karşılaşıyorlar

Dünkü Seçmelerin Neticeleri:

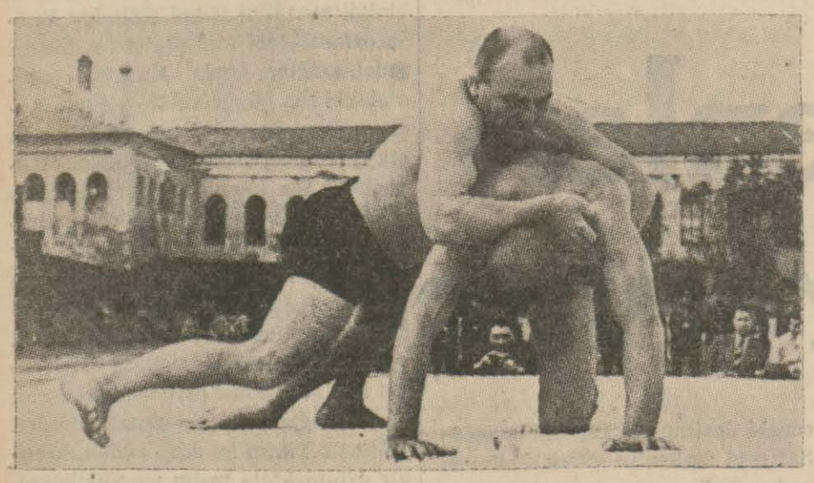

Koç Ahmet hasmını yenerken

Turkiye başpehlivanlığı müsabakaları dün Taksim stadında başladı. Baş güreş hakkında yürütülen tahminler doğru çıktı, Tekirdağlı ile Mülâyım bugün yapılacak final güreşine kaldılar. Hasımlarını kolaylıkla yenen iki pehlivan bugün biribirlerinin karşısına yorgun olmıyarak çıkacaklardır.

Dünkü güreşlerin neticeleri:

Karamürselli Ibrahim — Koç Ahmet:

Bu güreş Koç Ahmedin 11 dakika da tuşla galibiyetile neticelendi.

Karamürselli Hilmi—Şileli Rahmi:

Çok seri cereyan eden bu güreş Şileli Rahminin bir kafakol kapmasile Karamürselli Hilmiyi 3 dakikada tuşla yenmesile bitti.

Adapazarlı Yıldırım Bekir — Ali Ahmet:

936 senesi şampiyonu olan Ali Ahmet çok iyi ve atak bir güreş yapan Yıldırım Bekire sayı hesabile mağlûp oldu.

Nişantaşlı Şükrü — Pehlivanköylü Mustafa:

Pehlivanköylü Mustafa Nakkaşlı Şükrüye 12 inci dakikada tuşla galip geldi.

Izmitli Arabacı Hüseyin — Karacabeyli Ismail:

Bu güreş yarım saat devam etti ve hakem heyeti Karacabeyli İsmaili sayı hesabile galip ilân etti.

Çengel Abdullah — Hüseyin:

2 dakikada Çengel Abdullah Hüseyine güzel bir salto ile galip geldi.

Başaltı güreşleri

Bu güreşlerden sonra başaltı güreşleri başladı. Çekilen kuraya göre, ilk güreş Sındırgılı İbrahimle İzmirli Celâl arasında çok sert bir şekilde başladı. Sındırgılı İbrahim 22 inci dakikada güzel bir oyunla İzmirli Celâli tuşla yendi.

Mandıralı Ahmet — Yozgatlı Celâl:

Yıldırım Bekiri hasmı saltoya alıyor

12 inci dakikada Yozgatlı Celâl Mandıralı Ahmede tuşla galip geldi.

Baş güreşleri

Çekilen kura neticesine göre, Tekirdağlı Hüseyinle Babaeskili İbrahim, Mülâyimle de Adapazarlı Arif güreşeceklerdi. Tekirdağlının Türkiye başpehlivanı olması dolayisile ilk güreş Mülâyimle Arif arasında yapıldı. Hasmına nazaran kuvvet ve teknik itibarile çok fazla olan Mülâyim, güreşin 16 ncı dakikasında Arifin sırtını yere getirmek suretile galip geldi.

Tekirdağlı ile Babaeskili İbrahim arasındaki güreş iki güreşçi arasındaki büyük fark dolayisile daha az devam etti. 4 dakikada Tekirdağlı tuşla galip geldi. Bugün bu güreşlerin galipleri biribirlerile karşılaşacaktır. ve şampiyonlar belli olacaktır.

İstanbul Muhteliti Galip

Ankaralılar, İzmirde 1 - 0 Mağlûp Oldular

Izmir, 11 (Hususî surette giden arkadaşımız bildiriyor) — Enternasyonal Fuar münasebetiyle tertip edilen şehirlerarası muhtelit maçlarına bugün Izmirde başlandı. Evvelce bildirdiğim kura değiştirilmiş olduğu için ilk maç Istanbul, Ankara muhtelitleri arasında oynandı. Sahada iki binden fazla seyirci vardı. Saat tam 17,10 da evvelâ Ankara muhteliti, sonra da Istanbul muhteliti sahaya çıktılar. Ankara takımı, Natık, Ali Rıza, Şevket, Kadri, Hasan, Musa, Selim, Niyazi, Yaşar, Fahri ve Salihten, Fenerbahçe, Beşiktaş, Galatasaray ve Güneş klüplerinin dışında kalan diğer 8 klüpten müteşekkil Istanbul muhteliti de, Safa, Bahadır, Ruhi, Sadettin, Cemal, Liva, Bürhan, Muhteşem, Salih, Şehap ve Danişten mürekkepti.

Hakem Izmirden Mustafa idi. Mutat merasimden sonra saat 17,15 te oyuna Ankaranın sıkı bir akını ile başlandı. Ilk dakikalarda iki taraf oyuncularında da sahaya yabancılıktan mütevellit bir anlaşamamazlık göze çarpıyordu.

Bu anlaşamamazlığın diğer bir sebebi de, oyuncuların biribiriyle oynamıya alışmamış elemanlar olmasıdır. Maamafih, 8 — 9 dakikalık bir sıkıntıdan sonra iki takım da ileriye atılmıya, oyun göstermiye başladılar. Ankara takımı, kendine has olan enerjik oyununu çıkarıyor, daha fazla havadan oynuyordu. Yerden oynıyan Istanbulun zaman zaman muvaffak olduğu görülüyordu.

17 inci dakikada Ankara kalesi, üstüste iki gol tehlikesi atlattı. Çekilen kornerler kale önünü karıştırdı. Fakat Istanbullular bu karışıklıktan istifade edemediler.

20 inci dakikadan itibaren Ankara muhacimlerinin sıkı hücumlarını gördük. Bilhassa, sağdan Selim ve Niyazi vasıtasiyle yaptıkları akınlar, Istanbul takımı için tehlikeli vaziyetler hazırlıyordu.

25 inci dakikada Selim şahsî bir akınla geriden aldığı topu Istanbul kalesine kadar götürdü. Yaşara verdi. Yaşarın sıkı şütünü Hakkı, nefis bir polonjonla kurtardı.

28 inci dakikadan sonra Istanbul daha şuurlu oynamıya başladı. Ankara müdafaası, yerden kısa paslarla oynıyan Istanbul muhacimlerini tutmakta müşkülât çekiyordu. Nihayet 38 inci dakikada Şehabın geriden aldığı top, uzun bir vuruşla sağaçığa gitti, seri bir şekilde Muhteşeme gitti ve sonra tekrar Şehaba geldi. Şehap ta sıkı bir şütle Istanbul muhtelitinin birinci ve galibiyet golünü kaydetti. Devre, 1 — 0 Ankara muhtelitinin mağlûbiyetiyle bitti.

İkinci devre

Ikinci devreye Ankara muhteliti büyük bir azimle başladı. Ustüste akınlar yapıyordu. Bilhassa Yaşar, Selim, Niyazi aralarında güzel anlaşıyorlardı. Ilk 10 dakika Ankaralıların hâkimiyeti altında geçti. 15 inci dakikada Istanbul kalesi, Ruhinin hatalı vuruşu yüzünden bir gol tehlikesi atlattı. Topu çok müsait vaziyette yakalıyan Yaşarın birinci şütünü direk, ikinci şütünü de kaleci kurtardı.

20 inci dakikada rüzgârla oynıyan Ankaralıların oyun üzerindeki hâkimiyetleri devam ediyordu. 23 üncü dakikada Ankara ve Istanbul santrhafları ortada sıkı bir şekilde başbaşa çarpıştılar. Ikisinin kafaları yarıldı. Oyunu terkettiler. Maç, sıkı ve sert bir şekil aldı. Bu sırada hakem, Istanbul muhtelitinden Danişi de çıkarınca, takım 9 kişi ile oynamıya başladı.

Bundan istifade eden Ankaralılar, oyunun son dakikalarını hâkimiyetleri altında geçirdiler. Müsabaka, Istanbullların enerjik çalışmaları içinde birinci devrenin 1 — 0 bitmesi değişmeden Ankara muhtelitinin mağlûbiyetiyle bitti.

Nasıl oynadılar?

Maç, teknik itibariyle vasattan yukarı çıkamadı. Istanbul takımından Şehap ve Bahadır muvaffak oldular, Muhteşem ve Safa ile arkadaşları vazifelerini hakkıyle yaptılar.

Ankaradan Selim, Ali Rıza, Kadri iyi oyun gösterenler arasındadır.

Bugünkü maç

Izmir, 11 (TAN Muhabirinden) — Bugünkü Istanbul — Ankara muhtelitleri maçından evvel Doğu muhteliti ile Izmir B muhteliti karşılaştılar. Oyun, iyi bir seyir takip etti. Neticede 4 — 3 Doğu muhteliti galip geldi.

İngiliz Futbolünün Yeni Başı

Geçenlerde vefat eden ve İngiltere futbol teşkilâtı Foot - bal'i Association reisi Sir Charles Cleeg'in yerine ikinci reis olan ve elli senedenberi teşkilâtın idare meclisinde bulunan M. W. Pichford, seçilmiştir.

Noel İsviçreli Oldu

Uzun müddet Fransa millî takımında gülle ve disk atmıya girmiş ve uzun müddet Fransayı temsil etmiş olan Noel ismindeki atletı son günlerde Amerikalıların Fransada yapacakları atletizm müsabakalarında kendi ismini görünce federasyona bir mektup yazarak 2 gündenberi maskatıresi olan İsviçre tabiiyetine girmiş olduğu cihetle Fransayı temsil edemiyeceğini bildirmiştir.

Torosspor Bisikletçileri

Türkspor kurumu, Adana bölgesi namına, Torosspor klübü bisikletçilerinden Halil, Süleyman, Ali, Abdurrahman isimlerinde dört genç, memleket dahilinde bir tur yapmaktadırlar. Gençler, Adanadan kalkarak, Konya, Afyon, Uşak, yolu ile Izmire oradan da Balıkesir, Bandırma yolu ile Istanbula gelmişlerdir. Bisikletçiler, buradan, Bursa — Eskişehir, Ankara — Kayseri yolu ile Adanaya döneceklerdir.

Balkan Kupasına Girmiyoruz

Yunanistanda yapılması mukarrer iken Yunan federasyonunun malî sebepleri ileri sürerek yapmaktan imtina ettiği Balkan kupasını bu sene Romanyanın organize ettiğini ve maçların Bükreşte yapılacağını evvelce bildirmiştik.

Birinciteşrin ayında yapılacak olan bu maçlar, Yugoslavya iştirak etmediğinden Türkiye, Romanya, Bulgaristan ve Yunanistan arasında yapılacaktı. Halbuki bir hafta evvel Yunanlıların da maçlara girmekten sarfınazar ettiğini ajans haberleri bidirince müsabakaların Türk, Romen ve Bulgar takımları arasında olacağı ilm edilmişti.

Son dakikada aldığımız bir habere göre Türk Spor Kurumu Yunanistanın da girmekten sarfınazar etmesi üzerine Balkan kupası mahiyetini kaybeden ve ehemmiyeti zail olan bu maçlara iştirak etmemeye karar vermiş ve keyfiyeti Balkan kupası sekreterliğine bildirmiştir.

HİKÂYE

TREN YOLCULUĞU

'Nadine Teffy„den

Çeviren:

Faik Bercmen

Trenin hareketine sekiz dakika vardı. .

Goulsinsky, ikinci mevki kompartimanlarından birisine yerleşti ve cebinden aynasını çıkararak yüzünü muayene ettikten sonra pencereden bakmıya koyuldu.

Goulsinski, gözlük camları ve adese filân satan seyyar bir tüccardı; tüccarlıktan başka bir de Don Juanlık sanati vardı. Bütün Rus Imparatorluğu vilâyet ve şehirlerini dolaşır; ve yolu üzerinde rastladığı sayısız kadın kalplerinde unutulmaz birer yara açarak geçerdi..

Istasonlarda bir kadın gördü mü hemen gözlerini süzerek ona çevirir, bıyıklarını burar ve dudaklarını hafifçe ısırarak öyle bir bakış bakardı ki.. Sonra tren hareket edince elini ağzına götürür ve kadına ateşli bir buse yollardı.. Hulâsa Goulsinski müthiş zampara bir adamdı; ve bu gönül kurbanlarına asla bir daha dönüp bakmazdı. Daima yenisine..

Her defasında rastladığı bir kadının arkasından şunu mırıldanırdı:

— "Artık beni asla unutamıyacaktır. Yarın, ben uzaklardayken penceresinin karşısına oturacak ve beni düşünecek. Hepsi de öyle beni düşünecekler.. Zavallılar!. Zavallılar!. .

Goulsinski yaman kalp avcısıydı... Ispatı da şu. Muhtelif zamanlarda, kompartimanlarda rastladığı kadınlar tarafından, iskarpin, baston, çanta, semaver kulpu, şişe, çorba kâsesi, keman ve buna benzer vasıtalarla okşanmıştı.

Don Juanımız, pencereden bakarken genç ve güzel bir kadının trene atladığını gördü ve şöyle düşündü:

— "E, o da bu trenle seyahat edecek.. Demek beraberiz.. Bu çok iyi..

Tren kalkınca, yerinden fırladı ve bıyıklarını tekrar burarak kompartimanından çıkıp vagonları birer birer dolaşmıya başladı. Kadın, ikinci mevki kompartimanların - dan birinde, on iki yaşlarında şişman bir çocukla beraber oturuyordu.

Goulsinski bir Parisli gibi ikiye bükülerek bir:

— Pardon!.. dedi ve kadının karşısına yerleşti.

Şimdi, o can alıcı bakışlarını güzel yolcuya çeviriyor fakat kadın onu görmemiş gibi oralı olmuyordu. Adese taciri bu vaziyet karşı - sında şöyle düşündü:

— Bu müstesna bir hal olsa gerek.. Onu başka bir tabiye ile avlamalı.. Analık şefkatinden istifade ederek.. Evvelâ çocuğu okşayıp sevmeli ve sonra annoyle tanışmalı..

Ve düşündüğünü tatbike koyuldu.

Ilk istasyonda çocuğa iki elma aldı.

— Meyvayı sever misiniz küçük? Bunları lûtfen alınız. Sizin gibi gürbüz bir delikanlı ile yolculuk etmek çok zevkli bir şey..

Çocuk kısa bir "mersi„ diyerek elmaları aldı ve bir iki hamlede yuvarladı. Elmalar gittiği halde kadın, ona, hâlâ dönüp bakmamıştı.

Ikinci istasyondan sonra kadın bir kitap çıkarıp okumıya başladı.. O zaman bizim Don Juan çocuğa sordu:

— E söyle bakalım delikanlı? Nereye gidiyorsunuz uzağa mı?

— Petrakova..

— Petrakov'a mı? Ne güzel tesadüf!. Ben de oraya gidiyorum. Demek bir gece bir gündüz daha beraberiz.. Ne iyi.. Ne iyi..

Çocuk sesini çıkarmadı; Goulsinski devam etti:

— Maceradan hoşlanır mısınız küçük. Ben maceraya bayılırım. Müsaade ederseniz başıma gelen - lerden birkaçını anlatayım.

Kadın sayfalardan başını kaldırmamıştı. Çocuğun da sesi çıkmıyordu.

— Dinleyiniz genç dostum! Lads başıma neler geldi: Bir kadına çılgıncasına âşık olmuştu. Bir gün, kadın odamdayken, kocası ansızın içeri daldı. Gözleri kançanağına dönmüştü. Elini arka cebine sokarak beni öldüreceğini haykırdı. Benim yerimde olsanız ne yapardınız? O vakit te asil ve kibar bir aileye mensup bir kızla nişanlıydım. Kocanın davranmasına meydan vermeden, hemen, pencereye koştüm ve avluya atladım.

Goulsinski buraya gelince kadın başını kaldırıp:

— Bu yaşta bir çocuğa böyle şeyler anlatmayın! dedi.. Ve tekrar başını eğerek okumasına devam etti.

Bu fırsattan istifade eden çocuk mırıldandı:

— Karnım çok acıktı. Istasyon uzakta mı daha?

Don Juan hemen sordu:

— Iştihanız var mı küçük? Çok güzel, gelecek istasyonda size sandviç alırım. Annenizi seviyor musunuz delikanlı.. Annenizi çok seviniz, çok!. .

Müteakip istasyon büfesinde, çocuk, arka arkaya sekiz sandviç yuvarladı. Iki istasyon sonra da bir akşam yemeği yedi.. Bütün bunlar annenin aşkı uğuruna, Don Juanın kesesinden çıkıyordu.

Yemek yedikleri istasyondan tren hareket edince, anneyi uyuyor buldular. Goulsinski teessürle şöyle düşündü:

— Ziyanı yok.. Yarın beraberiz ya.. Muhakkak bana teşekkür edecek ve bu, tanışmamıza vesile olacaktır. Pişt bana dert yanıyor oldu.. Sonra çocuğa dönerek:

— Haydi sen de uyu delikanlı.. Bacaklarını üzerime koy, sıkılma.. Lekelenirse pantalonumu benzinle silerim.

Çocuk hemen derin bir uykuya daldı. Uyku arasında, Don Juana müthiş tekmeler indirmekten geri kalmıyordu.. Goulsinski güzel annenin hatırı için bunlara katlandı. Ve ancak sabaha karşı gözlerini yumabildi.

Uyandığı zaman tren bir istasyonda durmuştu. Telâşla kompartimana göz attı. Kadın ortada yoktu. Pencereden bakınca onun sallana sallana yürüdüğünü gördü; valizi de elindeydi.. Hemen çocuğu dürterek bağırdı:

— Hey, söylesene, kalk.. Bak annen elinde valiz gidiyor. Baksana be!.. Uçüncü kampana çaldı.. Ey, madam, ne yapıyorsunuz, şimdi tren hareket edecek.

Tekerlekler döndü, tren ağır ağır yerinden kımıldadı; Goulsinski daha ziyade bağırmıya başladı:

— Madam!.. Oğlunuzu, oğlunuzu unuttunuz..

Genç kadın elini menfi bir hareketle salladı ve yoluna devam etti. O vakit bizim Don Juan, çocuğu omuzlarından sarsarak homurdandı:

— Annen gitti.. Hey, annen indi, söylesene, annen indi..

Çocuk acıyla haykırdı:

— Aman, omuzlarımı acıttınız. Mösyö..Hangi annem indi.. Benim annem Petrakovda..

Bu sözü Goulsinski ümitsizlikle dinledi:

— Nasıl olur? O kadın senin annen değil miydi? Ona anne diyordun ya..

— Ben değil siz ona önce anne dediniz.. Ben de sizin anneniz zannettim. Benim kabahatim yok ki.. Haydi amca, bana bir şey alsanıza karnım aç!.

Goulsinski hiddetten terliyen alnını mendilile sildi ve kızgınlıkla homurdandı:

— Sus, mendebur, hilekâr dolandırıcı! Haydi defol!.

Ve valizini alarak gürültüyle çıktı ve başka bir kompartimana yerleşti.

FRATIN ÖTESİ

Deri - Zaferan Manastırı Ayvanında Kahve İçerken

Yazan: Aka Gündüz

Deri - Zaferan bir Süryanî kadim manastırıdır. Hattâ eski Süryanîlerin en büyük mabedidir. Patrikleri burada, patrik kaymakamları İstanbulda otururdu. Mardinin iki üç kilometre tutarında, Doğu-Kuzeyinde ve bir çıplak dağın böğründedir. Dağın dikine doğru bakılınca birçok delikler, deşikler görülür. Bunların bir kısmı Mesihin doğuşundan önceki evler, sığınaklar, mezarlarmış, bir kısmı da on iki Havariden sonra dinî bütün keşişlere zaviyelik, dünya vazgeçtiliğine köşelik etmiş.

Buraya gitmek için kıvrıntılı bir şose taslağından, bir halkı azalmış Süryani köyünden, birçok ta bağ - lar bahçeler, bademlikler arasından geçiliyor. Mardinin bademi iriliği, bolluğu, tatlılığile meşhurmuş. Kasa sevindiren bir ihracatı varmış. Şimdi de iri, tatlı amma, görünüşe göre eskisi kadar bol değil. Suya, bakıma pek o kadar ihtiyacı olmıyan bademin burada neye orman laşmadığını acı badem lezzetile düşündüm. Yemiş veren ağacın ve salkım veren kütüğün burada da göze batan bir eksilişi var. Halbuki bu çevrenin şarabı da epeyce ünlü imiş. Yaş inciri gibi. Fakat incir ancak buralara yetiyor. Hele Deri-Zaferan'ın kırmızı şarabı Vatikan mahzenlerinde bile yokmuş. Neye yarar, hava o kadar sıcak ki, kişinin haddi varsa bu yüz yıllık şaraptan bir yudum içsin.

Firdevs bahçesinin karşısındaki lalgalı yamaçların - yerleri duruyor - yine bağlık ve badem ormanlığı olmasını dilemekten başka elimden bir şey gelmez. Bu Deri-Zaferan sahiden çok eskiye benziyor. Aynarozdaki Vatopet manastırı kadar büyük değilse bile küçük te değil. Yalnız bu tamtakır; Vatopet ise Çarların halkı soyarak bol keseden bahşişlerile pırlanta - lar içinde.

Süryanî kadim cemaati, Isanın göğe çıkmasından sonra ilk hıristiyan olanlardandır. Katoliklik ile ortodoksluk arasında bir akideleri var.

Umumî Harbin mütarekesinden sonra bunların arasına da fesat propagandası girerek masum cemaatlerini bir politika kavgalarının kumkuması haline getirmiş. Bizdeki patriki tanımamışlar. Derme çatma bir patrik seçip Şama götürmüşler. Başkaları çıkmış bunu da beğenmemiş, bir daha seçip Amerikaya mı, Japonyaya mı nereye ise götürmüşler. Çoğu Hindistanda bulunan Süryanilerin bu manastıra ettikleri büyük yardımları karmanyola etmişler. Şimdi burada orta yaşlı, bilgili, zarif bir başpapasla iki genç keşiş ve birkaç aile yaşıyor.

Bu manastırın küçücük bir örneği de (Meryemana kilisesi) adı ile Diyarbekir kalesinin içindedir. Bu rası daha eskidir.

— Bizi bunlar ilgilendirmez. Ne diye yazıyorsun?

Demeyiniz. Bizi bunlar tarih ve medeniyet bakımından ilgilendirir. Türk dünyaya geldiği gündenberi vicdan hürriyetlerine saygı göstermiştir. Gaskonya - Dinyeper - Mataban - Mendep kapısının kurduğu çarpık main içinde bayrak dolaştırıp at oynatan Türk, bu mainin içinde yaşîyanların vicdan hürriyetlerine karşı daima saygı göstermiş, onlara koruyucu kanadını germiştir. Bundan daha eskiye bakılınca bu manastırlar görünür. Bunlar ne zaman kurulmuş? Bunlar o zamanlar kurulmuş ki, Roma da yeni hıristiyanlık kılıçtan geçiriliyor, zulümle biçiliyordu. Yeni hıristiyanlar yeraltı mabetlerinde giz leniyorlar sanki canilermiş gibi bucak bucak kaçıyorlardı. Mantar kafalı imparatorlar, kırpık entarili donsuz konsüller, mitolojinin bütün dişi, erkek, hünsa Allahları Sen Piyerin yeni tebaasını yok etmiye çalışıyorlardı. Ve her yer bu korku ile hıristiyanlığın peşine düş - müştü. Işte bu iki manastır o zaman kurulmuştur.

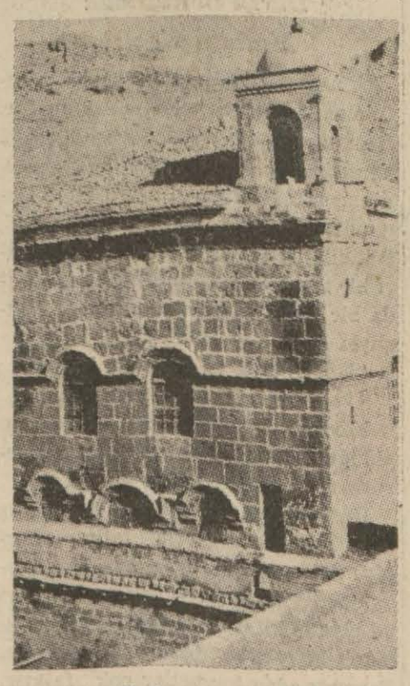

Deri - Zaferan manstırının bugünkü hali

Belki de Kudüste Mesihin yıkandığı tekneden sonra ilk yapılan bunlardır. Nasıl yapılmış? Kolay. Türk onlara demiş ki: Diyarbekir kalesi, Mardin kalesi vicdanlarımızın hürriyetlerine en emin bir yuvadır. Bizim medeniyet ve hürriyet uğurunda kımına girmiyen yatağanımız elimizde parladıkça hiç kimse bir kılınıza toz kon duramaz!

Ve bu iki mabet bugüne kadar gelmiştir. Asıl cemaati dış fesatçılar perişan ettikleri halde bizde kalanlar emniyet içinde ve hallerince yaşıyorlar. Fukara mukara, ne yapalım bizler de Karun Aleyhisselâmlar değiliz ki. Amma Harbi umumî mütarekesinde Şam oyununa gelip şimdi cenupta kalan Süryaniler intikamlarını alıyorlar. Suriyenin güneyinde bir (Elcezire müstakil hükûmeti) kurmak istiyenler le birleştiler. Demirentarililer ve Tenekegömleklilerle çarpışıyorlar. Şam politikacıları birtakım cahil aşiretleri kışkırtıp bütün hat boyuna saldırıyorlar ise de Cezireciler yaman adamlar, kuru sıkı hü - lühülü'ye papuç bırakmıyorlar.

Cezireciler muvaffak olacaklar mı, olmıyacaklar mı? Benim Cizre - Karkamış arasındaki görüş ve anlayışıma göre...

Sadede gelmek daha iyi olacak. Ne diyordum? Evet, Deri - Zaferan manastırımın elli altmış metre solundaki Ayvana geldik.

8 × 16 büyüklüğünde bir müstatil. Kesme taştan kalın dıvarları yüksek ve üstü yarım kubbeli bir ayvan. Önü açık. Dip duvarda akarçeşme. Ince uzun bir havuz. Bu havuz bir kademe ile ayvan dışındaki etrafı ağaçlı büyük havuza dökülüyor, büyük havuz kademeli bahçelere akıyor. Bahçeler - den ötesi de sağda Timurlenk tepeleri, solda alabildiğine çöl. Tâ.. Uzakta Derbisiye istasyonunun binaları ağarıyor.

Yumuşak bir halkçı ve çelik bir idareci olan Genel Espekter Bay Abidin Özmen, yüzünün gülerliği ve tam askerliği ile tanılan Korgeneral Galip Deniz, çolukları çocukları, ve havuzun köşe taşında çömel - miş ben.

Keşişlerin çalı çırpı yakarak pişirdikleri kahveyi içiyoruz. Gözlerim fincanımda, bunları düşünü - yorum.

Ben merhametsiz münekkitlerin ortasında romancılık etmiyecekmişim; pinti patronların tatlı görünüşlerine uyup makale, fıkra yazmıyacakmışım. Ben tarihçi olacakmışım, tarihçi olmıya çalışacakmışım. Böyle olsaydım. Ah böyle olabilseydim, size tarih nâmına padişahın mahalle kızlarına göbek attırışını, harem ağasının sarayı yakışını, vezirin elçiye casusluk edişini yazmazdım. Tarihimizde yazacak öyle şeyler bulur - dum ki,.. Ne çare, (Yaş) denilen kuru kafa yazısı, atı alıp Usküdarı geçti.

Orta Tedrisat Muallimleri Arasında

(Başı 5 incide)

liğine, Akhisar ortamektebi tabiiye muallimi Niyazi Balıkesir lisesi tabiiye muallimliğine, Balıkesir muallim mektebi resimiş muallimi Reşat Beşiktaş ortamektebi resim muallimliğine, Gazi Terbiye Enstitüsü ve hukuk fakültesi mezunlarından Süeda Bursa kız muallim mektebi terbiye ve ruhiyat stajiyerliğine, Bursa kız muallim mektebi tedris usulü muallimi Nuriye Konya kız muallim mektebi tedris usulü muallimliğine, Manisa ilk tedrisat müfettişi Hüsamettin, Bursa kız muallim mektebi muallimliğine, Edirne kız muallim mektebi musiki muallimi Nurefşan Kumkapı ortamektebi musiki muallimliğine, Fatih ortamektebi doktoru ve sağlık bilgisi muallimi doktor Reşit Sami Istanbul kız muallim mektebi tabiiye stajiyerliğine, Adana kız lisesi felsefe ve yurt bilgisi muallimi Hayrünnisa Inönü orta mektebi yurt bilgisi ve Türkçe muallimliğine, Adana erkek lisesi riyaziye stajiyeri Bürhan Sıvas muallim mektebi riyaziye stajiyerliğine, Ankara kız lisesi riyaziye muallimi Talia Istanbul kız lisesi riyaziye muallimliğine, Istanbul belediyesi kimyageri Talia Ankara erkek lisesi fen bilgisi ve bioloji stajiyerliğine, Afyon lisesi fizik muallimi Tahsin Eskişehir lisesi fizik muallimliğine, Universite mezunlarından Lûtfiye Dündar Erzurum lisesi tarih coğrafya stajiyerliğine, Bakırköy ortamektebi tarih coğrafya yardımcı muallimi Seniha ayni mektebin tarih coğrafya stajiyerliğine, Bursa ilkmektep muallimlerinden Haydar Tolun Bursa ortamektebi türkçe muallimliğine, Konya kız muallim mektebi tarih coğrafya muallimi Pakize Bursa ortamektebi tarih coğrafya muallimliğine, Çanakkale ortamektebi Türkçe muallimi Ismail Hakkı Izmir Karataş ortamektebi Türkçe muallimliğine, Çanakkale ortamektebi Fransızca muallimi Nimet Izmir Karataş ortamektebi Fransızca muallimliğie, Davutpaşa ortamektebi Türkçe muallimliğinden mütekait Mesut ayni mektebin yardımcı muallimliğine, Tokat ortamektebi Türkçe muallimi Sunittin Rize ortamektebi Türkçe muallimliğine, Uşak ortamektebi resim muallimi Ahmet Kütahya lisesi resim muallimliğine, Kollej muallimlerinden Leylâ Halile Usküdar birinci ortamektep yardımcı Ingilizce muallimliğine, Usküdar birinci ortamektep resim muallimi Fahrettin Kadıköy üçüncü ortamektep muallimliğine, Kadıköy üçüncü ortamektep yardımcı muallimi Ali Vefa Cibali ortamektep riyaziye muallimliğine, Yozgat lisesi felsefe muallimi Kâzım Izmir kız lisesi felsefe ve yurt bilgisi muallimliğine, Manisa ortamektebi Türkçe ve yurt bilgisi stajiyeri Ali Mustafa Yozgat lisesi felsefe stajiyerliğine, Manisa maarif müdürü Naili Izmir erkek lisesi tarih coğrafya muallimliğine naklen tayin edilmişlerdir.

DOĞU İLLERİNDE

Dersimin uzak köylerindeki manzaralardan: Kalabalık bir aile köy meydanında güneşleniyor

Dersimlinin Eski Adetleri

Kocasını Perde Arkasında Bekliyen Yeni Gelinler

Yazan: Lâtif Erenel

Dersimin Muhindi nahiyesile Mazgirt, Nazımiye ve Pülümür kazalarında oturan halkın mühim menkıbeleri, destanları yok tur, Türkiyenin herhangi bir yerin de işittiğiniz türküyü buralarda dağ türkçesine yakın bir dille söylenirken işitirsiniz. Muhindide millî bayramlarla düğünlerde söylenen türkülerin çoğu, öztürkçe dir. Bu arada erkeklerle kadınların karışık olarak oynadıkları Kovant rakıslarında söylenen türküler dağ türkçesidir.

Işte Dersimli genç kızı zıplatan, delikanlıyı hoplatan bir türkü:

Haçan cami fincani, gerdan dolu mercani
Vaktaki fincan revandım ruhumun çutercani
Harili elifi vaktaki elif revandım ruhumun çuherdifi
Lidini der veke dervişi maneke

Bu türküyü hep beraber söylerler. Yine düğünlerde karşılıklı olarak söylenen türküler vardır ki, kadını, erkeği vecde getiren hususî bir üslûp gösterir:

Dü güle mestani
Koluğu fistani
Ez ravisim dü çizani

Dü güle karbaşı
Dü Hortura yoldaşı
Dü gula Haydarî

Dersimliler, öztürkçe dua ederler. Bilhassa düğünlerde duaların böyle türkçe olanlarını seçerler:

Ya Allah bize hayırlı bir rızk ver
Bizi başka kapılara göndermc
Ne verirsen hayırlısını ver
Allah insanın işini rast getire...

Ben, Dersimlinin nasıl Kovant oynadığını görmek fırsatını bulamadım. Ancak, bunun bütün hususiyetlerini anlattılar. Tunceli ilk tedrisat müfettişi B. Zekiden duydu - ğum şu hikâyeyi yazayım:

"— Köyün birinde bir gün büyük bir düğün yapıyorlar. Düğünde çalgı çağanak kıyamet... Herkes eğleniyor, gülüyor, oynuyor. Yalnız Kovant dairesinde gözleri üzerine çeken bir genç gelin var: Besi...

Besi, pek kısa zamanda her şeyi unutuyor, kendinden geçiyor. Yere topuk vuruşu, kıvrılışı, yatıp süzülüşü, bir kenarda gelinini süzen kayinbabanın da gözünden kaçmıyor. Her sıçrayışında peşleri yelpaze gibi uçuşan etek kemeri sanki kırılacak. Kayınbaba daya - namıyor, gelinine sesleniyor:

"— Besime, bese melize,,

Bu: "bizim Besi, yeter artık oynama!,, demektir.

Halbuki Besi aşka gelmiş, oynamamak şöyle dursun, bilâkis sıçrıyor, kıvrılıyor, bükülüyor, zıplıyor. Nihayet, Besi, kuvvetli bir sıçrayış yaparken kemer kopuyor, üç etek ayakları üzerine düşüyor. Besi süratli bir intikal ile etrafa açılmış olan peşlerini toplayıp yere oturuveriyor.

Kayınbaba, bu sefer söz dinlemiyen gelinle alay ediyor:

"— Besime, bilize, bilize de bilize, ha bilize...,, diyor ki, şu mânaya gelir:

"— Bizim Besi, Haydi bakalım şimdi oyna, oturma, oyna!,,

Kına gecesi âdetleri çok tuhaftır. Kına eğlenceleri yapılacağı günün akşamı, ailenin büyüklerinden olan bir kadın, madenî bir para üzerine bir parça kına koyar, bunu, gelin olacak kızın sağ avucu içine bırakır. Fakat biraz sonra anası ve babası olan bir erkek çocuğu, gelinin avucundaki parayı kaçırır. Sonra eğlenceler sabaha kadar büyük bir coşkunluk içinde devam eder.

Sabahleyin, konaklardaki bütün misafirler, düğüncüler düğün evine çağırılır. Çeyizlik eşya, davetlilerin önünde sayılır. Her şeye kıymet biçilir. Güvey tarafı, gelin için ayrıca masraf yapmaz. Masraf, ci haz, elbise, yatak ve sair eşya hep kız tarafına aittir. Kıza alınan baş lık nisbetinde çeyiz verilir. Eşya ayrılıp sayılırken bir taraftan da ihtiyar ve genç kadınlar, gelini, altında mum yanan bir teşt veya sandalye üzerine oturturlar ve tuvaletini yaparlar, bu, belki iki saat devam eder.

Sonra kıza gelinlik elbisesini giydirirler. Atın hazırlanması için haber gönderirler. Gelinin bineceği at çekilir. Gelin binmeden evvel kardeş veya yakınlarından biri ata atlar. Etraftan koparabildiği kadar para toplar. İstediği parayı almadıkça bu adamın attan inmesine imkân yoktur. nihayet davetlile de hazırlanırlar. Bütün atlar çekilir. Yayaların değnekleri sahiplerine verilir. Gelin ve yengeler atlara binerler. Atlı erkekler arkada, yayalar önde olmak üzere çalgılarla büyük bir kafile halinde hareket edilir. Merasimle düğün evine varılır.

Doğulu bir delikanlı, evinin küçük avlusunda

Kafile, gelinle birlikte damadın evinin önüne geldiği zaman, da - matla sağdıçı, dama çıkarlar. İkisinin de sol ellerinde birer mendil vardır. Bunlarla ağızlarını kapatırlar. Sağ ellerinde de birer elma bulundururlar. Gelin, at üzerinde kapının önüne doğru yaklaşır, durur. Evvel; damat, sonra sağdıç, gelinin başına nişan alarak elmaları atarlar. İsabet olursa ne mutlu! Gelin attan, güvey de damdan iner, eve girerler.

Bir odanın köşesine evvelden sinema perdesi gibi bir örtü asılmıştır. Sağdıç, gelinle güveyi bu perdenin etrafında dolaştırmıya başlar. Bu dolaşma esnasında gelinle güveyden hangisi daha çevik davranırsa o, eşinin sağ ayağının üzerine bütün kuvvetile basar. Ayağa basmakta evvelâ kim muvaffak olursa, o hayatta daima eşine galebe çalar. Gelin ve güvey perdenin arkasına çekilirler. Güvey artık fazla beklemez. Durmadan gelinin yüzünü açar. Görür ve yine durmadan dışarı çıkar. Akşama kadar ne damat, ne de sağdıcı hiç kimse ile konuşmazlar, ağızlarından tek bir söz çıkmaz, böyle dilsiz geçen bir günden sonra akşam gelinle güvey perde arkasında konuşmıya başlarlar .

Gelin perde arkasında mütemadiyen oturmıya mahkûmdur. Gelin, yeni gittiği evdeki erkeklere iş vakti ise 3 ay, iş vakti değilse 6 ay görünmez. Evde erkek yokken perdenin arkasından çıkabilir. Ufak tefek iş görebilir. Fakat erkekler eve gelince, tekrar perdenin arkasına çekilir, ses çıkarmadan oturur.

Dersimde medenî kanun tatbik edilmeden önce nikâh merasimlerine ne gelin, ne de güvey gelemezlerdi. Merasimde iki tarafın vekilleri bulunur ve Caferi mezhebine göre dinî nikâh yapılırdı. Gerek evlenmede, gerekse boşanmada mec-

(Arkası 10 uncuda)

Atatürkü Dinlerken:

Vatan ve hürriyet

(Başı 1 incide)

— Alayımız bir vazife almış gidiyor. Bu alay içinde kumanda etmekte olduğum bir bölük var; benim de beraber gitmekliğim tabiî değil mi? Niçin bana haber vermediniz?

Kumandanın cevabı:

— Siz bu alayda stajiyersiniz. Kumanda ettiğiniz bölüğün asıl kumandanı bölüğün kumandasını almıştır. Siz erkânıharp zabitisiniz; böyle çetin işlere gelemezsiniz. Ben sizin Şamda kalıp istirahat etmenizi tercih ettim. Maaşınız verilecektir, merak etmeyiniz.

Mustafa Kemalin aldığı bu cevap, pek tabiî olarak, Müfidin 29 uncu süvari alay kumandanından alacağı cevabın ayni olacaktı.

İki arkadaş, boynu bükük, çıkıyorlar

Müfit şu mütaleada bulunuyor: Süvari fırkası kumandanına şikâyet etmek... Mustafa Kemal buna lüzum görmüyor:

— Müfitçiğim, diyor, bunlar o kumandanla beraberdirler. Ona müracaattan bir şey çıkmaz. Ordu kumandanına gidelim. Belki ondan da bir şey çıkmaz; fakat hiç değilse şikâyetimizi umumileştirmiş oluruz.

Iki arkadaş mutabık kalıyorlar.

Ordu kumandanı müşir Hakkı Paşadır.

Müracaat usulsüzdür

Iki erkânıharp yüzbaşısı, doğrudan doğruya, müşir Hakkı paşanın resmî makamının kapısına gidiyorlar ve yaveri vasıtasiyle müşir paşayı görmek istediklerini arzediyorlar. Hiç vaki olmamış bu hareketi müşir paşa çok küstahane telâkki ediyor ve onları kovuyor. Sokak ortasında kalmış gibi bir vaziyette iki arkadaş artık biribiriyle konuşmıyacak kadar müteessirdir. Nihayet Mustafa Kemal, Müfide:

Dia do gideriz,

diyor. Müfit soruyor:

— Nasıl?

— Olduğumuz gibi... Yani şimdi atlarımıza binmiş bulunuyoruz; emirber neferlerimiz de var. Havrana giden kuvvete, olduğumuz gibi iltihak ederiz.

— Bu olur mu?

— Niçin olmasın?

Ve, Mustafa Kemalin dediği gibi, gidiyorlar.

Şam - Şemiskin yolu üzerinde

Iki süvari alayı, birçok topçu bataryaları ve esterli piyade taburları, büyük bir kuvvet halinde, yürüyorlar. Bu kuvvetlerin kumandanı Bay Lûtfidir. Mustafa Kemal ve Müfit, ellerinden alınmış olan bölüklere iltifat etmiyerek, atlarını bu kuvvetlerin başının yanına sürüyorlar ve: "biz de beraberiz efendim,, diyorlar. Henüz bu iki adamı tanımamış olan kumandan onların yüzüne bakmamakla ve sadece selâmlarını iade etmekle iktifa ediyor. Başka konuşma yoktur.

Kuvvetler, o günün akşamı Şemiskinde çadırlı ordugâhta, son neferine kadar yerleşiyor. Yalnız açıkta ve aç kalmış iki adam var: Mustafa Kemal ve Müfit. Onlarla kimse meşgul değildir. Yalnız gece yarısına doğru onların emirber neferleri büyük bir âlicenaplıkla bu iki arkadaşa kendi evlerini teklif ediyorlar. Bu ev, neferlere tahsis olunmuş çadırdır. Neferler: "biz açıkta kalalım, ziyanı yok, siz çadıra buyurunuz,, diyorlar. Biraz sonra da daha büyük bir ülüvvücenap ile bu iki arkadaşa, içerlerine saman doldurulmuş iki çuval getiriyorlar ve bunları yatak diye yere seriyorlar.

Ertesi gün süvari 30 uncu alayın bölük kumandanlarından bir yüzbaşı geceyi aç geçirmiş olan Mustafa Kemal ile Müfidi kendi çadırına davet ediyor, onlara bir çay ziyafeti veriyor.

Bu yüzbaşı vaziyeti ve bunu icap ettiren ve idame ettirmekte olan adamların gizli noktai nazarlarını senelerdenberi devam eden tecrübesi sayesinde biliyordu. O, Mustafa Kemal ve Müfide şu teklifte bulunuyor:

— Arkadaşlar, görüyorsunuz ki size aslâ kumandanlık vazifesi vermiyeceklerdir. Bunun sebepleri vardır. Fakat bana hususî bir vazife verilmiştir. Eğer siz bu vazifemde bana kontrolör olmak isterseniz ben bunu temin ederim. Yalnız şimdiden söylemeliyim ki bu kontrol neticesini kimseye bildirmiyeceğinize dair bana namusunuz üzerine teminat vermeniz lâzımdır.

Mustafa Kemal, Müfidin yüzüne baktı ve kendi kendine, şöyle bir muhakeme yaptı: "Bu adamın yapacağı şey, belli ki netice itibariyle söylenmemek icap eden hicaplı bir şeydir. Hiçbir şey yapmamaktan ise bu insana hicap veren meselenin mahiyetini anlamak kendisi ve arkadaşı için bir kazançtır. O, bu tecrübeyi yapabilmek için en nihayet bir adamı kusurlarından dolayı affetmiş olacaktır. Bir adamı kusurlarından affetmek bin adamın kusurunu ele geçirmek için yapılabilir bir fedakârlıktır.

Mustafa Kemal bu mülâhaza ile ona söz verdi; Müfit te kendisine iltihak etti.

Havran köylerinde gasp

Şamdan çıkan mürettep büyük kuvvet, sanki bütün Havranı sömürecek gibi, tertibat almıştır. Havran muhtelif mıntakalara ayrılmış, her mıntakaya bir kuvvet tahsis olunmuştu; bunların vazifesi o mıntakadaki köyleri soymaktı.

Ilk Havran köyünde Mustafa Kemal ve Müfit, bölük kumandanının misafiri olmuşlardır. Köy odasında, piliç kızartmaları ve diğer nefis yemekler yeniyor. Ertesi sabah Mustafa Kemal, yüzbaşıya şu teklifte bulunuyor: "Seyahatimiz esnasında müşterek masraftan hissemize düşeni hemen mi verelim? Yoksa en sonunda tediye etmek üzere bir defter mi tutarsınız?,,

O, defter tutmak usulünü tercih etti ve öyle yapıldı.

Havranlı köylüler, her gün ve her gece, bir takım insanlar ve bu insanların bindiği hayvanlar tarafından, yiyecek itibariyle, mahvediliyor, bu kâfi değilmiş gibi o insanlardan on senelik vergi isteniliyor, herkes kudretine göre bir veya beş mecidiye, bir veya iki lira vererek kendini kurtarıyordu. Bölük kumandanı bu işe son derece meharetli bir adamdı. Havranlıların Osmanlı imparatorluğuna asi olduklarını ve bu adamları mahiv ve kahretmek lâzım geldiğini bir hüküm olarak tatbik ediyordu. Mustafa Kemal ve Müfit bu hükmün yanlışlığını, yerinde ve gözleriyle, görüyorlardı.

Iki ayrı düşünce: biri para toplamak ve bu parayı paylaşmak düşüncesi, diğeri bu para toplama mezalimine isyan etmek düşüncesi...

Kuneytarada

Mustafa Kemal ve Müfit, Osmanlılık namı altında yapılan bu büyük haydutluğun ne olduğunu anlamışlardır. Bunu yapanlar hakikaten haydut insanlardı. Bu hakikati anladığı dakika, Mustafa Kemal, Müfide şu sözleri söyledi:

— Hatırlar mısın Müfit, Şamdan bu kuvvete iltihaka karar verdiğimiz dakikada karşıma bir süvari mülâzımı çıkmıştı, — bana: "Beyim, size büyük hürmetim vardır. Bu sefere gitmemenizi tavsiye ederim,, demiştı. Ben sormuştum: "Niçin? Süvari mülâmızı şu cevabı vermişti: "Hayatınız tehlikeye girebilir de, onun için,,. Ben bu adama tekrar niçin? dedim. O bana "Seni öldürürler. Bilemezsiniz ve düşünemezsiniz beyim; bugün bütün Suriye ordusuna şamil bir müşterek menfaat vardır; siz bu menfaate mâni olacak gibi görünüyorsunuz; bunu kimse kabul etmez, hayatınız mevzuubahistir,, cevabını vermişti.

İşte Mustafa Kemali bu seyahate sevkeden âmil o adamın musirrane sözleri olmuştur.

Kuneytara ordugâhı

Kuneytara, Osmanlı Türkleri tarafından Türk Çerkezlerinin oturup yerleşmelerine tahsis edilmiş bir köydür. O köy ve civarında bir ordugâh kurulacaktı. Mustafa Kemalin ve Müfidin nasıl adamlar olduğu anlaşılmıştı. Ordugâhın kurulması kendilerinden rica edildi; iki arkadaş bu

Kırşehir Mebusu
B. Lûtfi Özdeş

vağiyeti yapmağa gittiler.

Kuneytara ordugâhında heyecan

Ordugâh Kuneytaranın yanında kurulmuştu. Oranın Çerkez Türkleri o kadar misafirperver davrandılar ki her gece davetler yapıyorlar, misafirlere Çerkez tavuğu yediriyorlardı. Bir gün, kuvvetler kumandanına şöyle bir haber geldi: Etraftaki Çerkezler ordugâhı basacaklar... Bu haber Mustafa Kemale kadar intikal etti. O, şu kararı vermişti: Vaziyeti gidip kendi gözüyle görmek. Bunun üzerine Müfide: "Benimle beraber gel" dedi ve iki arkadaş, yanlarında birer emirber neferi olduğu halde, dörtnala sürdükleri atlariyle garp istikametinde yol almağa başladılar. Bir aralık bir tepeye geldiler; atlardan indiler; Mustafa Kemal o tepenin üstünden karşıdaki vaziyeti tesbit etti, ve gece vakti Türk ordugâhına baskın yapacak olan bir cemmi garirn orada toplu olduğunu gördü. Tam bu esnada idi ki karşı taraf kuvvetleri Mustafa Kemali görmüşler ve beş on misli süvari kuvvetiyle onun üstüne saldırmak üzere harekete geçmişlerdi. Mustafa Kemal sükûnetini bozmaksızın Müfide şunu söyledi: Atına bin ve beni takip et.... Mustafa Kemal, Müfit ve emirber neferler atlara bindiler; Mustafa Kemalin delâlet ettiği istikametlerde dörtnala yol aldılar. Bu suretle düşmanı şaşırtarak karargâha geldiler. Mustafa Kemal düşman vaziyetini izah etti. Artık ordugâhta onun sözü dinleniyordu. Kumandan Lûtfi bu izaha göre tedbirler aldı ve Çerkezlerin hücumu vaki olmadı.

Kuneytara şarkında bir köyde

Bir gün Mustafa Kemal, arakadaşı Müfitle beraber Kuneytara şarkında bir Çerkez köyüne gidiyor. Köylü bu gelenleri ilk önce iyi görmüyor; iyi karşılamıyor, bunları da soyuculardan sanıyor. Buna rağmen Mustafa Kemal ve Müfidi alelusul evlerine kabul ediyorlar. Mustafa Kemal bir müddet bu köylülerle konuşuyor ve çok geçmeden onlar Mustafa Kemalden hoşlanıyorlar, ona söz veriyorlar: "Siz, diyorlar ne derseniz yaparız, fakat devlet diye şimdiye kadar kafamızı ezen bu idarenin emrettiğini yapmayız,,

Namuskârane bir anlaşma

Kuneytara civarındaki Osmanlı kuvvetleri oradaki köylerden birini imha etmek için yukarıdan bir emir alıyorlar. Bu köyün üzerine sevkedilen kuvvetin kumandanı Bay Lûtfidir. Mustafa Kemal ve Müfit bu harekette sakittirler. Tam köyün karşısına gelindiği zaman inanılmıyacak bir manzara görülüyor: Bu tek köy o gelen bütün Osmanlı kuvvetini mağlûp edebilecek tertibat almıştır. O vakit kuvvet kumandanı (Bay Lûtfi) Mustafa Kemale müracaat ediyor, "ne yapalım?" diyor. Itiraf etmek lâzımdır ki Mustafa Kemal bu köyü mahvetmek istemiyordu; çünkü o bu köy halkını inkılâp ve ihtilâl namına kazanmış bulunuyordu.

Şimdi emir ve kumanda Mustafa Kemale intikal etmişti. Mustafa Kemal bir kısım kuvvetleri Müfidin emrine vererek onu bir istikamette köye sevketti ve diğer bir kısım kuvvetleri de Çerkez kolağası Bay Mehmedin kumandasında olarak merkezden hücuma kaldırdı. Mustafa Kemal, Müfidi öyle bir cepheye sevketmişti ki Müfit buradan hücum edemezdi ve esasen hücum etmemesi lâzımdı; çünkü o köyün halkı daha evvel Mustafa Kemale bağlılık sözü vermişti. Çerkez Bay Mehmet aldığı emir üzerine merkezden hücum etti. Mustafa Kemal, daha ziyade bu Bay Mehmedi takip için, onun peşi sıra giderek köyün içine girdi.

Burada Mustafa Kemalin gördüğü manzara şu idi: Köylüler Çerkez Bay Mehmedi kuşatmışlar, taş ve topaçla öldürmek üzere idiler. Bu sırada idi ki Mustafa Kemal köye girdi; köylüler kendisini görünce etrafını aldılar ve: "Sen ne dersen o olsun" diyerek Bay Mehmedi Mustafa Kemale bağışladılar ve affettiler.

O köyde bir seans

Muhtarın odasında... Mustafa Kemal, Müfit, kumandan Lûtfi ve köy ağası.

Mustafa Kemal söylüyor: "Bir hedefe, bir emele yürüyeceğiz. Biribirimizi tanımıyan kuvvetleriz. Bu hedefte, bu emelde beraber kalacak mıyız?" Hep birden "Evet" diyorlar. Bu "evet" sözü bir mühür ve imzadan daha yüksek bir namus sözü olarak alınmıştır. Bugün dahi onlar Mustafa Kemale vermiş oldukları sözü, ve Mustafa Kemal onlara verdiği sözü tutmaktadırlar.

Ordugâhta bir adilik

Müfit, Mustafa Kemalin yanına geliyor ve şunları söylüyor:

— Bütün bu seyahatte çok para kazanılmış, benim hisseme oldukça altın isabet etmiş. Dün akşam bu altınları bana getirdiler; vermek istediler. Ben tereddüt ettim. Bu tereddüdün sebebini soranlara: "Çünkü bu, bizim alışmadığımız şeydir; arkadaşım Mustafa Kemal bunu terviç ediyor mu?,, diye sorduğum zaman bana: "Mustafa Kemale senin aldığının birkaç misli verilecektir,, dediler; ben de "Müsaade buyurunuz, bir kere kendisinden sorayım,, cevabını verdim.

Müfidin bu sözlerini dinliyen Mustafa Kemal, arkadaşının bir hataya düşmüş olmasından ürkerek: "Sakın, paraları almış olmayasın?,, diyor ve Müfidin derhal "Hayır" diye cevap vermesi üzerine ona şu sözleri söylüyor:

— Müfit, sen bugünün adamı mı olmak istiyorsun yoksa yarının adamı mı?

Müfit, zaten teklif edilen parayı kabul etmemiş olmanın verdiği bir gururla ve pek samimî bir ifade ile:

— Elbette yarının adamı olmak isterim.

Diyor. Mustafa Kemal kendisini takdir ediyor; "elbette alamazsın; ben de almadım ve alamam,, hükmünü veriyor.

Sahtekârların orduca teşhiri

Bir gece Mustafa Kemalin ordugâhtaki çadırı sarılıyor. Kendisi ölümle tehdit ediliyor, hesap ve kitaplara mâni olmak istediği için...

Mustafa Kemal bunlara şu sözleri söylüyor:

— Arkadaşlar, ben gerçi mekteplerde riyaziye okuyup öğrendim, fakat bu sizin hesaplarınızdan bir şey anlamam. Tabiî sizin hesaplarınız en doğru olmak icap eder; fakat bunu ordu merkezinde kontrol ettirmekten çekiniyor musunuz?

Buna "hayır" cevabı alınca:

— O halde, diyor, mesele yoktur; müsaade ederseniz yarın bir arkadaşımızı Şama göndeririz; orada en yüksek muhasip kim ise bu işi ona hallettiririz. Benim riyaziyeciliğim bu hesap meselesine akıl erdirmeğe kâfi gelmiyor. Efendiler ben namuslu bir adamım. Benimle arkadaş olanların da namuslu olmaları gerektir. Sizin bana bahsettiğiniz hesaplara benim aklım ermiyorsa ve bunu Şama gönderip tetkik etmeği teklif ediyorsam buna bir şey demeğe hakkınız olmamalıdır. Yarın Müfidi Şama göndereceğim.

Mustafa Kemal kuvvetçe ve muhitçe öyle tedbirler almıştı ki bu hesap sahtekârları ona mukavemet edemiyeceklerdi.

Kuneytara'dan Şama: Müfit

Mürettep kuvvetler hırsızları çok dikkatli idiler. Onlar Mustafa Kemali imha etmeği düşünmüşlerdi; fakat Mustafa Kemal bunu anlayıp tedbirli bulundu ve arkadaşı Müfidi Şama gönderdi.

Dürzü sınırlarında Mustafa Kemal

Artık Mustafa Kemal, akılda tutulması lâzımgelen adam olmuştur. Osmanlı kuvvetleri Cebelidürüz'la karşı karşıyadır. Osmanlı kuvvetlerinin merkezi "Busrulharir" dir. Osmanlı devrinde bu "Busrulharir", Dürzülerin daima muvaffak oldukları bir merkezdir. Mustafa Kemal orada bir Türk kumandanının mezar taşında şu yazıyı okudu:

"Hüsnü Bey Karrasede kurban
gibi oldu şehit."

Karrase, Mustafa Kemalin mensup olduğu kuvvetlerin bulunduğu Busrulharirin yakınında bir yerdir.

Busrulharir merkezinde toplanmış olan Osmanlı kuvvetleri talim ve terbiye ile meşguldürler. Onun yukarısında Dürzüler gâyet kuvvetli süvari ve piyade kıtalariyle, bir gün, bu Osmanlı kuvvetine taarruz ediyorlar. Taarruz eden kuvvetler çok faiktir. Talimanede bulunan Osmanlı kuvvetlerinin kumandanı derhal Mustafa Kemale müracaat ediyor: Ne yapalım? diyor. Mustafa Kemal cevap veriyor: "Talim ve tatbikatınıza devam buyurunuz.,,

Kumandan telâşla: "fakat görmüyor musunuz, hücum ediyorlar" demesi üzerine Mustafa Kemal şu cevabı veriyor: "Evet görüyorum, ancak ben onları bilirim; onlar namuslu adamlardır. Kendilerine silâh kullanmıyanlara karşı silâh atmazlar.,,

Nitekim öyle oluyor. Osmanlı kuvvetlerine hücum edenler mukabele görmeyince şaşırıyorlar, konuşacak adam arıyorlar.

Onlarla Mustafa Kemal konuşuyor, kendilerini o gece misafir ediyor, şeflerile arkadaş oluyor ve ertesi gün hepsini yerlerine iade ediyor.

Bir sahtekârlık

Bu hâdisenin ertesi günü Şam jandarma kumandanı olan bir miralay, mürettep kuvvetin bulunduğu yere gelmişti. Kumandan Bay Lûtfi ile görüşüyordu. Mustafa Kemal de bu içtimaa davet olunmuştu. Şam jandarma kumandanı Dürzülerin püskürtülmesinden dolayı Bay Lûtfiyi tebrik ediyordu. Çok namuslu bir adam olan kumandan: hayır, diyor, biz püskürtmedik; onlar gittiler.

Jandarma kumandanı ısrar ediyordu: Hayır bu meseleyi Zatışahaneye arzederken behemehal püskürtüldü diye yazmak lâzımdır mütaleasında bulunuyordu. Şam jandarma kumandanı Zatışahaneye yazılacak telgrafın müsveddesini kaleme almasını Mustafa Kemalden rica etti. Mustafa Kemalin cevabı şu olmuştu:

— Ben böyle bir sahtekârlığa âlet olamam. Esasen ortada galip mağlûp ta yoktur. Fakat hakikati söylemek lâzımsa onlar kazandılar.

Şam jandarma kumandanı: Sen henüz cahilsin; Zatışahaneyi anlamamışsın dedi. Mustafa Kemal bu sersem adama şu cevabı verdi: Ben cahil olabilirim, fakat Zatışahane olan zatın cahil olmaması ve sizin gibilerin mahiyetini anlıyabilmesi lâzımdır.

Netice

Bu yazının başındaki ilk cümleye dönelim: Şamda, Hamidiye çarşısında, üç Türk zabiti. Bu zabitler Mustafa Kemal, Müfit ve Lûtfidir. Bu Lûtfi Havran harekâtını idare etmiş olan kumandandır. Çarşıda yürürlerken Mustafa Kemal dikkat ediyor: B. Lûtfinin ayağında çizme pantalonu var; fakat kundurası bir çizme değil, alelâde bir ayakkabıdır. Bu, eğer bir yanlışlık eseri değilse, muhakkak bir sefalet manzarasıdır. Mustafa Kemal bunun sebebini Bay Lûtfiden soruyor. O, şu cevabı veriyor:

— Kemal, hakikat gördüğün gibidir. Bundan başka pantolonum yok.

Üç arkadaş çarşıda yürüyerek bir köşede, içine ancak iki üç adam sığabilecek, hücre kabilinden bir dükkânın önüne geliyorlar. Burası tüccar Mustafanın (3) ticaretanesidir. Dükkânın önünde duruyorlar. Ayağında ayakkabı yerine nalın bulunan bir adam takır, tukur yürüyerek kendilerine doğru geliyor ve dükkânda oturacak yer olmadığı için dükkânın önüne birkaç sandalya koyduruyor. Mustafa Kemal meraklıdır: Dükkânın içini görmek istiyor, giriyor, raflarda bir takım hafif eşya var. Ortada uzun bir masa duruyor. Bunun üstünde felsefeye, inkılâba, sosyalizme, tıbba ait fransızca kitaplar var. Mustafa Kemal bunları karıştırıyor ve tüccaretane sahibine soruyor:

— Siz tüccar mısınız, filozof musunuz, doktor musunuz nesiniz?

Tüccar Mustafa şu cevabı veriyor: Tüccarım, bu kitaplar eskiden kalmış şeylerdir. Unutmamak için ara sıra okurum.

Aradan günler geçiyor. Bir gece Mustafa Kemal, Müfit, Doktor Mahmut (4) ve Lûtfi, tüccar Mustafanın evine gidiyorlar. Şamın çıkmaz karanlık bir sokağında bir evin kapısını çalıyorlar. Tüccar Mustafa, elinde bir lâmba ile kapıyı açıyor, "Buyurunuz" diyor.

Şamda dünya karanlıktır; bu ev de karanlıktır. O gece, yalnız, doktor veya tüccar Mustafanın elindeki lâmba ışık vermektedir.

Toplantı doktor ve tüccar Mustafanın evinin bir odasında oluyor.

— Ihtilâl yapmalı, inkılâp yapmalı.

Bunu söyliyen dotkor veya tüccar Mustafadır; devam ediyor:

— Ben Tıbbiyenin son sınıfında iken bu emeli takip ettiğim için evvelâ mehteranede yattım, sonra sürüldüm. Çok kıymetli arkadaşlarımız vardır, inkılâbı yapmalıyız.

Müfit ayağa kalkarak bağırıyor: Behemehal yapmalıyız.

Bu kadar ciddiyet ve katiyet karşısında Bay Lûtfi: Ben, diyor, çoluk çocuk sahibiyim. Namuslu bir adam olduğum için size tabi olurum, fakat benden bir şey beklemeyiniz.

O dakikaya kadar arkadaşlarını sadece dinleyen Mustafa Kemal: O halde, diyor, siz buradan derhal gidiniz; bizim bundan sonra konuşacağımız şeyleri sizin dinlemeniz caiz değildir.

O gittikten sonra orada kalanlar inkılâptan, inkılâp yolunda ölmekten bahsettiler. Mustafa Kemal: Mesele ölmekte değil, ölmeden idealimizi yaratmak, yapmak ve yerleştirmektedir.

Bundan sonra doktor Mustafa, bütün hararetiyle Mustafa Kemale bağlandı.

O gece orada inkılâp yolunda çalışmak üzere bir cemiyet kurulmuş ve buna Vatan ve Hürriyet adı verilmişti.

Suriye - Makedonya

Mustafa Kemal Suriyede mümkün olanı yaptıktan sonra Makedonyaya geçiyor ve Şamdaki eserini Makedonyada da kuruyor.

Evrensel ve tarihî işin, 1908 inkılâbının esasını Şamda, doktor Mustafanın evinde aramak lâzımgelir.

---

(1) Kırşehir saylavı Bay Müfit Özdeş.

(2) Talân edilmiş mallar.

(3) Çorum saylavı Dr. Bay Mustafa Cantekin.

(4) Mustafa Kemalin müfrit inkılâpçı arkadaşlarından biri.

Modellerimizi kopya, biçimimizi taklid ediyorlar. Birinci nevi Ingiliz kumaşlarından KADIN, ERKEK ve ÇOCUKLARA mahsus trenç kotlar, muşambalar, koverkotlar ve gabardin pardesülerin zengin çeşitlerini ucuz fiyat ve şeraitle takdim ediyoruz.
MUSAVI CINSTE ISE.... DAIMA USTUNUZ.
Baker Mağazaları

YARIM BAŞ
Ağrıları, asabî zafiyet, asabî öksürükler KARDOL'a karşı gelemezler. Tecrübe ile sabittir.

ŞAHİSMAİL

No. 61

Yazan : Ziya Şakir

BİZİ TANIMAZLAR

Gelenlerin Çoğu Kadın

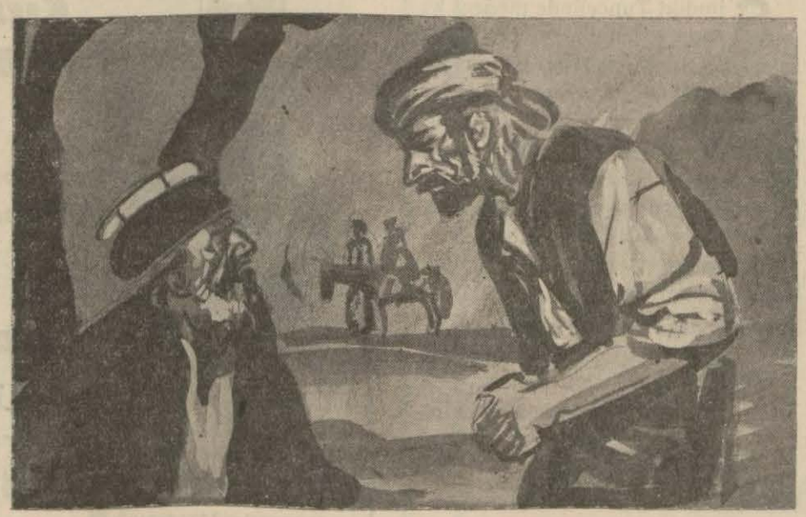

Çok gariptir ki, bu dervişler, o-radaki mükemmel Kârvansaraya girmemişler.. sanki kalabalıktan hoşlanmıyorlarmış gibi, geceyi Kârvansaraydan yüz adım ilerideki nar ağaçlarının altında, ve su başında geçirmişlerdi.

Ertesi gün de, Tebrizden Diyarbekire giden kârvana karışmıya - rak, yine yalnızca yolculuklarına devam etmişlerdi.

Keşküllerini boyunlarına asan, ellerindeki teberlerine dayana dayana yola çıkan bu dervişler, o gün öğle vaktine kadar fasılasız bir yürüyüş yaptıktan sonra, bir su başında, mola vermişlerdi.

Boyunlarına asılı olan, dervişlere mahsus meşin sofraları açmışlar.. Öğle yemeklerini yemiye başla - mışlardı.

Hem yemek yiyorlar, hem de bu yolculuklarında takip edecekleri istikametleri müzakere ediyorlardı.

Birdenbire, bir takım insan ve hayvan sesleri duymuşlardı.. başlarını, bu seslerin geldiği tarafa çevirmişlerdi .

İçlerinden biri;

— Köylüler, şehirden dönüyor - lar .

Demişti... Öteki derviş, cevap vermişti:

— Keşki, biraz daha yoldan içeride otursaydık. Allah vere de, bizi tanımış olmasınlar.

Üçüncü derviş te söze karışmıştı:

— Canım.. Gelenlerin çoğu, kadın.. bizi, nereden tanıyacaklar.

Eşeklere binmiş olan bu köylü kafilesi, üçü yaşlı erkek, ve altısı da, çarşaflara bürünmüş kadın olmak üzere dokuz kişiden ibaretti.

Bunlar ,sessizce ilerlemişlerdi. Erkekler, dervişlere selâm vererek yanlarından geçmişlerdi.

Dervişler, bunları geçip gidecek zannetmişlerdi. Fakat köylüler, birkaç adım gittikten sonra durmuşlar, merkeplerinden inmişlerdi.

Köylülerin orada durup merkeplerinden inmeleri, dervişlerin hoşlarına gitmemişti. Derhal sofralarını toplıyarak:

— Hadi, gidelim.

Demişlerdi.

Ve, tam kalkıp gidecekleri zaman, köylülerden yaşlı bir erkek onlara doğru gelmiş.. Derin bir nüfuzla selâm vermiş:

— Derviş babalar.. İçimizde, bir hasta hatun var. Şuna biriniz bir nefes ediverin.

Diye, rica etmişti.

Bu teklif, dervişlerin büsbütün neşelerini kaçırmıştı. İçlerinden biri:

— Yolculuk halinde, hastaya okumak âdet değildir.

Diye homurdanmıştı.

Fakat köylü ısrar etmiş.. dervişlerle bir münakaşa başlamıştı. İşte, tam bu münakaşa esnasında, orası birdenbire karışmıştı.

Kadınlar, derhal sırtlarından çarşafları atmışlardı. Bu çarşafların içinde, güçlü kuvvetli birer erkek vardı.

Bunlar, bir anda dervişlerin üzerine atılmışlar.. yolun iç tarafındaki taşlığın derinliklerine doğru sürüklemiye başlamışlardı.

Dervişlerin üçü de bir anda hançerlenmiş.. Kafaları koparılmış.. Başlarındaki külâhlarından, ayaklarındaki papuçların içlerine kadar aranmıştı. Hırkalarının kumaşları ile astarlarının arasına saklanmış birtakım mektuplar çıkarılmıştı..

Aptaldede, şehre iki saat mesafede bir bağ köşkünün odasında sabırsızlıkla geziniyor.. Ikide birde pencerenin önünde durarak, ağaçlar altından kıvrıla kıvrıla uzayıp giden yola göz gezdiriyordu.... Fakat her defasında:

— Garip şey.. Niçin bu kadar geç kaldılar. Yoksa, bir aksilik mi oldu?

Diye söyleniyordu.

Artık, ortalık iyice kararmıştı. Odadan içeri sessizce bir adam girmiş; kucağında getirdiği bir yığın çıralı çam odunlarını ocağa yerleştirmişti. Bu çamların yanması, odaya hem hafif bir ışık, hem de hoş bir koku vermişti.

Aptaldede, ocağın yanındaki sedire yerleşmiş; gözlerini çıtırdıya çıtırdıya yanan odunların alevine dikmişti. Zihni, binbir düşünce içinde idi. Fakat bütün bu düşüncelerin arasında ona son derece üzüntü veren bir şey varsa, o da zavallı Zührenin uğradığı feci akıbetti.

Zühre, Aptaldedenin yabancısı değildi. Hattâ onun, yakın akrabası addedilebilirdi. Babasının vefatı üzerine, bizzat kendisinin himayesinde büyüyen bu kızdan şimdi bir hizmet beklemiş, onu casusluğa sevketmişti... Zührenin, Murat Beyle karşılaşması, bir tesadüf eseri değildi. Bilâkis Aptaldede tarafından kurnazca kurulmuş bir plânın en tabiî neticesi idi.. fakat, Aptaldedenin bu muvaffakıyeti uzun sürmemiş.. zavallı kız, bu hizmet uğruna kurban gitmişti.

Aptaldede, Zührenin bu feci âkıbete uğramasından çok müteessirdi... yalnız onu biraz müteselli eden bir şey varsa, o da; yine kendisine yabancı olmıyan Saidin, harikülâde bir tesadüf eseri olmak üzere, ölümden kurtulması idi. Eğer Sait; Zührenin gönderdiği o mühim haberi getirdikten sonra, o haşarı atın çiftesine maruz kalarak yaralanmasaydı, hiç şüphesiz ki, saraya avdet edecek.. O da tıpkı Zühre gibi kurban gidecekti.

Aptaldede, gözlerini alevlere dikmiş, düşünüyordu:

— Koca Zühre!.. Dünyanın en büyük kahramanları kadar metanet gösterdi.. Bizi ele vermemek için, kendini feda etti.. Ölüme ve işkenceye karşı bu kadar pervasızca mukavemet eden genç bir kıza kıyabilmek için, insanın nekadar taş yürekli olması lâzım... Ey Şah Ismail!.. Evvelce, yalnız bana reva gördüğün haksızlıktan dolayı senden nefret ediyordum. Fakat şimdi, zavallı Zühre için de sana karşı kalbimde bir kin ve gayz besliyorum.

Diye, söyleniyordu.

Birdenbire dışarda ayak sesleri işitmişti. Olduğu yerde doğrularak bu seslere bir kat daha kulak vermişti.

Bir merkep, uzun uzun anırmıya başlamıştı. Odanın kapısı açılmış; sırtında ot dolu bir çuval bulunan yaşlıca bir adam içeri dalmıştı.

Aptaldede bunu görür görmez gülümsiyerek:

— Geldiniz mi, Mürteza?.. Sizi, çok merak ettim.

Diye mırıldanmıştı.

Mürteza; sırtındaki çuvalı, yere indirmişti. Ve indirirken, cevap vermişti:

— Beli, Dede Sultan, geldik... Fakat ben, arkadaşları şehre gönderdim. Buraya girerken kimseye görünmemek için de geceyi bekledim .

Mürteza, bu cevabı verirken, çuvalı açmıştı. Otların arasından, birer birer üç kesik baş çıkarmış.. O cağın alevleri karşısına sıralamıştı.

Aptaldede, çömelerek büyük bir dikkatle bu kanlı başlara bakmıştı Ve bakarken, büyük bir sükûnetle mırıldanmıştı:

— Tanıdım.. Uçünü de, tanıdım.. Bu, Şahın mirahorlarından, Ceylân hanım başı... Bu, dergâhı âlî kapıcılarından Mirza Aka Selmasî - nin kafası... Bu da, Şahın has oda bekçisi, Haydar Kulu Hanım kellesi... Aşkolsun size, Mürteza.. haki katen mühim muvaffakıyet... Bunların üzerlerini dikkatle aradınız mı?.

Mürteza, yine otlar arasından bezlere sarılmış küçük bir paket çıkarmış; Aptaldedeye uzatmıştı.

(Arkası var)

EKONOMİ

Günlük Piyasa

Bandırma ve Tekirdağda Eylülde teslim şartiyle sert buğdaylardan 1200 ton gibi büyük bir parti buğday satışı olmuştur. Bu buğdayların kilosu altı kuruştan verilmiştir.

●

Antalyada teslim 500,000 kiloluk büyük bir parti arpa satılmıştır. Bu arpaların kilosu 3,37 kuruştan verilmiştir.

●

Bandırmada kilosu 4,02,5 kuruştan 50,000 kilo burçak ile kilosu 5,30 kuruştan 50,000 kilo nohut, kilosu 3,27,5 kuruştan 50,000 kilo yulaf, kilosu 3,20 kuruştan 50,000 kilo kaplıca ve 4,17 kuruştan 50 bin kilo kuru bakla satılmıştır.

Av Derileri Satışı Yine Durgun

Av derileri üzerine bu hafta hiçbir muamele olmamıştır. Diğer deriler üzerine epeyce alışveriş yapılmıştır. Ekstra keçi derilerinin çifti 180 - 200 kuruştan, koyun tuzlu kilosu 44 - 46, Hava kurusu kilosu 68 - 72, oğlak derisi çifti 150 - 160 kuruştan ve kuru sığır derilerinin kilosu da 72 - 75 kurustan muameleler olmuştur.

Afyon Vaziyeti

Bu hafta irinde serbest olarak afyon satılmamıştır. İnhisarların eksperleri afyon mıntakalarında dolaşmakta ve Ziraat Bankası yardımile müstahsillere para dağıtarak mahsullerini satın almaktadırlar.

IĞDIR PAMUKLARI

Sovyetler Bütün Mahsulü İstiyorlar

Memlekette Pamuk Mahsulü Geçen Sene'erden Daha Iyidir

Elyafı ince ve uzun olan Iğdır pamuklarının satışı üzerinde Ruslarla müzakereler başlamıştır. Ruslar, bu pamuklarımızın kilosunu 45—47 kuruştan almaktadırlar. Yerinde teslim şartile bütün mıntakanın pamuklarını Sovyetlerin almak istedikleri haber verilmektedir. Bu sene mahsul çok iyidir.Adana, Ege mıntakalarının da pamuk mahsulü geçen seneden iyi görünmektedir. Geçen senenin stoku kalmamış gibidir. Pamuklarımızı en ziyade Almanya alıyordu. Ticaret mukavelesinin müddeti bittikten sonra Japonya da biraz pamuk almıştı. Fakat, son hâdiseler dolayısile alıcılar arasından çekilmiştir. İane ve ekspres nevilerini en ziyade yerli fabrikalarımız kullanmaktadır.

Elyafı daha kısa olan parlak ve süperiör nevileri ise Almanya tarafından alınıyordu. Almanya ile yaptığımız yeni anlaşma üzerine yamukların eski müşterisi piyasada yine görünecektir. Pamuk fiyatları üzerinde henüz bir oynaklık olmamıştır.

Sovyetler ve Fransızlar yapağı alıyorlar

Anadolu yapağıları üzerinde de ehemmiyetli iş olmamıştır. Yalnız Trakya mallarından 700 balya kadar satılmıştır. Bu mallar Sovyetler ve Fransızlar hesabına toplanmıştır.

Trakya kıvırcık kilosu 68 — 69, Çanakkale 64, Yalova ve Karamürsel 63—64, yıkanmış Anadolu 100 kuruştur. Üç ay vadeli satışla Trakyadan yüz balya satılmış ve kilosu 74 kuruştan verilmiştir. Sovyetler İğdır ve Kars mıntakasının yapağılarını toplamıya başlamışlardır. Rakipsiz bir piyasa haline giren bu mıntakalardan yalnız Sovyetler istifade etmektedirler. Nitekim son günlerde kilosu 50 kuruştan 750 bin kiloluk büyük bir parti yapağı için kontrat yapılmıştır.

Tiftik satışları iyi gidiyor

Son günlerde tiftik piyasası hareretli olarak devam etmektedir. Son satılan mallar 260 balyadır. Yozgat malları 135,5, Kastamonu 136, Keskin 130, Ankara, 132,5, Kırşehir 138 kuruştan satılmıştır. Alıcılar İngilizlerle Sovyetlerdir. Piyasanın canlılığı devam edecek gibi görünmektedir.

FRANKTAKİ SUKUT DÜN DURDU

Dün borsamızda geçen muameleler pek az olmuştur. Türk borcu 14 liradan açılmış ve 13,95 lirada kapanmıştır. Pariste frank üzerinde devam eden düşkünlük dündenberi, biraz durmuştur. Paris ve Londra borsalarında bir İngiliz lirası 138,06 frank olarak muamele gördüğünden iki gün evveline kadar düşmekte olan Fransız parası dünden itibaren bir frank kadar yükselmiştir. Millî tahvillerimiz üzerinde hiçbir muamele geçmemiştir .Yalnız Ergani tahvillerinde istiyen alıcılar satıcı bulamamaktadırlar. Bundan dolayı Erganiler 95,25 liradan, 95,75 liraya fırlamıştır .Aslan Çimentosu da on liraya çıkmıştır. Merkez Bankası bir sterline alış 625 ve satış 628 kuruş tesbit etmiştir.

İç Tombul Fındıklar

Dış memleketlerden gelen bazı talepler üzerine piyasamızda iç tombul fındıklarının fiyatlarında canlılık başlamıştır. Iki gün evveline kadar 40—42 kuruş arasında satılan fndıklarımızın kilosu 48—49 kurnşa satılmıştır.

ZAHİRE BORSASI

11—9—937

FIYATLAR

Cinsi	Aşağı K. P.	Yukarı K. P.
Buğday yumuşak	6 9	— —
Buğday sert	5 15	— —
Bakla	4 10	4 18
Çavdar	4 28	— —
Yulaf	3 20	— —
Kuşyemi	8 10	8 30
İç fındık	48 —	49 —
Tiftki mal	129,—	134 —
Yapak Anadol	57 —	61 20

GELEN

Buğday	112 Ton
Arpa	15 Ton
Yapak	11¼ Ton
Un	42 Ton
Mısır	42 Ton
Çavdar	34 Ton
Nohut	7¾ Ton
Keten tohumu	10 Ton
Tiftik	12½ Ton
Fasulye	6½ Ton

GIDEN

Susam	17 Ton
İç badem	2½ Ton

DIŞ FIYATLAR

Buğday: Liverpul	3,04 K.
Buğday: Şikago	4,95 K.
Buğday: Vinipek	5,97 K.
Arpa: Anvers	0,09 K.
Mısır: Londra	3,84 K.
Keten T.: Londra	8,12 K.
Fındık G.: Hamburg	94,93 K.
Fındık L.: Hamburg	94,93 K.

●

DÜN ZAHİRE GELMEDİ

Dün ne zahire borsasına, ne de şehrimize Anadoludan mal gelmemiştir. Evvelki gün kalan birkaç vagon üzerinde satış olmuş, fiyatlar ayni olarak kalmıştır.

LOKMAN HEKİMİN ÖĞÜTLERİ

Aslanların Ahı

Vapurda, bilfarz, Büyükadaya giderken oturduğunuz yerde karşınıza, ustalıklı ve muntazam bir makiyaj yapmış güzel bir bayan tesadüf edip te yüreğiniz çarpmıya başladığı vakit, bu çarpıntının, eski zamanlardaki atalarımızın avladıkları hayvanların intikamı olduğu, bilmem, hiç hatırınıza geldi mi?

— Ne münasebet!

Demeyiniz. Güzelin güzelliğini artıran, güzel olmıyanı da güzelleştiren makiyaj ne şimdiki medeniyetin, ne de en eski medeniyetlerin eseridir. Bu güzel sanat daha medeniyetten önce, insanların yalnız avcılıkla geçindikleri zamandan başlamışır.

Erkek, eti lezzetli bir hayvan avlayıp ta onu eşine getirdiği vakit bayan hayvanın yağını tesadüfen yüzüne bulaştırmış, yüzü parlayınca erkeğinin hoşuna gitmiş, eşini daha ziyade beğenmiş, ertesi günü bayan hayvanın yağını mahsus bütün vücudüne ve saçlarına sürmüş.. İşte makiyaj böyle başlamış ve kadının fenni erkeği yenmiş. Meşhur:

Şirler pençei kahrında olurken lerzan,
Beni bir gözleri ahuya zebun etti felek...

sözü de, şüphesiz, makiyajın başlangıcını anlatmak için en eski ata larımızın dilinden söylenilmiştir.

Böyle tesadüfen başlıyan makiyajın nerede meydana çıktığı belli değilse de, bizim Anadoluda ve Istanbulda terakki ederek gerçekten bir güzel sanat haline geldiği bilinmektedir. Bundan iki bin iki yüz elli yıl önce sağlığı, ve güzelliği korumak için meşhur öğütleri tertip etmiş olan Aspazi bizim Ege denizi kıyısında Milet (şimdi Söke tarafında Balat) şehrinden Atinaya geçmiş bir Anadolu güzeliydi ve makiyaj usulünün kaidelerini bir fen halinde tespit etmişti. Güzelliğin daima sağlıkla beraber olduğunu da ilk defa olarak izah etmiş olan o güzel Anadolu kızıdır.

Bizim daha yakın zamanlardaki atalarımız Istanbulu aldıkları zaman henüz aslanları korkutmak hevesinde olduklarından o vakit Istanbulda bulunan makiyaj ustalarına rağbet göstermemişler, onlar da buradan Avrupaya gitmişlerdi. Avrupalı bayanların makiyaj yapmıya başlamaları da ondan sonradır.

Güzellik her şeyden üstün olduğundan, makiyaj az zaman içinde Istanbulda ve Anadoluda yine meydana çıkmış ve aslanları korkutmak hevesinde olanların torunları, sürme çekmiş ahubakışlılara esir olmuşlardı. Bizim de bugün güzel bir makiyaj karşısında yüreğimizin titremesi hep o aslanların çektikleri ahın neticesidir.

Fakat o ahın intikamını, ona vasıta olan, bayanlar da çekerler; et yemekleri tabii güzelliğe hiç yaramaz. Onun için çokça et yiyen bayanlar güzel olmak için daima makiyaj yapmıya mahkûm kalırlar.

BORSA

11 Eylül CUMARTESİ

PARALAR

Sterlin	626,—	630,—
Dolar	123,—	127,50
Fransız Fr.	86,—	92,—
Liret	115,—	115,—
Belçika frangı	81,—	84,—
Drahmi	18,50	23,—
İsviçre Fr.	570,—	580,—
Leva	20,—	21,—
Florin	65,—	70,—
Kron Çek	74,—	84,—
Şilin Avusturya	21,—	23,50
Mark	28,—	31,—
Zloti	20,—	23,—
Pengo	21,—	25,—
Ley	12,—	15,—
Dinar	48,—	52,—
Kron İsveç	30,—	32,—
Altın	1049,—	1050,—
Banknot	257,—	258,—

ÇEKLER

Londra	628,—	628,—
Nevyork	0,7872	0,7850
Paris	22,1425	22,1425
Milâno	14,9634	14,9634
Brüksel	4,6772	4,6772
Atina	87,0225	87,0225
Cenevre	3,4275	3,4275
Sofya	63,6942	63,6942
Amsterd.	1.4318	1.4318
Prag	22,5716	22.5716
Viyana	4,1735	4,1735
Madrit	11,7038	11,7038
Berlin	1,9622	1,9622
Varşova	4,14	4,14
Budapeşte	3,9810	3,9810
Bükreş	107,0063	107.0063
Belgrat	34,435	34,435
Yokohama	2,7356	2,7356
Moskova	20,3375	20,3375
Stokholm	3,0884	3,0884

"Ordu Deâvî Dairesi,,

(Başı 1 incide)

Fakat Encümen, üç senelik mesaisinden anlaşıldığma göre, beklenen neticeyi temin edememiş, hattâ bazı hukukî esaslar ve sonraki kanunlar hükümlerile de telif edilemiyecek bir vaziyet hâsıl olmuştur. Bu yüzden bütün işler Kamutaya gönderilmiş, bir kısmının orada birikmesi neticesini doğurmuştur.

Projenin gayesi

Askerlerin askerî işlere dair olan şikâyetlerini siyasî bir mercie götürmeleri, orada bu şikâyetlerini bizzat takip ve müdafaa etmeleri doğru görülmemiştir. Bunun gibi askerler için açılmış olan meslekî ve normal yollar haricinde her ne suretle olursa olsun idarî, adlî ve diğer kazaî merciler kurulmasının tecezzi kabul etmiyen kumanda kuvvetini, mafevk ile madun arasındaki mütekabil emniyet ve itimat hislerini ve bilhassa askerî itaat ve disiplin esaslarını kökünden sarsacağı düşünülmüştür.

Bu ihtilâfların halli biraz da askerlik ihtisasına taallûk ettiği için şikâyetlerin mütehassıs bir heyet önünde görüşülmesi, burada kazaî ve katî bir şekilde neticelendirilmesi daha muvafık bulunmuştur.

Reis ve âzalar

Ordu Deavî dairesi or veya korgeneral rütbesinde bir reis ile kor veya tümgeneral rütbesinde iki ve yine baremin 3—5 inci derecelerinde iki olmak üzere dört askerî adlî hâkimden mürekkep olacaktır. İki de yedek aza bulunacaktır.

Reis ve azalar Genelkurmay Başkanlığının mütaleası alındıktan sonra Millî Müdafaa Vekâletinin inhası üzerine Başvekâlet tarafından namzet gösterileceklerdir.Başvekâletin hazırlıyacağı iki misli namzedi ihtiva eden liste Kamutaya sunulacak ve Kamutay bunların yarısını üç sene için intihap edecektir. Bu müddet içinde reis ve azalar vazifelerinde tamamen serbest bırakılacaklardır. Kamutaym ekseriyetine iktiran etmedikçe hiçbir kararla azledilemiyeceklerdir.

Müracaat usulü

Haklarının ihlâl olunduğunu iddia eden muvazzaf, ihtiyat veya orduda alâkalarını kesmiş askerî şahıslar Ordu Deavî dairesinde idarî dava açabileceklerdir. Ordu Deavî dairesi bu davaları katî bir karara bağlamakla mükelleftir. Dava, haksızlığın öğrenildiği tarihten itibaren 60 gün içinde açılabilecektir.

Toplu olarak dava yasaktır. Ancak şahıslar, birer istida vermek suretile Deavî dairesine başvurabileceklerdir.

Muvazzaflar tarafından verilecek istida bir silsile takip ederek son mercie gelecektir. Fakat muvazzaf olmıyanlar müracaatlerini doğrudan doğruya merkeze yapabileceklerdir. Millî Müdafaa Vekâleti de bizzat kendisinin açtığı davalara ait evrakı ayni daireye verecektir.

Muhakeme usulü Devlet Şûrasında olduğu gibidir. Deavî dairesi kendisine verilen istidayı mukabil tarafa tebliğ edecek, müddeialeyh 15 gün zarfında buna cevap verecektir. İkinci iddia ve ikinci müdafaaname de 15 gün içinde bu makama tevdi edilecektir.

Muhakeme âlenî olarak görülecektir. Duruşmada müdafaayı taraflar bizzat yapabilecekleri gibi kanunî vekil de bulundurabileceklerdir.

Hükümler mutlak ekseriyetle verilecek ve tebligat hukuk muhakemeleri usulü kanununa göre yapılacaktır. Ordu Deavî dairesinde işini bizzat takip ve müdafaa etmek istiyenlere bir aya kadar izin verilebilecek, ancak bu izin senelik mezuniyete karşılık tutulacaktır.

Hükümler katidir

İdarî davalar hakkında Ordu Deavî dairesinden sadir olan hükümler katî olacak ve hiçbir makamın tasdikine muhtaç olmaksızın infaz edileceklerdir.

Proje, diğer vekâletlerin de mütaleası alındıktan sonra Başvekâlete verilecek ve bu devrede çıkarılmak üzere Kamutaya sunulacaktır. Kanuniyet kesbettikten sonra da 934 senesinde çıkarılmış olan kanun hükümden kaldırılacaktır.

Bu suretle subaylarımızın yegâne dava mercii ordu deavî dairesi olacaktır.

Yine bu kanunun meriyete girdiği tarihte zat işleri tetkik encümeninde, Kamutayda ve devlet şûrasında tetkik halinde bulunan dosyalar ordu deavî dairesine devredilecektir.

Akdeniz Devletleri Anlaşıyorlar

(Başı 1 incide)

yer bulunduracaklar ve Akdenizdeki emniyet mıntakalarının karakol gemileri tarafından muhafazası gelecek salı gününden itibaren başlıyacaktır. Bugün öğleden sonra bu yoldaki anlaşma tekemmül etmiş bulunuyordu. Hazırlanan ve kabul edilen tekliflerin esasları şunlardır:

Kontrol işinde kabul edilen esaslar

Her memleket, kendi kara sularında kontrolü temin edecektir. Bütün Akdenizin kontrolü ise Fransa ve İngiltere tarafından temin olunacaktır.

1936 Londra beyannamesindeki kaidelere riayet etmiyecek olan her denizaltı gemisine korsan muamelesi yapılacaktır.

İtalya, bu anlaşmıya iştirake resmen davet olunacaktır. Bu takdirde Adriyatik denizinin kontrolü İtalyaya tahsis edilecektir.

Almanya, konferansta alman neticelerden haberdar edilecektir.

Fakat Almanyanın anlaşmaya iştiraki istenmiyecektir.

İspanya gemilerine karşı?

1936 tahtelbahir anlaşması, birçok kayıtlar arasında denizaltı gemilerine bayrak çekmek mecburiyetini tahmil ediyor. Konferansta bayrak meselesi ehemmiyetle konuşulmuş ve bunun Franco'ya ait gemilere şamil olup olmadığı tetkik edilmiştir. Franco'nun hükûmet tanınmamış olduğuna göre ona ait gemilerin çekeceği bayrak meşru bir bayrak sayılacak mıdır? Sayılmıyacak mıdır?

Anlaşılan bütün kaideler, İspanyanın bütün gemilerine karşı tatbik olunacaktır. Yani herhangi bir İspanyol gemisi diğer bir devletin ticaret gemisine taarruz ederse o devlet mütecavizi batırmak hakkını haiz olacaktır.

Sovyet karakolları, Şarkî Akdenize çıkarılırsa..

Akdenizin şark havzasında Sovyet karakollarının daimî surette bulunmaları ihtimali, müzakereleri yarı resmî surette takip etmekte olan (Müşahitler) tarafından derhal aşağıdaki mukabeleyi mucip olmaktadır:

"Bu takdirde, yeniden, Italyanın Boğazlar mukavelesine iltihakını meneden ayni mesele karşısında kalıyoruz. Sovyet harp gemilerinin bu civarlarda bulunuşu, uzak veya yakın bir zamanda, harp demektir.,,

İleri sürülen itirazlar

Konferansa iştirak eden ikinci derece devlet mümessilleri — bilhassa Türkiye, ve başkaca Ingiltere ile en sıkı bir surette bağlı bulunan devletler — başka bir tonda ve başka sebepler dolayısile ayni mahiyette itiraz lar ileri sürmektedir.

Bunlar hulâsaten diyorlar ki:

"Bizim için Nyon'un en esaslı avantajı, karşılıklı yardımı, Ingiltere ve Fransanın müşterek himayesi ve teşebbüsü üzerine bina etmek olmalıdır. Avrupayı ikiye ayıran ideoloji anlaşmamazlığında istemiyerek vaziyet almış görünmek tehlikesine maruz bulunuyoruz. Korsanlığın tenkili meselesi, bu nahoş neticeyi doğurmamalıdır.,,

Bu esaslı güçlüğü bertaraf edebilmek için iki muhtemel çare vardır: Sovyet kontrolünü, Karadenize, yani şarkı Akdenizden daha geniş bir mıntakaya tahdit etmek ve yahut Sovyetler birliğine kontrole iştirak hakkını tanımakla beraber kendisinden deniz kuvvetlerinin bugünkü vaziyetinde kontrolü fülen yapacak kudrette olmadığı hakkında bir beyanat almak.

Anlaşma, pazartesi veya salıya imzalanacak

Delegelerin, hükûmetlerinden salâhiyet almaları için Nyon anlaşmasının pazartesi veya salı günü imzalanması bekleniyor.

Sovyet Birliği, yalnız Karadenizdedeki kara sularından mesul olduğu için, Rus zırhlılarının Akdenize çıkmalarına lüzum kalmıyacaktır.

Balkan devletleri mümessilleri toplandılar

Balkan devletlerinin mümessilleri bu sabah Yugoslavya murahhası Pouritch'in nezdinde toplanmış ve Akdeniz işi hakkında İngiliz, Fransız teklifleri hakkında fikir mübadelesi yapmışlardır.

Doktor Rüştü Aras ile Pouritch, dün Mister Eden ve Delbos ile görüşmüşlerdir.

Rusya, Valansiya hükûmetinin de davetini istiyor

Sovyet Rusya Hariciye Nazırı Litvinof, tehditkâr beyanatını teknik komitede ne tekrar etmiş, ne de bu beyanatı tevsik etmiştir. Fakat Litvinof, Valensiya hükûmetinin daveti üzerinde ısrar etmiş bulunuyor. Mister Eden, İtalyanın her tedbirden haberdar edileceğini ve İtalyanın bu ted birlere iştirakinden ümitvar bulunduğunu anlatmıştır.

Dünkü celsede tevdi olunan proje, murahhaslar tarafından tetkik edilmiş ve bazıları izahat istemişler, bahrî teknisiyenleri bulunmıyan murahhaslar istişareler yapmışlar, nihayet proje bugün müzakere edilmiştir.

Bugünkü müzakere umumiyetle memnuniyet uyandırmış ve konferansın muvaffakıyetsizliğe uğrıyacağına dair ileri sürülen iddialar bugün az çok tavsamış ve ümitler bir hayli canlanmıştır.

İtalya, bir şartla iştiraki kabul edecek

Roma, 11 (A.A.) — Röyter muhabiri bildiriyor:

Nyon anlaşmasının derin surette tetkiki neticesinde Italya, sanıldığına göre, tasvip edilen plâna iştirak davetini müsait surette karşılıyacaktır. Yalnız, davetin Nyon'dan değil, fakat ademi müdahale komitesinden gelmesini şart koşmaktadır.

Konferansın neşrettiği tebliğ

Nyon, 11 (A.A) — Akdeniz konferansının bu akşam neşrettiği tebliğde ezcümle deniliyor ki:

Bugün öğleden sonra toplanan komite içtimaı esnasında, Balkan Antantı namına B. Puriç beyanatta bulunarak aşağıdaki teklifleri yapmıştır:

1 — Her sahil devlet kendi kara sularında inzibatı temin etmelidir.

2 — Her sahil devlet, iş birliği için, diğer sahil devletlerle müzakerelerde bulunabilmelidir.

3 — Kararlaştırılacak hatlara göre en işlek deniz yolları üzerinde inzibat Fransa ve Ingiltere tarafından temin olunmalıdır.

B. Puriç, Balkan antantı devletlerinin, konferansa iştirak eden diğer Akdenize sahil devletlerin bu kararlara iştirak eyliyeceği ümidinde bulunduğunu da ilâve eylemiştir. Bugaristan delegesi B. Köseivanof, B. Puriç'in beyanatına müzaheret etmiştir.

Bunun üzerine B. Delbos, bir metin proje tevdi eylemiş ve bu proje, hükûmetlerin tasvibi kaydı ihtirazîsiyle tasvip olunmuştur.

Denizaltılar talim için da açılamıyacak

Nyon anlaşmasına iştirak eden hükûmetlere ait hiçbir denizaltı gemisi, tali miçin tahdit edilen bazı mıntakalar haricinde, yanında bir deniz üstü gemisi bulunmadığı halde denize açılmıyacaktır.

Devletler, ticaret gemilerine, kararlaştırılacak bazı deniz yollarını takip eylemelerini tavsiye edeceklerdir.

Nevyorkta İtalya aleyhine nümayişler

Nevyork, 11 (A.A.) — Gece 300 komünist, ellerinde bayraklar ve üzerinde bir ölü kafası resmi ve "Faşist korsanlığı,, yazısı bulunan levhalar olduğu halde İtalyan konsolosanesi önünden geçmek suretile bir nümayiş yapmışlardır.

Dersimlinin Eski âdetleri

(Başı 7 incide)

celle ahkâmı cariydi. Ahlâkî kayıtlar çok zayif olduğu için kadınların serbestçe gezmelerine izin verilmezdi.

Konu komşu hatırı saymak, biribirlerini ziyaret etmek yanlış bir hareket sayılırdı.

Şimdiki Tuncelinde medenî kanun evlenme ve boşanma işlerini yoluna koymuş, kadını bir esir olmaktan kurtarmıştır. Karı koca biribirlerini sadece adlarile çağırırlar, ev işleri, kadının vazifeleri içindedir.. Hattâ, kadın, kocasının dışardaki ağır işlerine bile yardım eder. Kadınlar, güneş battıktan sonra evlerine çekilirler, kapıların sürmeleri sürülür. İki kadın arkadaşın sohbeti, çok defa Pınarbaşlarında desti ve su tulumları doldurulurken olur. Bazan evlerin önünde oturup ta konuşabilirler.

Orada kız çocuklarının hiç kıymeti yoktur. Herkes çocuğunun erkek olmasını ister, kız veya oğlan çocuk sahibi olmak için herhangi bir tedbir düşünmezler. Ancak, çocuk doğmadan önce, anası fazla gevezelik yaparsa kız doğacağını sanırlar. Çocuk doğduktan sonra hastayı kâbus ve aldan kurtarmak için ailenin yakınları annenin başı ucunda beklerler. Konu komşunun henüz bülûğa ermemiş kız ve oğlan çocukları toplanır. Doğan çocuk kızsa 3 gün, oğlansa bir hafta büyüklerin nezareti altında basit bir toplantı yaparlar. Hasta için fennî bir tedbir alınması düşünülmez. Meyva ve her türlü yemek yedirmek caiz görülür .

Çocuğa isim konurken merasim yapılır. Yeni evlât sahibi olan aile, bir toplantı tertip eder. Hal ve vaktine göre bir iki koyun veya keçi keser. Kendi kendilerine eğlenirler. Yemekten sonra isim takarlar ve dağılırlar.

Minimini yavruların nasıl büyütüleceğini kimse bilmez. Babadan, anadan gelen yanlış göreneğin tesirile, bebekleri, ya salıncakta, yahut beşikte yatırırlar. Balmumundan yaptıkları muşambanın içine top - rak koyup çocuğu soğuktan bu su retle muhafaza ederler. Toprağı ılıtmayı unutmazlar. Çocuğu beşiğe yerleştirirken bir bez parçası ile sararlar. Toprak kirlendiği vakit, kirlenin kısmı atarlar, yerine yeni toprak koyarlar.

Bir yere giderken, hattâ iş görürken çocuklarını arkalarına bağlarlar ve öylece çalışırlar. Çocuk, daha 4, 5 aylık iken yemek vermiye başlarlar.. Bilhassa, sütten kurtulmuş yavrulara aile halkının yediği yağlı yemekleri bile vermekten çekinmezler.

Muhindi taraflarında çocuğu yıkayacakları zaman, ya bir taşüstü, yahutta bir tahta parçası bulunur, sabun kullanmazlar, büyük, küçük çamaşırları küllü su ile yıkarlar Evde su olmadığı için çamaşırlar dereboylarında yıkanır.

Arabacı, Arabasının Altında Kalarak Öldü

İzmir, 11 (Tan muhabirinden) — Kızılçulluda Kançeşme mevkiinde bir araba hendeğe yuvarlanmış, içeride uyumakta olan arabacı İbrahim arabanın altında kalarak ölmüştür.

Quina Laroche

Terkibinde:
Kırmızı Kınakına
kül rengi kınakına
Sarı kınakına

gibi en mükemmel üç kınakınanın teksif edilmiş eriyebilen bütün unsurları bulunan nefis ve lezzeti hoş bir

ŞARAP Hülâsasıdır.

Bütün dünya doktorları tarafından tavsiye edilen bir kuvvet ve sıhhat eksiridir.

Bütün eczanelerde satılır.

514 C

İstanbul Defterdarlığından :

Cinsi	Miktarı		Muhammen bedeli Lira
Türk Antrasiti	200	Ton maa nakliye beher tonu	23
Gürgen odunu	126250	Kilo maa nakliye 250 kilosu	3

İstanbul defterdarlığile mülhak müdüriyetler ve maliye şubeleri için yukarda cins ve miktarı yazılı mahrukatın hizalarındaki muhammen bedeller üzerinden ayrı ayrı mübayaası açık eksiltmiye konulmuştur. İsteklilerin ve şeraitini öğrenmek sitiyenlerin Ticaret odası vesikası ve yüzde 7,5 pey akçelerile 27-9-937 pazartesi günü saat on dörtte millî emlâk müdürlüğünde toplanan komisyona gelmeleri (M) (6092)

HAZIMSIZLIK

Hayatın zevkinden insanı mahrum eder.

Pertev Karbonat komprimeleri

Çok temiz bi - Karbonattan ve toz karbonat almaktaki müşkülât göz önünde tutularak yapılmıştır.

Her eczanede satılır.

İstanbul Defterdarlığından :

			Lira K.
BOĞAZİÇİNDE: Yeniköyde Ayanikola mahallesinin Köybaşı caddesinde eski 127 yeni 145 nümerotaj 151 sayılı 504 metre murabbaı hane ve sa hilhane arsasının 4/7 payı.			864 00
YENİKÖYDE: Ayanikola mahallesinin Köybaşı caddesinde eski 129 yeni 190 sayılı ve 216 nümerotaj 65 metre murabbaı derununda su hazinesi mevcut arsanın 4/7 payı			60 00
BEŞIKTAŞTA: Sinanpaşa mahallesinin Beşiktaş caddesinde eski 49 yeni 72 sayılı altında bodrumu olan dükkânın tamamı			950 00
BEYOĞLUNDA: Tımtım mahallesinin Istiklâl caddesinde eski 291 yeni 301 sayılı dükkânın 4320 de 2436 payı			3722 00

Yukarda yazılı mallar 21-9-937 salı günü saat 14 te satılacaktır. Satış bedeline istikrazı dahilî ve yüzde 5 faizli hazine tahvilleri de kabul olunur. Taliplerin yüzde 7,5 pey akçelerini vakti muayyeninden evvel yatırarak mezkûr günde defterdarlık Millî Emâk müdürlüğünde müteşekkil satış komisyonuna müracaatları. (M.) (6128)

İstanbul Belediyesi İlânları

Keşif bedeli 101817 lira olan Cerrahpaşa hastanesine yaptırılacak mutfak ve çamaşırlık binası kapalı zarfla eksiltmeye konulmuş ise belli ihale gününde kapalı zarf vererek giren bulunmadığından pazarlığa çevrilmiştir. Keşif evrakı ve şartnamesini istiyenler 510 kuruş mukabilinde levazım müdürlüğünden alabilirler. İstekliler 2490 No. lı kanunda yazılı vesikadan başka fen işleri müdürlüğünden alacakları fen ehliyet vesikasile 6340 lira 85 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 13-9-937 pazartesi günü saat 14 te daimî encümende bulunmalıdırlar. (5956)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli Lira	İlk teminat Lira K.	İhale günü
Taze bamya	500 Kilo			
Kabak	3800 „			
Patlıcan	4000 Adet			
Taze fasulye	3000 Kilo			
Semizotu	1000 „			
İspanak	3000 „			
Domates	3500 „	1501	112 57,5	20-9-937
Lâhana	4000 „			pazartesi
Pırasa	4000 „			Saat 15 te
Kereviz	750 „			
Enginar	500 „			
Tazebakla	1500 „			
Dolmalık biber	250 „			
Havuç	200 „			

Gureba hastanesine lüzumu olan cins ve miktarı yazılı sebzeler açık eksiltmiye konulmuştur. İhalesi yukarda yazılı gün ve saatte Vakıflar baş müdürlüğü binasında toplanan komisyonda yapılacaktır.

Şartnamesi her gün levazım kaleminde görülebilir. (5884)

Liseler Alım, Satım Komisyonundan:

Erzakın cinsi	Miktarı Kilo	Beherinin Tahmin Fi. Kuruş	İlk teminat Lira K.	Eksiltmenin yapılacağı gün ve saat	Eksiltmenin şekli
Pirinç unu	700	20)			
Un ekstra	14500	16)			
Makarna	4500	26)	327 15	29-9-937	Açık
Şehriye	1050	26)		çarşamba	
İrmik	1350	18)		saat 15 te	
Kuskus	450	24)			
Nişasta	600	18)			

Komisyonumuza bağlı Galatasaray, Erenköy ve Kandilli liselerinin mayıs 1938 sonuna kadar ihtiyaçları olan yukarda miktar, muhammen bedeli, ilk teminat eksiltme gün ve saatleri yanında yazılı yiyecekler açık eksiltmiye konulmuştur. Eksiltme İstanbul Kültür Direktörlüğü binası içinde toplanan komisyonda yapılacaktır.

İsteklilerin şartnamedeki yazılı kanunî vesikalardan başka Ticaret odasının yeni yıl vesika ve teminat makbuzları ile birlikte belli gün ve saatte komsiyona gelmeleri Şartnameleri görmek üzere komisyon sekreterliğine müracaatları. (6100)

KANZUK
MEYVA TUZU

EN HOŞ VE TAZE MEYVALARIN USARELERİNDEN İSTİHSAL EDILMIŞ TABII BIRMEYVA TUZUDUR.

Emsalsiz bir fen harikası olduğundan tamamen taklid edilebilmesi mümkün değildir. Hazımsızlığı, mide yanmalarını ekşiliklerini ve muannid inkıbazları giderir. Ağız kokusunu izale eder. Umumî hayatın intizamsızlıklarını en emin surette ıslah ve insana hayat ve canlılık bahşeder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU — İSTANBUL

Liseler Alım Satım Komisyonundan:

Yakacağın Cinsi	Miktarı	Beherinin Tahmin bedeli Kuruş Sa.	İlk teminatı Lira Kr.	Eksiltmenin yapılacağı gün ve saati.	Eksiltme şekli
Kok Kömürü	483 Ton	1900	688.28	20/9/937 Pazartesi saat 15 de	Kapalı
Tüvenan	280 Ton	1300	273	20/9/937 Pazartesi saat 15,30 da.	Açık
Mangal Kömürü	17730 kilo	4,50	59.84	20/9/937 Pazartesi saat 14 de	Açık
Odun "Gürgen" kesilmiş	471 çeki	310 :	137.41	20/9/937 Pazartesi saat 14,30 da	Açık
Odun "Meşe" kesilmiş	120 „	310 :			

Komisyonumuza bağlı gündüzlü lise ve orta okulların Mayıs 938 sonuna kadar ihtiyacı olan yukarıda cins, miktar, muhammen bedeli ilk teminat, eksiltme gün ve saatleri, hizalarında yazılı yakacaklar yanlarında gösterilen şekilde eksiltmeye konmuştur.

Eksiltme Istanbul Kültür Direktörlüğü binası içinde toplanan Komisyonda yapılacaktır.

Isteklilerin şartnamelerdeki yazılı kanunî vesikalardan başka Ticaret odasının yeni yıl vesika ve teminat makbuzları ile birlikte belli saatte eksiltmelere gelmeleri ve kapalı zarflarında eksiltmeden bir saat evvel Komisyon başkanlığına tediyeleri ve şartnameleri görmek üzere Komisyon Başkanlığına müracaatları. (5778)

Ankara Nümune Hastanesi Baştabipliğinden

Hastaneye kapalı zarf usulile mubayaa edileceği ilân edilen 293 kalem eczayı tıbbiye pazarlık suretile alınacaktır.

Pazarlık günü 17 Eylül 937 cuma günü saat on birdir. Buna talip olanlar ayni gün ve saatte teminatlarile birlikte Ankara Nümune hastanesinde müteşekkil komisyona müracaat etsinler. Şartnameler Ankara da Nümune hastanesi Baştabipliğinde ve İstanbulda sıhhat müdürlüğünde görülebilir. (3219) (5944)

Emniyet Sandığına Borçlu olanların dikkat nazarlarına

Vadeleri hitam bulan ipotekli gayrimenkuller ile menkul malların paraya çevrilme salâhiyeti 3202 numaralı Ziraat Bankası kanununun 46 ncı maddesi mucibince 12—6—937 tarihinden itibaren Müessesemize intikal etmiştir. Pek yakında kanunî takibe başlayacağımızdan alâkadarların Bankamız Hukuk işleri servisine müracaatla borçlarını ödeme hususunda Bankamızın göstereceği Kolaylıklardan istifade etmelerini şimdiden sayın müşterilerimize bildiririz. (5735)

Emniyet Sandığı Müdürlüğü

Konservatuvar Direktörlüğünden:

Talebe kaydıma ve eski talebenin kaydını yenileme muamelesine başlanmıştır.

Pazartesi, Çarşamba ve Cuma günleri saat ikiden beş buçuğa kadar müracaat edilir.

1 Birinciteşrinde derslere başlanacak ve kayıt muamelesine nihayet verilecektir. (6058)

İstanbul Esnafına mühim ILAN

İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasından:

Sıhhî muayeneye tâbi esnaftan, sıhhat cüzdanlarını almak üzere cemiyetlerine müracaat ettikleri halde cüzdanlarını alamıyan ve cemiyet memurlarının herhangi bir ihmali yüzünden haklarında belediyece takibatta bulunulanların cezaları, alâkadar cemiyet memurlarına tazmin ettirilecektir. Bu hususta şikâyeti olanların ellerindeki vesaikle odamızın esnaf şubesi murakıplarına müracaati bildirilir. (6018)

İstanbul Sıhhî Müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Haydarpaşa Emrazı Sariye Hastanesinin 98 kalem Tıbbî ecza ve Sıhhî Malzemesi açık eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme: 15—9—937 Çarşamba günü saat 16 da Cağaloğlunda Sıhhat ve Içtimaî Muavenet Müdürlüğü binasında kurulu Komisyonda yapılacaktır.

2 — Muhammen Fiatı: 1310 liradır.

3 — Muvakkat Garanti: 98 lira 25 kuruştur.

4 — Istekliler şartname ve listeleri hergün Komisyonda görebilirler.

5 — İsteklilerin carî seneye ait Ticaret odası vesikasile 2490 sayılı kanunda yazılı belgeler ve bu işe yeter muvakkat garanti makbuz veya banka mektubu ile birlikte belli gün ve saatte Komisyona gelmeleri. (5682)

İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Satınalma Komisyonundan:

1. — Müstahdemin için 166 takım kışlık elbise ve 166 takım yazlık elbise maa kasket ve 166 adet kışlık kaput için 7 Eylül 1937 Salı günü yapılan kapalı zarf eksiltmede verilen fiat uygun görülmediğinden: eksiltme 14 Eylül 1937 Salı günü saat on beşte ayni şerait altında yapılacaktır.

2. — Tahmin bedeli kışlık elbiselerin maa kasket takmı 15 lira 25 kuruş kaput 14 lira 75 kuruş ve yazlık elbiseler 7 lira 25 kuruştur.

3. — Istekliler elbiselerin nümunelerini merkezimiz levazımında görüp şartnamelerini parasız alabilirler.

4. — Eksiltmeğe gireceklerin eksiltmeden bir saat evvel teklif mektuplarını komisyona vermeleri ve muvakkat teminatlarını yatırmaları şarttır.

5. — Muvakkat teminat parası 464 liradır.

7. — Eksiltmeğe gireceklerin terzi olduklarına dair ticaret odasının 1937 senesi vesikalarını göstermeleri şarttır. (6008)

Devlet Demiryolları 9 uncu İşletme Direktörlüğünden:

Bedeli Muhammeni 60609 lira olan muhtelif eb'adda 1346,875 metre mik'abı çam kereste kapalı zarf usuliyle 30—9—937 perşembe günü saat 15,30 da Sirkecide 9 uncu işletme eksiltme Komisyonunda satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 4280 liralık muvakkat teminatla kanunun tayin ettiği vesikaları, "Nafia Işlerine ait eksiltmelere girmek isteyenlerden aranacak müteahhitlik vesika sı hakkındaki talimatname,, diresinde alınmış vesikalarını ve teklifle rini ayni gün saat 14,30 da kadar işletme binasındaki komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Kerestenin muhtelif eb'adı şartnamelere bağlı cetvellerde gösterilmiştir. Şartnameler 303 kuruş mukabilinde Ankarada Malzeme Dairesinden ve Sirkecide Mubayaat Komisyonundan verilmektedir. (6036)

Ankara Devlet Konservatuvarına Bu Yıl Alınacak Talebe Kayıt ve Kabul Şartları.

1937 — 1938 öğretim yılı için Ankara Devlet Konservatuvarı "Tiyatro ve Opera" kısımlarına kız ve erkek talebe alınacaktır. Okul parasız yatılıdır. Talebeye her ay bir mikdar da harçlık verilecektir.

1 — Aranılan genel vasıflar şunlardır:

A — Aza ve vücudu kusursuz olmak,

B — Sesi güzel olmak,

C — Iyi kulağa malik bulunmak "işittiği sesleri tanımak veyahut aynını tekrarlıyabilmek,,.

D — Kızlar için en aşağı yaş 16, erkekler için 18 dir.

E — En az orta okuldan diplomalı bulunmak "Opera kısmı için pek iyi sese malik olanlardan bu şart aranmaz",

F — Şivesi ve vücudu sahneye müsait bulunmak,

2 — Istekliler arasında bir seçme sınavı yapılacaktır:

A — Tiyatro kısmı için şunlar aranılacaktır:

A — Düzgün ve serbest konuşma, gördüğü veya okuduğu şeyi anlatma kudreti,

B — Okuduğu veya gördüğü bir tiyatro piyesi içerisinden seçilecek bir rolü yapabilmek,

C — Sınav heyetince verilecek bir rolü yapabilmek,

B — Opera kısmı için şunlar aranılacaktır:

A — Kendi seçeceği, bildiği bir şarkıyı söylemek,

B — Sesleri ve melodileri tekrarlıyabilmek,

C — Ritmik duyma ve hissetme kudreti.

3 — Sınavlar, 5—10—937 Salı gününden 9 — 10 — 937 Cumartesi gününe kadar Istanbulda Şehir Tiyatrosu Rejisörlüğünde, Ankarada 11—10—937 Pazartesi gününden 15—10—937 Cuma gününe kadar her gün saat 9,30 da Cebeci'de Müzik Oğretmen Okulunda bir heyet marifetile yapılacaktır.

Istekliler, pullu dilekçelerile Istanbul'da Şehir Tiyatrosu Rejisörlüğüne ve Ankarada Müzik Oğretmen Okulu Direktörlüğüne başvurmalıdırlar.

4 — Dilekçelere şunlar bağlı bulunmalıdır:

A — Nüfus tezkeresi veya bunun tasdikli bir sureti,

B — Orta okul diploması veya tasdikli bir sureti,

C — Sıhhat raporu,

D — Hüsnühal varakası. (3255) (6031)

İstanbul Sıhhî Müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Şişli Çocuk hastanesine lâzım olan Bin kilo Idrofil "Tıbbî" pamuk açık eksiltmeye konulmuştur.

1. — Eksiltme Cağaloğlunda Sıhhat ve Içtimaî Muavenet Müdürlüğü binasında kurulu komisyonda 15—9—1937 çarşamba günü saat 14,30 da yapılacaktır.

2. — Muhammen Fiyat: 1300 liradır.

3. — Muvakkat Garanti: 97 lira 50 kuruş.

4. — Istekliler şartnameyi her gün komisyonda görebilirler.

5. — İsteklilerin cari seneye ait ticaret odası vesikasile 2490 sayılı kanunda yazılı belgeler ve bu işe yeter muvakkat garanti makbuz veya banka mektubu ile birlikte komisyona gelmeleri. (5683)

İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Satınalma Komisyonundan:

Fare itlâfı ameliyesinde kullanılmak üzere 50 ton çubuk kükürt kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.

A — Kükürtün tahmin bedeli kilosu 20 kuruştan on bin liradır.

B — Kükürtün şartnamesi İstanbul limanı sahil sıhhiye merkezi levazımından parasız alınır.

C — Eksiltme 21 Eylül 937 salı günü saat on beşte Galatada Kara Mustafapaşa sokağında mezkûr merkez satınalma komisyonunda yapılacaktır.

D — Eksiltme kapalı zarf usulü ile yapılacağından isteklilerin mühürlü teklif mektuplarını eksiltmeden bir saat evvel komisyona vermeleri şarttır.

E — Muvakkat teminat parası yedi yüz elli liradır.

F — Eksiltmeye girecek olanlar 937 senesi Ticaret odası vesikalarını ibraza mecburdurlar.

G — Eksiltmiye girecek olanların saat on dörde kadar teminat paralarını merkezimiz veznesine yatırıp makbuzlarını almaları lâzımdır. Aksi takdirde eksiltmiye giremezler. (5860)

Sahibi: **Ahmet Emin YALMAN.** Umumî Neşriyatı İdare Eden: **S. SALİM**
Gazetecilik ve Neşriyat Türk Limitet Sirketi. Basıldığı yer **TAN** matbaası

Kendine beyhude yere eziyet ediyor

NEVROZİN

varken ıstırab çekilir mi ?

Baş, Diş ağrıları

ve üşütmekten mütevellid bütün ağrı, sızı, sancılarla nezleye, romatizmaya karşı

NEVROZİN

kaşelerini alınız.
Icabında günde 3 kaşe alınabilir.

Istanbul Asliye 4 üncü hukuk mahkemesinden: Fatma tarafından Beyoğlunda Ağacamii Arabacı sokağında 7/5 numaralı Muzaffer garaj sahibi Havva aleyhine küçük kızı Ayteni şahsına ait otomobil çiğnemek suretile ölümüne sebebiyet verildiğinden bahisle açılan 5000 lira tazminat davasının muhakemesinde: dava olunanın gösterilen adresine yapılan tebligatta oturduğu yeri bilen olmadığı ve elyevm ikametgâhı meçhul olduğu anlaşıldığından, ilânen tebligat yapılmasına ve bu husus için kendisine bir ay mühlet verilmesine ve muhakemenin 18/10/937 çarşamba saat 14 de bırakılmasına karar verilmiş olduğundan yukarda adresi yazılı dava olunan Havva mahkemeye gelmediği veya kanunî bir vekil göndermediği takdirde gıyabında muhakemeye devam olunacağı ilân olunur.

KAYIP: Nüfus tezkeremi kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. Küçük Yozgat kimyager Adil hemşiresi Hatice Naime.

KAYIP: Tatbik mührümü kaybettim. Yenisini yaptıracağımdan eskisinin hükmü yoktur. Sofularda Yeşil tekke sokağında 7 numarada müteka it binbaşı Ahmet.

Dişleri her yemekten sonra günde 3 defa niçin fırçalamak lâzımdır?

Çünkü bir defa dişler hariçten alınan mikroplara karşı müdafaasızdır, saniyen ağızdaki "Salya,, denilen mayide milyonlarca mikrop doludur.

Salyada bulunan Lüab dişlerin en birinci düşmanıdır; dişlere yapışarak yosun peyda eder. Mineleri aşındırır, yavaş yavaş dişleri ve kökleri çürütür, diş etlerinde iltihaplar peyda olur. Dişlere yapışan yemek artıkları ve ecnebi maddeler de temizlenmezse birer mikrop yuvası haline gelir. Eğer dişler muntazaman ve günde en az 3 kere "Radyolin,, le fırçalanmadığı takdirde çok çabuk mahvolmağa mahkûmdur.

RADYOLİN

Bu muhtemel âkıbetleri vaktinde bertaraf eder

Sabah, öğle ve akşam günde 3 defa dişlerinizi fırçalayınız...

Asipin Kenan

Sizi soğuk algınlığından, nezleden, gripten, baş ve diş âğrılarından koruyacak en iyi ilâç budur

İsmine dikkat buyurulmas

Maden Mühendisi aranıyor

Balıkesir Vilâyeti dahilinde bir Maden Ocağı için mesaha işlerine vukufu olan genç bir Türk Maden Mühendisine ihtiyaç vardır. Taliplerin Tercümei hallerile aşağıdaki adrese tahriren müracaat etmeleri: (Maden) Boz Kurt Han, Galata

---

Tarsus American College

Amerikan Erkek Lisesi

Dersler 28 Eylülde Başlar

Tam devreli lise olduğu Kültür Bakanlığınca tasdik edilmiştir. Türkçe, İngilizce, Fransızca okunur. Ticaret dersleri vardır. Leylî ücret 230 lira, Neharî ücret 50 liradır. Kayıt muamelesi yapılmaktadır.

Haydarpaşa Lisesi Direktörlüğünden:

Okulumuzda leylî ve neharî talebe kaydına devam edilmektedir. Leylî talebenin kaydı mektebin açılacağı 1 Teşrinievvel 1937 kadar devam edecek ve icabederse daha da temdit edilecektir. (6059)

GECEL — GÜNSEL

Kız - Erkek **YÜCA ÜLKÜ LİSELERİ** Orta - Lise

(Eski İNKILÂP)

Kuranı, Direktörü: NEBİOĞLU HAMDİ Ülkümen

Resmî okullara muadeleti tasdiklidir. Kayıd için hergün müracaat olunabilir. İsteyenlere mufassal tarifname gönderilir.

Çarşıkapı, Tiyatro caddesi - Telefon: 20019

ISTANBUL AMERİKAN KOLEJİ

KIZ KISMI Amerikan Kız Koleji Arnavutköy: Tel. 36.160 ● Robert Kolej Bebek Tel. 36.3 **ERKEK KISMI**

Mektep Ingilizceyi en iyi öğreten bir müessesedir. Millî terbiye ve Kültüre son derece ehemmiyet verir.

Almanca veya Fransızca lisan dersleri, muhtelif sporlar, İngilizce için ihzarî sınıflar.

ORTA KISIM - LİSE KISMI - TİCARET DERSLERİ

Mühendis kısmı **amelî ve nazarî usullerle elektrik, makine ve nafıa mühendisi yetiştirir. Dersler 22 Eylül Çarşamba sabahı başlıyacaktır. Leylî talebenin 21 Eylül Salı akşamı mektepte bulunması lâzımdır. Tecdidi kayıt erkek kısmında 18 Eylül Cumartesi ve 20 Eylül Pazartesi günleri, kız kısmında 20 Eylül Pazartesi günü saat 2-5 kadar ve 21 Eylül Salı günüdür. Yeni talebenin kayıt muamelesi hergün yapılmaktadır. Fazla malûmat için mektupla veya bizzat müracaat edilebilir.**

İstiklâl Lisesi Direktörlüğünden:

1 — İlk, Orta ve Lise kısımlarına gündüz ve yatı, kız ve erkek talebe kaydına devam olunmaktadır.
2 — Henüz müracaat etmiyen eski talebenin kayıtları kapanmıştır. Bundan sonra yapılacak müracaat kabul edilmiyecektir.
3 — İstiyenlere mektebin kayıt şartlarını bildiren tarifname parasız gönderilir.

Adres: Şehzadebaşı Polis karakolu arkası. Telefon: 22534

Her Sabah Daha Genç!

Yeni Bir Reçete, Uyurken, Size Gençlik ve Güzellik Getirir

Daha taze, daha açık, daha genç ve buruşuklukları kaybolmuş bir cild görenler âdeta bir mucizedir diyecekler. Filhakika asrî fennin yeni bir zaferidir. Viyanadan bildirilen bu şayanı hayret keşif, "Biocel,, tâbir edilen ve cildi ihya eden bir unsurdur. Bunu Viyana Universitesi Profesörü Doktor Stejskal, kemali itina ile seçilmiş genç hayvanlarda gizlenmiş cilt hüceyrelerinden istihsale muvaffak olmuştur. Bundan sonra cildinizi Biocel ile besliyebilirsiniz. Bu Biocel cevheri yalnız (Penbe rengindeki) Tokalon kreminde mevcut olduğundan her akşam yatmazdan evvel kullandığımızda siz uyurken cildinizi besler ve gençleştirir. Her kullanan kadına on yaş daha genç görünmesini temin eder. Gündüz için beyaz rengindeki Tokalon kremini kullanınız. Siyah noktaları eritir. Açık mesameleri kapatır ve cildi beyazlatıp yumuşatır.

Zührevî ve cilt hastalıkları

Dr Hayri Ömer

Oğleden sonra Beyoğlu Ağacami karşısında No. 133 Telefon:43585

Arkadaşlarına sordu ona
Krem Pertev dediler
Masörüne sordu yine
Krem Pertev dedi
Hekimine sordu tekrar
Krem Pertev dedi
Nihayet
Cilt mütehassısına müracaat etti, aldığı cevap şu oldu:
Fen âlemi **Krem Pertev** den daha faydalı ve daha yeni bir keşifte bulunmadı ki..

— Ne gülüyorsun Allah aşkına ?
— **HASAN** Gazoz özünden içirdim Fransız Şampanyası Zannetti.

Hasan Gazoz Ozü şekerli ve meyvalı olup en leziz gazoz ve en nefis bir şampanya hulâsası gibi insana zevk ve hayat veren bilhassa Ingiltere ve Italyada şerbet ve içki yerine kullanılan en sıhhî bir mayidir. HASAN GAZOZU midevî ve hâzımdır. Yemeklerden sonra 1 veya 2 çorba kaşığı içilebilir. Yazın sıcakta dondurma ve şerbet yerine HASAN GAZOZ OZU alınız. Çok ucuzdur: Kavanoz içinde küçük 25, iki misli 35, dört misli 50, sekiz misli 90 kuruştur.

Hasan Meyva Özü

Ekşilik, şişkinlik, ağrı, hâzımsızlık, iştahsızlık gibi hallerde dolgun ve gazli midelere yemekten sonra, küçüklere 1, büyüklere 2 tatlı kaşığı midevî ve hâzımdır. İnkıbaz ve barsaklarda atalet halinde sabah aç karnına 1—2 tatlı kaşığı müleyyin ve çorba kaşığı ile müshildir. Meyvaların özünden yapılmıştır. Şekersizdir. Şişesi 25, orta 40, büyük 60, dört misli 100 kuruştur.

PROFİLÂKSİN

Belsoğukluğu ve Frengiden korur.

ADEMİ İKTİDAR
ve BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

Hormobin

Tabletleri. Her eczanede arayınız (Posta kutusu) 1255 Hormobin Galata istanbul

---

Istanbul Gayrimübadiller Komisyonundan

D. No.	Semti ve mahallesi	Sokağı	Kapı No.	Cinsi ve hissesi	Hisseye göre muhammen K.	
926	Kumkapı Muhsine Hatun	Müsteşar	E. 8 Y. 6	Arsa	1340	Kapalı zarf
2437	Ayvansaray Atik Mustafa paşa	Çmarlı çeşme	E. 24-26 Y. 30-32	Arsa	130	Açık artırma
2449	Edirnekapı Kariyesi Atik Ali paşa	Salma Tomruk caddesinde	E. 119 ilâ 127 Y. 127 ilâ 129	Arsanın 24/40 his.	400	»
2629	Ortaköy	E. Karabaş Y. Sarı	E. ve Y. 5	İçinde Teneke barakası olan arsa	300	»
3001	Beyoğlu Kalyoncu kulluğu	Tevfik ve Fesliyan	E.21-23-25 Y. 27-6 No. taj 27-27/1	Arsanın 7/24 his.	100	»
3870	Kurtuluş	Çıpata mahallen Çavdar	E. 11-13-15 Y. 17-19-21	Arsa	400	»
4509	Yeniköy	Çifte fabrika	E. 15 Y. 13	Arsa	100	»
4861	Boyacıköy	Altıncı	23	Arsa	160	»
6087	Üsküdar Selâmsız	Selâmsız caddesi	E. 334-336 Y. 300-302	Arsa	280	»
7031	Tarabya	Dereiçi	E. 34-36	Arsa	260	»
7369	Büyükdere Kefeli Kariyesinde	Hacı Osman bayırı	E. 3	Bağ yeri	1500	Kapalı zarf
8630	Ortaköy	E. Leylâk Y. Karanfil	E. 16/2 Mü. Y. 24	Arsa	170	Açık artırma

Yukarda evsafı yazılı gayri menkuller on gün müddetle satışa çıkarılmıştır. İhaleleri 24-9-937 tarihine düşen cuma günü saat 14 tedir. Satış munhasıran gayri mübadil bonosiledir.